מעריב
שבועון
לבית ולמשפחה
יום ד'
ט"ז בתמוז תשמ"ו
23.7.1986
גליון מס' 111
והשער:
חתן וכלה
והפילגש
טוסטר אובן
זה אמקא
עובדה: 9 מתוך 10 טוסטר אובן בארץ –
הם טוסטר אובן אמקא
טוסטר אובן אמקא
קל להפעלה, נוח לשימוש
ומהיר להכנת מעדנים לכל המשפחה.
טוסטר אובן אמקא הוא תנור קומפקטי
שמצליח לעשות הכל: צליה, אפיה, קליה וכל
סוגי הבישול הביתי.
לטוסטר אובן אמקא עיצוב מרהיב
ופונקציונאלי.
קל לניקוי, עשוי נירוסטה ואינו מחליד.
לטוסטר אובן אמקא 4 גופי חימום אינפרא אדומים,
הספק 1200 וואט המאפשר אפיה וצליה אחידים
בכל תא האפיה, קוצב זמן (טיימר) ל־60 דקות
וחלון זכוכית מחוסמת עמידה בטמפרטורות גבוהות.
לטוסטר אובן אמקא יש אחריות מלאה לשנה וזה אומר הכל.
שרות אמקא ב־30 תחנות שרות ברחבי הארץ.
טוסטר אובן אמקא — הטוב ביותר, הנמכר ביותר ובמחיר הסביר ביותר.
לכן אמקא זוכה במקום הראשון בכל משאלי דעת קהל.
להשיג בחנויות החשמל המובחרות וברשתות השיווק.
כמו באמריקה

דגל היופי של תעשית המזון למפעלי תלמה בלו-בנד

תשלובת מפעלי תלמה-בלו-בנד בחיפה זכתה השנה בפרס "דגל היופי" בתחרות הארצית "תעשיה יפה בישראל יפה".

בטכס רב־רושם תעניקה הגב' אורה הרצוג, רעית נשיא המדינה, נשיאת הכבוד של המועצה לא"י יפה את הדגל לידי נציגת המפעל הגב' שושנה עורף.

לתשלובת תלמה-בלו-בנד מפעלי ייצור באיזור חיפה, בערד, בהרצליה ובאום אל פחם. החברה נמנית על קבוצת "כור מזון ומוצרי צריכה" ותינה בשותפות עם משקיעים פרטיים.

המפעל הראשון של מפעלי התשלובת — מפעל המרגרינה — הוקם במפרץ חיפה לפני 48 שנה ומאז התווספו לידו מפעל המרקים, מפעל הממרחים והמיונז, מפעל שימורים העוסק בייצור חומוס וטחינה ומפעל לזיכוך שמן. באתר זה ממוקם גם אגף הפיתוח ומערך ביקורת האיכות המרכזי במפרץ חיפה.

מגוון מוצרי החברה ידועים, וכוללים: מרגרינות בלו־בנד, מיונז וממרחים של "תלמה", מרקים, פתית, חטיפים כגון: צ'יפסים, ביסלי ורינגו.

החברה נמנית על המפעלים המובילים בענף המזון המעובד ומפעילה מערכת שיווק בבעלותה המושתתת על סניפי מכירה אזוריים, משרתת כ־7000 לקוחות, במערך ממוחשב ויעיל.

במפעלה של החברה בערד גם אגף למזון לבעלי חיים המשווק בשם המסחרי "דוגלי".

לחברה מחזור מכירות של 53 מיליון דולר, יצוא של כ־3 מיליון דולר והיא מעסיקה במפעלי הייצור ובמערך השיווק כ־700 עובדים.

תלמה בלו־בנד —
טיב ויופי.

תעשיה יפה בישראל יפה
המועצה לארץ ישראל יפה, התאחדות התעשיינים, חברת העובדים, התעשיה הקיבוצית

כותבים לנו

למה לא מין?

בתגובה למכתבה של יקירה הכהן מירושלים („סגנון" 109) „למה מין"? ברצוני לשאול את הכותבת: למה לא מין? מדוע אפשר ולגיטימי לדבר על מחלות שונות (של הגוף והנפש) ואסור לדבר על מיגבלות במין?

מדוע איברי המין שונים מאיברים אחרים בגוף, כמו הידיים, הרגליים, הפנים וכו'? ומה יעשו אלה שיש להם בעיות במין – והם מתביישים לשאול או לדבר על בעיותיהם עם סקסולוג/פסיכולוג/פסיכיאטר? אולי מאמרים כאלה יעודדו/יעזרו ואפילו יפתרו את בעייתם? ואני מתארת לי שיש הרבה כאלה. אולי כדאי לה ליקירה הכהן לחשוב גם עליהם?

גם אם לימדו את הכותבת הנכבדת כי עושים את זה בשקט. זה אמנם נכון, אך לומדים את זה קצת פחות בצנעה, ואז יש הרבה פחות בעיות בנושא ויותר נחמד לעשות את „זה" בצנעה – בשקט, וביותר ידע.

חגית קוזלובסקי
גבעת־שמואל

יותר מדי כוח

לאור העובדה שחברת הסיגריות „דובק" עושה את כל מאבקה על גבם של המעשנים, אני חושב שהגיע הזמן להוציא את המונופול מ„דובק" ולהקים מפעל נוסף, וכך להוציא את התלות בחברה אחרת שיודעת מה יש לה בידים.

בועז נכר
תל אביב

בזכות ההתעמלות

את ליל שבת האחרון בילינו רעייתי ואני בחברת ידידים ותיקים. השיחות התגלגלו שם בעיקר על דיאטה וכרס... יום אחד אמרתי לעצמי: „ובכן זה הסוף, אני מוכרח להתחיל לעשות משהו". אולם מה לעשות? כיצד להילחם בהשמנה, בכבדות הנמסכת בך מיום ליום, בהרגשת הסירבול – ובדאגה ליום המחר? אמנם כן. לך ולחבריך יש טענה „מוצדקת" – חוסר פנאי: „אבל אני אינני פנוי להתעמל או לעסוק בספורט במועדון!" – וזה כשאתה עוד צעיר ועובד על הקריירה שלך, או: „אני כבר מבוגר מדי בשביל שטויות אלה" – כאשר זה באמת מתחיל להיות מאוחר.

ובכן, מהיום אתה משתנה. אתה מתחיל להפעיל את גופך, זורק מבט־בוז בחבריך הבלתי־פעילים ומחייך: „ראו ראו, לו יש כוח רצון והתחלתי. עכשיו אני חש נפלא, צעיר רענן, חי מחדש".

וכאן המקום להזכיר את אימרתו של המורה הדגול להתעמלות ד"ר צבי גשרי, שנפטר בגיל 95, והיה „אבי החינוך הגופני" בארץ ומן המטיפים ל„יהדות השרירים" ודגל בסיסמה „התעמלות בכל יום בכל שעה". העיקר: תנו קצת מנוחה למכוניותכם, והתחילו לנוע, לנוע לנוע רגלי!

מתי זר
תל־אביב

מכתב לחטופי אנטבה

למשפחות נתניהו, כהן, כלוך, מימוני וכורוביץ היקרות!

לבי לבי אתכן. לפני כעשר שנים מאד התרגשתי מחטיפת המטוס „איר פרנס". החרדה לגורל החטופים היתה רבה לממשלתנו ועמנו כולו. אחרי מבצע „יהונתן" הבעתי את רגשותי בשיר שמונה במגרתי. עתה כהשבוע על כנס „מבצע יהונתן" שוב אני רואה את צנחנינו ואת יוני ז"ל מפקד הקומנדו כראשם עם הניצולים, שדאז הובאו על כורחם לארץ נוכריה ורחוקה, שם הוחזקו נתונים לחסדי מרצחים. הם לא האמינו למראה עיניים – חיילי צה"ל ילדי ישראל היקרים באו לחלצם מציפורני המחבלים.

לשכול אם אב, בעל וכן הוא הכאב החזק ביותר אבל כאסונות תמיד עומדים אובדי עצות ואין להשיב את המעוות. עלינו להמשיך להיות אמיצים וחזקים. כן, עשר שנים חלפו לאסונכם הגדול. אני בארץ כבר 50 שנה והגעתי לגבאות טובה. החיים, העם והארץ אהובים עלי מאוד, לצערי משפחתי נספתה בשואה. תמיד אני חושבת על אחיותי הצעירות וששת מיליון היהודים, שלא זכו לחיות בישראל.

כשכורתים יער נופלים עצים, המלחמות ומאורעות נופלים חללים. מי יתן ועמנו לא ידע יותר דאבה על נפילת בניו יקירו ושהדורות הבאים יחיו בארצנו בשלוה.

מלכה שטיין
חיפה

עזרה לחרשים

בנוסף סגנון 10.8 הופיע הכתבה על הטלי־בי הנמצא בארגון „שמע". ברצוני להוסיף כי קיימים היום 4 סוגי מחשבים שניתן ליישם לצורך תקשורת כתובה באמצעות הטלפון („טלכתב") – „קומודור" („תדיראן") „אלי־בי", „סיסמל" – מאפשרת ניידות ומשרת גם עיתונאים, „טלתו" – פותח במיוחד לצורך שימושם של לקויי השמיעה. כל המחשבים הוצגו בתערוכה באח"א בתל אביב ובאגודה לכבדי שמיעה בירושלים.

נגה קופלביץ
תל אביב

דעה אחרת
אני לא פמיניסטית

אני לא פמיניסטית אבל..." זה משפט שקונן הנשים המוגדרות „כפמיניסטיות עם תעודות" נוהג ללגלג עליו, אבל מה 'כפת לי. אני אחזור עליו הפעם בהדגשה מיוחדת מפני שאין לי כל רצון להיות משוייכת אל הקבוצה הפנאטית, הנריסת צבע שחור על תצלומי „הגוף שלי – הראש שלו", ביחוד לא אחרי שצפיתי ב„ערב חדש" בעימות בין נציגות הפמיניסטיות, אסתר עילם, לבין אהוד פירון הפרסומאי שהגה את הסיסמה.

כן, אני לא פמיניסטית, למרות שיש לי תודעה פמיניסטית ויש לי רעיונות להגנת הפמיניזם ולקידומו. אני נגד הסגנון המאיים, העוין, המפחיד והאגרסיבי כל כך, של הפמיניסטיות. האגרסיביות הנ"ל תורמת לרתיעתם של הרבה גברים ונשים מכל רעיון פמיניסטי, יהיה חיובי וצודק ככל שיהיה. אני לא סבורה כי מודעת „הגוף שלי – הראש שלו" מזמינה לאונס ולרצח, מדברת על גופה ללא ראש וכו'. כן, קראתי מחקרים בנידון, אבל מה הענין הזה? לא להיתפש להגזמות. במקרה הגרוע מדובר כאן על בחורה מטומטמת, בלי ראש. ובמקרה הטוב אני נוטה להאמין להסבריו של נשים מזרחי, בעל „ראש אינדיאני", שתפס ראש עם הפרסומאי ואשר בהשראת קיצור שם החברה שלו „ראש" – נקבע הטקסט.

זו ההזדמנות לקרוא את הרעיונאים והפרסומאים לסדר, ז"א: לתבוע מהם כי יתחשבו ברגישות המיוחדת בה אנו לוקות, בדור זה, דור השחרור, בכל הנוגע לשימוש בגופן של נשים לצרכי קידום מכירות, ויכרו: גם אנו, הסולדות מן התגובות האגרסיביות של הפמיניסטיות, נפגעות ממודעות כאלו.

תמר אבידר

סגנון

43,15–14
בילי מוסקונה־לרמן:
גברת צמח
בחממה

17–16
בלהה ווינשטוק־דבורי:
לאן את עפה,
עדנה?

19
ברוך המאירי:
ניקול שורה
לזקני ירושלים

25–23
רותי קינן:
מטעמים
בסגנון עולמי

29
רפי יעקובי, פסיכולוג:
דרושה: ניידות מינית

31–30
יוסף צוריאל:
סיפור:
אופרטה במחסן

35–34
יהודית חנוך:
שנקר מונח טוב

עורכת: תמר אבידר
עורכת משנה: ליאורה עיני

עיצוב ועריכה גרפית:
כרמית אדלר, שאול צמח

מודעות: גילה שניידר
טלפון 439474 (03)

מזכירת הפקה: בתיה אבישי
טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות ל"מעריב" ©

סיפור השער:

שרון הכהן – תגלית היופי בקולנוע הישראלי. לומדת בסדנה למשחק של ניסן נתיב. ב„אלכס חולה אהבה" היא משחקת במבטא סולני. בחיים היא עושה רושם אחר לגמרי...

צילום: פיטר ל. רוזנברג
איפור ושיער: בדכה, מספרת בני, תל־אביב

טיולים לדתיים ושומרי מסורת

עם הווי דתי, אוכל כשר ומלווה דתי

המבחר הגדול ביותר של טיולים לאירופה (כולל ספרד וסקנדינביה), ארה"ב והמזרח־הרחוק – עם „טיולי גשר".

פרטים: „מועדון מטיילי מעריב", מערכת „מעריב", קרליבך 2, ת"א (☎ 03-439207).

מועדון מטיילי מעריב

רגע, חושבים

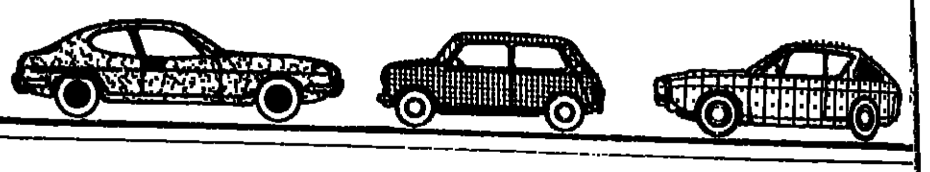

רבקה רבינוביץ־פלד

מבטא רוסי כבד*

כן, זה סוף הזר על עצמו. אחרי כל הלימודים והשיעורים בלשון ובדיקדוק, אותה תשובה נימוסית ונוכרית היטב: „את באמת נהדרת: עוצמת הביטוי שלך מהממת, את שחקנית במלוא מובן המילה. אבל. מצטער, המבטא שלך... המבטא הרוסי הכבד..."

המבטא שלי. בן השיחה שלי תמה על חוסר הבנתי: הרי לא יתכן שאפנה אל הקהל במבטא רוסי! „האם את יכולה לדמיין שעל בימת התאטרון באנגליה יופיע שחקן המדבר אנגלית גרועה?" הוא היה משוכנע שבנימוק הזה הוא הפיל אותי לקרשים, אך אני בשלי: „במובן אין לדבר מהבימה בעברית גרועה. העברית צריכה להיות מושלמת – מבחינת הדיקדוק. מלים נכונות במקומן הנכון. אך מבטא – מהו מבטא גרוע? הרי העם שלנו מתקבץ מזרמים רבים וכל זרם והמבטא שלו. מי קובע מהו המבטא הנכון?"

ובכל זאת... יצאתי. הרחוב הומה סביבי, מדבר בעשרות שפות ובמאות ניבים – חי, עסיסי, פורח. היכן אני? האם בארץ כנען, בה עשויים כל כל אלה ש„שייכים" לפי תבנית אחת? כנראה שכן. לבירות כל מה שאוזני שומעות. הכל כאן כנענים, צברים בריאים ורעננים ומי שאינו מצליח להידבות, מיסב פינה וישתוק.

רגע, מה זה, איזה מין סיפור היא זה? הלא זה בילבול יוצרות מוחלט. הלעג הזה על המבטא, על אף יהודי ארוך, הקריאות „ז'יד" – כל זה היה שם, בארץ נכר בה נולדתי במקרה ומשם חזרתי לארצי שלי, בה לעולם לעולם לא אצטרך עוד להתבייש במוצאי. איך זה טעיתי בדרך?

היכן את, ארצי, שיתסה שווה לכל יהודי, לכל מוצא וכל מבטא? ההיית או חלמתי חלום? כן, אומרים לי, הייתה ארץ כזאת, ואפילו בנו אותה אנשים עם מבטא רוסי. המבטא עם „ריש" אחרת, עם „עין" שנשמעת כמו „אלף", עם „למד" רך מדי או כבד מדי, אך לעולם לא מתגלגל כמו אצל צברינו החמודים. קול שדיבר במבטא כזה רוסי־פולני, אפילו הכריז על הקמתה של „מדינה יהודית היא מדינת ישראל". אז המבטא הזה לא היה נחשב כבר. להיפך, הוא הלהיב לבבות. מאז משהו נשתנה. את המילה „ציונות" הכניסו במרכאות כפולות. היום, כדי להיות אחד מהחבר'ה, היית צריך להוולד כאן או לפחות לבוא בתור ילד.

וכי הנה רובינא לא דיברה במבטא רוסי?

רובינא? כמובן שכן. אך רובינא ידעה באיזו ספינה לבוא. כמוה אמריקאים מ„מייפלאואר". אריסטוקרטיה. אומרים לך: תקופה נסתיימה. היום להיות מרוסיה – זה כבר לא מציאה גדולה. ואני לתומי חשבתי שאתם, קומץ יהודים, בקושי חצי מיליון, לא הייתם מחזיקים כאן מעמד במלחמות ללא העליות הגדולות...

– יש בזה משהו. את יודעת, השאירי לי טלפון, אולי יזדמן תפקיד מתאים, של עולה חדשה, עם מבטא...

ארצי, מדוע הוא כה כבד לך, המבטא שלי? הרי הוא היה אוצרי הגדול במשך עשרות שנים. לא פעם הציל המבטא את חיינו בתקופות קשות. כמו צבע העפר המציל את הלטאה שנדבקה בסלע, עזר לה להשרד מתקופת הדינוזאורים... הבאתי את מבטאי כגאווה כדגל הנצחון במלחמת הקיום. כן, אני מרוסיה. שומעים את זה. האם זו בושה? האם זה לא עונה על דרישות התקן?

אתם פוסלים את המבטא שלי? אם כן אתם פוסלים את דגל הנצחון שלי. ואני אומרת לכם במלוא חוצפתי הנלמדת כאן, בבטחון עצמי של אזרחית אשר למענה קמה מדינה זאת: אני לא אתבייש במבטא שלי. אם הוא מפריע לכם – סימן שמשהו השתבש אצלכם, לא אצלי. איבדתם את המדינה שרציתם לבנות, המדינה שקמה כדי לאסוף את יהודי כל העולם עם כל מיני מבטאים. זאת אני אומרת לכם במילים בוטות ובמבטא רוסי כבד. ■

* מוקדש לשחקנית, גלינה סבידנסקי

סמדר בת אדם

אורגאזמה אמריקאית

פרולוג: איך שלא יהיה, שיחת־גברים תמיד תמיד זה ביזנס או סקס או מכוניות, וצריך להיות שוביניסט גמור כדי לחשוב שאצל נשים זה אחרת. הנה, קח אותי, ה„וואם" הזה, הנהימה הזאת שנשמעת כשמתניעים מנוע של שש צילינדר, זה מה שמדליק אותי. ממש ממש.

פרק א: נוסעת במכונית אמריקאית נקורה. ושתפסיק להחזיר אותי למקום ממנו יצאתי! (ובלי לערב אמהות, ההה!!) רק מפני שהצלחתי לחנות במקום שהיית בטוח שלא אוכל. הגיע הזמן שתבין: אני לא נילחצת מכאלה כמוך שצופרים לי איך שאני מכניסה לרוורס. והלקסיקון הקבוע: „יה בתאלף! את לא רואה שהחניה הזאת קטנה עליך?!"... „מי זה... מי זה הבנזונה שנתן לך רשיון?!" ... והמבט המבואס שהיה לך מפני שהצלחתי בשוונג אחד. השתפנת. זה לא מפני שאני איזו סופרוומן מיוחדת. זה הפאוארסטירינג. מבין ? ואיך תבין? אתה, עם הסובארו 84 שלך...?)

פרק ב: ראיתי, ראיתי שתפסת קריזה כשעברתי אותך בכביש המהיר ליד כפר־סבא... ואני אפילו לא התאמצתי... בחיי... בקושי לחצתי על הגז... אלא מה, עוצמה של שש צילינדר שמתחלקת על כמעט חמישה מ' אורך וכמעט שני מ' רוחב, זה עושה משהו לתאוצה בלי להשפיע על היציבות. תראה, את ה־90 אני לא עוברת. אתה ב־100?! אז איך זה שאתה כל הזמן מאחורי? רגע... אתה לא רוצה להגיד לי שהספידומטר שלך לא במיילים...? שמע, גם אם תמחט את הדוושה עד הסוף, לאיזו מהירות כבר תגיע עם מנוע של 1300 סמ"ק ? בחייך! חבל על העצבים: ה־g.s שלך, עם כל המכנה האווירודינמי, היא ילד ליד ה־3750 סמ"ק שלי. מבטיחה לתת לך „פור" ברמזור. (זה לא מפני שאני כזו נחמדה, פשוט הגיר האוטומאטי קצת יותר כבד בזינוקים).

פרק ג: אז מה..? קנית לה איזה מיני־משהו לאשה, אה...? מבסוט? „אוטו אידאלי לאשה", אתה אומר, „כמה שהיא כבר נוסעת..." ... באמת, כמה היא כבר נוסעת? בסך הכל להיפרשוק, להביא את הילדים לחוגים ו/או לקאונטריקלאב, מסיעה את אמא שלך לביקור אצל הדודה בפתח־תקווה (כל זה אחרי העבודה כמובן...) אבל אין מה להשוות אליך, אתה נוסע את כל הדרך מהבית למפעל (תעשיה־אווירית/ צבאית/ אלקטרונית או what ever) אתה פשוט לא יכול להרשות לעצמך להשתלב כחניה ליד כל הקורטינות והב.מ.וו עם איזה מיני 73... הה...? תהיה לי בריא, חביבי, אני לא בעניין של לסכסך. ברוך שלא עשאני אשתך.

אפילוג: אז על מה דברנו? ...שיחת גברים... מכוניות... סקס (אורך, רוחב, עצמה, מנוע...) אני יכולה לגלות לך – אבל בינינו: דיר באלאק! אם יש משהו שמדליק אותי יותר מהוואם של שש צילינדר, זה... הוואם הפראי הזה של מנוע שמונה צילינדר... ■

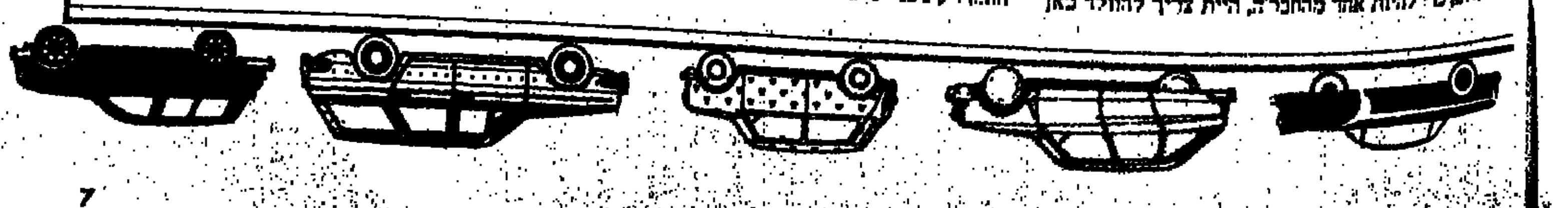

הצעת העונה של מוריה ירושלים

חופשה גדולה לכיס קטן

41.25 ש"ח לילה (למזמינים 4 לילות לפחות)

ובסך הכל 165 ש"ח ל־5 ימי הנאה, טיולים ובילוי בירושלים.

ועל חשבוננו: • כרטיס לקו 99 הסובב באתרי הבירה • פעילות מודרכת לילדים יום יום (פרט לשבת) בין 14:00-17:00 • בריכת שחיה על גג המלון • הנחות בכניסה לאתרים בירושלים • ארוחת ערב אחת בחינם בחדר האוכל "רימון".

41.25 ש"ח

- המחיר הוא לאדם בחדר זוגי וכולל לינה, ארוחת בוקר וכל המיסים.
- תוספת ליחיד בחדר – 90. ש"ח. (לכל ארבעת הלילות)
- ילדים עד גיל 18 בחדר ההורים – לינה בחינם. (עד שני ילדים).
- אפשרות לארבעה תשלומים שקליים חודשיים למשלמים בכרטיסי אשראי ישראכרט או ויזה.

- המבצע בתוקף עד 15 באוקטובר 1986 (מלבד ראש השנה)
- המחירים ניתנים לשינוי בהתאם למדיניות הממשלה.
- התשלומים צמודים לשער הדולר, לבתי מלון.
- לישראלים בלבד

מלון מוריה ירושלים – תיירן מצטיין בכיר לשנת 1985

להזמנות: מלון מוריה ירושלים – רח' קרן היסוד 39 ירושלים טל. 02/232232
משרד הזמנות מלונות מוריה – רח' ארלוזורוב 111, תל־אביב
טל: 219166, 03/217088 או, באמצעות סוכן הנסיעות שלך.

מלון מוריה ירושלים

מתנה מיוחדת
ליום מיוחד
עדיליון
בת מצוה
בר מצוה

עדיליוני זהב עכשיו ב־3 תשלומים*

■ עדיליון זהב החל מ־125 ש"ח, ■ עדיליון כסף החל מ־33 ש"ח

להשיג בנציגויות החברה: ירושלים – אחד העם 5, טל. 02־668105; תל־אביב – מנדלי 3, טל. 02־227428.
ואצל הסוחרים המורשים:
ירושלים – „חצרגוב" יפו 38, „סטנק" הילטון, חנות המשביר לצרכן, „אידליך" בן־יהודה 5; תל־אביב – „אהרוני" הר סיני 2, „אמינות" בן־יהודה 55, „עובדיה יהושע" שד' רוטשילד 15, „שאשא" מוא"ה 4, „סטנק" הילטון ושרתון, „דיארם" בן־יהודה 11, „תכשיטי שי" בן־יהודה 33, „גיל" רמב"ם 24, „תכשיטי דיאנור" אלנבי 71, „איכבום" אלנבי 101, „גולדפרב" מונטיפיורי 26, „תכשיטי פוזיילוב" אלנבי 84, „תכשיטי אהרון משה" אצ"ל 29, חנות השק"ם אבן גבירול, חנות המשביר לצרכן דיזנגוף־סנטר, כל־בו שלום; בת־ים – „מריא" רוטשילד 27, „קשלס" בלפור 47; חולון – „צורף רחמים ובנו" כבר ויצמן 1; פתח־תקוה – „ברקוביץ" – מוהליבר 3, „פרץ תכשיטים" חובבי ציון 15, „תכשיטי שנרך" ההסתדרות 24; ראשון־לציון – „שי" הרצל 75; רמת־גן – „ליכט" ביאליק 54, חנות השק"ם הקניון; גבעתיים – „ארליך" כצנלסון 52, חנות השק"ם; חיפה – „המצליח" יפו 24, „פור" הרצל 8, „אידלשטיין את הולנר" הרצל 61, חנות השק"ם, כל־בו שלום; קרית־מוצקין – חנות השק"ם; הרצליה – „אוצרות דניאל" מלון דניאל, „מרכז השעון והתכשיט" סוקולוב 50; רעננה – „עדי" אחוזה 109; אשקלון – „תכשיטי רפי" העבודה 10; אשדוד – „תכשיטי קימברלי" רוגוזין 11; רחובות – „אהרון מאיר" הרצל 173, „סלומון מיכה" הרצל 194; נס־ציונה – „תכשיטי ויזל" נורדאו 1; טבריה – „תכשיטי דללי" רח' הגליל, „מרכז התכשיט" בכר רסקו, „תכשיטי שי" הבנים 26; עפולה – „שביל הזהב" ככר העצמאות 6; צפת – „תכשיטי שלום" ירושלים 80; כרמיאל – „תכשיטי קנר" – מרכז מסחרי; קרית־שמונה – „פלר" חל חי 12/54; נהריה – „שמושקר" מלון קרלטון, „תכשיטי נרקיס" הגעתון 19; עכו – „האואר צבי ובנו" ויצמן 15, „אבן חן" בן־עמי 28; נתניה – „רובי" שטמפפר 2, „סנסי" הרצל 7, „שטטלר" שעון המעק 1, חנות השק"ם; חדרה – „מדליוך" הנשיא 52, „יד והב" רוטשילד 60; באר־שבע – „תכשיטי ווילי" קק"ל 114, „תכשיטי חביב" הדסה 56, „תכשיטי שי" קק"ל 175, „הרמן" תחנת אגד 35, חנות השק"ם; דימונה – חנות השק"ם; ערד – „פינת התכשיט" מרכז מסחרי, „פלג" – מרכז מסחרי; אילת – „אזורית" מרכז קניות שלום; נתיבות – „תכשיטי אוצרי" פסג' בנק הפועלים; קרית־גת – „תכשיטי שוקי" מרכז מסחרי 77; רמת־השרון – „הבוידעם" סוקולוב 53; כפר־סבא – „תכשיטי אנטמן" ויצמן 106; קרית־ביאליק – „תכשיטי סביניה" מרכז רסקו; רמלה – „תכשיטי בני" הרצל 100.

הזמנות טלפוניות (24 שעות ביממה) טלמיילקס. טל. 03־7511235 (דמי משלוח וביטוח 3 ש"ח).

* בתוספת 3% ריבית ודרישה.

החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות בע"מ
היחידה המנפיקה מדליות ממלכתיות של ישראל

רח' אחד העם 5, 91022, ירושלים טל. 668105 רח' מנדלי 3, תל-אביב. טל. 227428

לשכת הפרסום הממשלתית.

בית "חלאבין" גאה להציג - לראשונה בישראל:

Love Line

לטיפוח מושלם עם NATURAL GINSENG

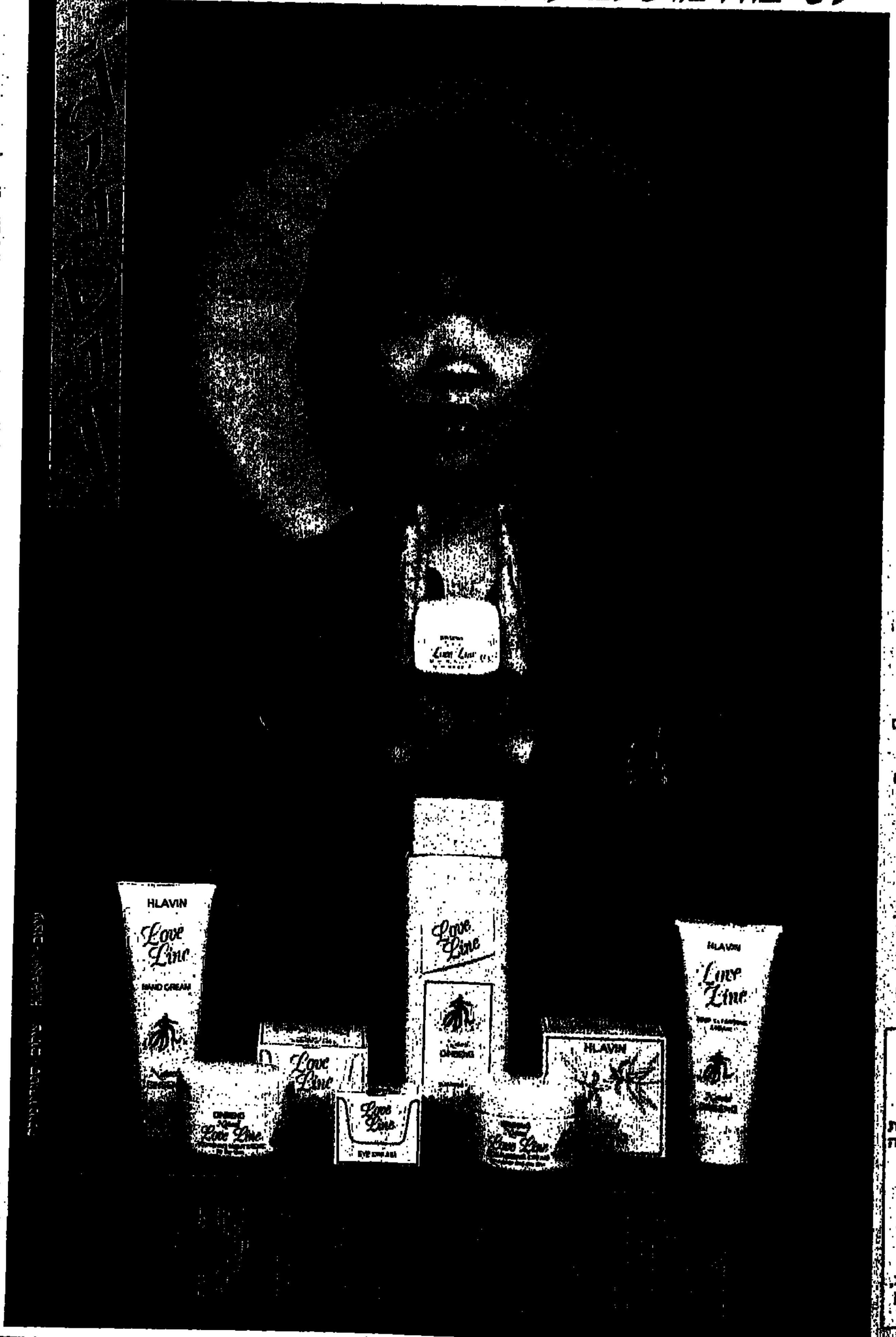

ג'ינסנג

LOVE LINE

LOVE LINE

מבצע
חכרות־קניה

בקניה 60 ש"ח ומעלה, תזכה את
100 הקונות הראשונות בארוחה
זוגית במסעדת היוקרה
רח' דיזנגוף 265 ת"א.

קורים דברים

שפרה הופמן. למען עמי לא אחשה.

ארצה עלינו

לאחר שנים רבות של פעילות למען עליה ולמען יהודי ברית־המועצות בעירה ניו־יורק, הגיעה **שפרה הופמן** לפני כחודש ימים לישראל כעולה חדשה ושונכה, יחד עם בעלה שהגיע עמה, במרכז הקליטה גילה בירושלים.

הופמן, בת 50, היא בעלת טור קבוע בשבועון היהודי הגדול „ג'ואיש פרס". בטור זה היא תוקפת בשצף קצף את השאננים היושבים בארצות־הברית על „סיר הבשר" ואינם שמים לב להתעצמותה של התנועה הנאצית שם. בעיסוקה זה היא תמשיך גם עתה, לאחר עלייתה ארצה, אולם עיקר פעילותה יופנה למען עלית יהודי ברית־המועצות. בינתיים היא לומדת עברית וכבר דוברת מעט את השפה.

הסוכנות היהודית ערכה בימים אלה מסיבה לכבוד בני הזוג ובמסיבה צויינה פעילותה הרבה של שפרה הופמן למען הגברת תודעת העליה, בעיקר בקרב היהודים הדתיים בניו־יורק. ■

ישעיהו אביעם

קרובים קרובים

סטולי ספרבר, המנהל המוסיקלי של התזמורת הסימפונית חיפה, זכה במחווה מרגש: בתום קונצרט הפתיחה של פסטיבאל האחווה היהודית־נוצרית באוטובוירן, גרמניה, זיהה מנצח הקונצרט, **ליאונרד ברנשטיין**, את האורח מישראל, ניגש אליו, פרף בספונטניות את כפתורי חליפתו של ספרבר וחתם את שמו לאורך חולצתו הלבנה... זה מה שקורה כאשר „לני" מחליט להעניק תתזמה לחבר קרוב שלו. חותם „הכי קרוב שאפשר ללב. ■

ליה קרן

גברת המוסיקה הישראלית של איטליה

בישראל כמעט לא מכירים אותה, אך באיטליה מכנים אותה „גברת מוסיקה" או „הגברת של הפודיום" ואחת הכותרות בעתון האיטלקי החשוב „קורירה דלה סרה" אף שאלה ב־1984: „הרפז, קאראיאן או ברנשטיין?"

„הם קצת הגזימו", מצטענת **נילי הרפז** הנאה, השוהה עתה בחופשת מולדת בבית משפחתה בפתח־תקווה.

מאז שהיא זוכרת את עצמה, בעיר הולדתה רמת־גן, לא יכלה בלעדי האמנות. תחילה רקדה, אחר־כך שרה וניגנה. בגיל 18, ב־1963, „ארזה" את בתה התינוקת ונסעה ללמוד באיטליה אצל טוב המורים, ביניהם **מאריו דל מונאקו, סרג'יו צ'ליבידקה ופראנקו פררה**. לאחר שורה של תפקידים ראשיים על בימת האופרה החליטה שהתחום צר מדי בשבילה והעדיפה את שרביט הניצוח. היום היא מנצחת על תזמורות סימפוניות שונות וכן על התזמורת הקאמרית המפורסמת של אקדמיית סנטה צ'צ'יליה.

„מאסטרו נילי הרפז" (אין ברירה, „מאסטרה" באיטלקית, פירושה מורה בבית־ספר יסודי...) מודה, שהופעתה הנאה אינה תמיד לטובתה וכדי לא להסיח את דעתם של הנגנים מן התווים ומשרביט הניצוח, היא משתדלת להתלבש בחזרות בצניעות יתרה אם כי בקונצרט היא מנצחת במקסימום הנשיות שלה. „אני רוצה שתשומת הלב של הנגנים תהיה נתונה אך ורק לרוחניות שלי. לכן אני גם עוסקת בניצוח. אינני רוצה להיאבק בבעיות טכניות. אני מקבלת את החומר מן הנגנים ונותנת להם את הרוח".

באיטליה היא מעורה היטב בחיי המוסיקה, קרובה מאד למשפחתו של המנצח האיטלקי המהולל **ארתורו טוסקניני** („אפילו ישנתי פעם במיטה שהיתה שלו") ומתמודדת בהצלחה עם השוביניזם הגברי האיטלקי. היא אף ייצגה את איטליה בפורומים בינלאומיים שונים. רק בישראל טרם נזדמן לה להפגין את כוחה. אולי ביקורה הנוכחי בארץ יביא אותה אל שעריהן של בימות הקונצרטים. ■

חנה ידור

חיבוק נשיאותי

נשיא המדינה **חיים הרצוג** ונפגש עם השחקנית **אביבה מרכס** מאחרי הקלעים של „הבימה" לאחר שחזה ב„צ'כוב צ'כובה". לפי החיבוק שהוא העניק לה נראה שנהנה מן ההצגה... ■

כפר־סבא שרה...

אלפי תושבי כפר־סבא שרו בחודש האחרון במסגרת אירועי עשור להפעלת „היכל התרבות" העירוני. מנהלת המחלקה לתרבות של עירית כפר־סבא, **אילנה ברנע**, אשר היתה אחראית לתכנון וביצוע אירועי התרבות בעירה, יכולה היתה לנשום לרווחה בתום חודש האירועים, שבו לקחו חלק תזמורות קלאסיות, תיאטראות, להקות זמר ומחול, ערבי קריאה ושירה, אשר הסתיימו באירוע עממי: ערב של שירה ומחול על כבר הדשא בקרית ספיר אשר בו נטלו חלק אלפים מתושבי העיר והסביבה.

אולם פעילותה של אילנה ברנע לא תמה, ולתושבי כפר־סבא והסביבה הקרובה והרחוקה מצפה עתה פעילות רבה של אגודת „הזמיר", אשר מארגנת את ה„זימריה" ה־13, כשמרבית הופעות המקהלות מן הארץ ומן המדינות השונות שהגיעו אליו יהיו בכפר־סבא. יוזם ה„זימריה" ומארגנה במשך שנים רבות, **אהרן פרופס המנוח**, „גילה" את כפר־סבא ואת אילנה ברנע, ומאז מקיימים אירוע בינלאומי זה בבירת השרון. ■

לא עד כדי כך

בהצגת הבכורה של „רק שלום וללכת", עם **דינה דורון ואיציק וינגרטן**, התארחה דמות שמיקדה עליה את תשומת לב הצלמים: יצאנית העובדת בחוף תל־ברוך. כאשר ניסה במאי ההצגה, **אילן אלדד**, לעניין את הטלוויזיה בהצגתו – השיבו לו בקריצה: „בתנאי שגם לכאן תבואו עם הבחורה ההיא מתל־ברוך..." אלדד ויתר אפוא על הזדמנות קידום־המכירות להצגתו: „עד כדי כך לא הייתי מוכן לרדת", אמר. ■

חיילים יפים

„שתי אצבעות מצידון' הוא סרט מצויין אבל אף תחנת טלוויזיה באירופה לא תסכים להקרין אותו", קבע **אפרים קישון** לאחר הקרנה מוקדמת של הסרט בהפקת דובר צה"ל על מלחמת לבנון. „שם, באירופה, לא רוצים לראות ישראלים יפים, חיילים תמירים. שם שונאים אותנו. מוכנים לראות יהודים גלותיים. טוביה. כנר על הגג. זה כן. צה"ל יפה, ישראל מיליטוריסטית – זה לא". ■

מאסטרו נילי הרפז. מקסימום של נשיות.

קורים דברים

תורים משתרכים בסבלנות במטרה לחזות בפסוקי התנ"ך העתיקים מבעד לזכוכית המגדלת. צילום: יעקב חרל"פ

ברכת הכוהנים

אלפים מגלאים בתופשת הקיץ את אולמות מוזיאון ישראל המציע למבקריו מגוון רחב של תערוכות – החל באוסף דיין ועד לתערוכת היובל של „קול ישראל". אך מוקד המשיכה העיקרי הוא ברכת הכהנים – התגלית הארכיאולוגית החשובה של השנים האחרונות ובה פסוקי התנ"ך הקדומים ביותר שנתגלו אי פעם.

מבקרת קשישה התעלפה, אולי מהתרגשות, כשחזתה בברכה החרותה על גלילי כסף עתיקים. אב שומר־מצוות הסביר לבנו החוגג את בר־המצוה כי מקור התורה אותה הוא משנן עתה בלי הרף טמון במוצגים שלפניו, ואילו תיירים מאוכזבים חשו מרומים על כי כתב היד אינו כתוב בעברית של ימינו אלא באותיות שרק מומחים יכולים לפענח. ■

קוד החושן סוד האפוד

דוד כ"ץ, פסל ומעצב תכשיטים, הוזמן בשש שעבר להציג את התכשיטים שלו, במסגרת תצוגת אופנה שנערכה ב„קומקום" בתל־אביב. כשראה שבתצוגה משתתפת תכשיטנית אחרת, סירב לקחת חלק בהצגה. קצת קשה לדרוש ממי שמעצב בכסף, זהב ואבנים טובות, תכשיטים שנמכרים במאות דולרים לקליאנטיות כמו: אליזבט טיילור, למשל, להציג את היצירות שלו בנשימה אחת עם קיטש של פלאסטיק וזכוכית.

כ"ץ, יליד טראנסילבניה, ניצול שואה ומחנות ריכוז, הוא מורה להיסטוריה במקצועו. לעצב ולפסל התחיל ב־1968. „כשקניתי לאשתי צמיד והוא לא מצא חן בעיניה, אמרתי, אעשה לך צמיד אחר. מאז אני מתעסק רק בזה. לפני זה עשיתי הרבה דברים. הייתי שוטר, ניקיתי ביובים, עבדתי בבנין, בכבישים, בפרדסים..." בסטודיו שלו שבראשון־לציון הוא יוצק פסלי ברונזה ומעצב את התכשיטים הגרנדיוזיים שלו. גם אשתו השניה, נחמה עוזרי־כ"ץ, היא מעצבת תכשיטים.

עכשיו שיחזר דוד כ"ץ את החושן ואפוד שלבש הכהן הגדול בתקופת המקרא. השיחזור שלו, מתייחס, לדבריו, לחושן ואפוד הראשונים של אהרון הכהן. הוא אומר שחקר את הנושא למעלה משנה והתוצאה מורכבת מצמר, פשתן, זהב ואבנים טובות. היצירה המיוחדת הזאת תוצג בקרוב במוזיאון היהלומים. ■

אידית רותם

החושן המשוחזר ע"פ דוד כ"ץ

מישל פרידמן מקום באמצע

בטקס חנוכת המיזרקה של אמם הוא ישב בחלקת המכובדים, קרוב לראש הממשלה, לצ'יץ', ולשאר האחמ"ים. גם בקונצרט הגדול שבפארק הירקון במוצ"ש שחלפה, הוא ישב במקום טוב באמצע, בחלקה המגודרת למוזמנים בלבד. הביאו אותו

פרידמן. „באתי בגלל דומינגו"

לשם במכונית מיוחדת, שהגיעה ישר עד לאחורי הבמה, לכן גם יכול היה מישל פרידמן הצעיר להתפעל מהסדר והאירגון המופתיים, לדבריו. „הייתי לא מוזמן בקונצרט בסנטראל־פארק, בניו־יורק, איזה באלאגן היה שם, לא כמו פה", התפעל הנחמד הזה, שלא יצא לבלות שעתיים בפקקי התנועה האיומים שסתמו את כל האיזור.

פרידמן, בן לניצולי שואה מפולין, שנולד בפריס ומגיל 10 חי בפרנקפורט, פעיל מאד בכל מה שקשור בחילופי התרבויות בין הערים תל־אביב ופרנקפורט. הוא גם עוזר לקרן תל־אביב לפיתוח בגיוס כספים לכל מיני פרוייקטים חשובים בעיר. את הפעילות הציונית, הציבורית והפוליטית שלו התחיל בגיל צעיר. „בן 16 הייתי דובר ביה"ס ואחד מנשיאי אגודת הסטודנטים. בן 18 הייתי נשיא ארגון הציונים ובגיל 27 כבר הייתי חבר הנהלת הקהילה היהודית בפרנקפורט, שהגיל הממוצע של חבריה הוא 50".

פרידמן, בן לסוחרי פרוות, עו"ד במיקצועו ויועץ לחברות, דובר גרמנית, צרפתית, אנגלית, פולנית, איטלקית ואידיש. קורא אותיות עבריות, אבל לא מדבר את השפה, הוא רק בן 30 וכבר חבר הפרלמנט של פרנקפורט, „החבר הצעיר ביותר בפרלמנט והיהודי הראשון והיחיד שנבחר מאז 1948", הוא מספר. יש לו תכניות להגיע ליותר מזה.

לארץ הוא בא עכשיו, אמנם, עם משלחת המכובדים מפרנקפורט (ובראשם יו"ר הפרלמנט לבונטה) שכיבדה בנוכחותה את טקס חנוכת המיזרקה, שאת מחצית הסכום לה תרם, יוסף בוכמן, תושב פרנקפורט. אבל, הוא אומר: „באתי בעצם לקונצרט של פלאסידו דומינגו". את דומינגו הגדול שהופיע בפארק למען נפגעי הרעש במכסיקו, הוא פגש בביתו של צ'יץ'. בעקבות המפגש הזה, יזכו אולי גם אזרחי פרנקפורט לקונצרט בסוף ספטמבר. ■

אידית רותם

„בסין יש התענינות גדולה בישראל והסינים עמם שוחחתי לא הסתירו את תקוותם שיום יבוא ושתי המדינות יכוננו ביניהם יחסים דיפלומטיים", מספרת המשוררת הירושלמית שלי אלקיים שחזרה מסין העממית, שם השתתפה בדיוני ההנהגה של הועידה העולמית לדתות ולשלום.

מתוך 70 המשתתפים בדיונים נבחרו תריסר לבוא ולהפגש עם סגן נשיא סין, לינג זואנג מו, ועם כמה משרי הממשלה. „קבלת הפנים נערכה בבנין הפרלמנט הסיני בפקין. המתורגמן הציג כל אחד מאתנו בפני סגן הנשיא. כשהגיע תורי הוצגתי כגברת שלי אלקיים מישראל. סגן הנשיא חייך ולחץ את ידי בחמימות. כל המעמד צולם והוקרן אח"כ בטלויזיה הסינית", מספרת שלי. „אני לא הסתרתי את זהותי. נכנסתי לסין עם דרכון ישראלי והסינים שהיו אתי במגע ידעו כולם מאין באתי. ההתעניינות בישראל היתה כללית. החל מנהג מכונית השרד שבא להסיע אותי מנמל התעופה. את מישראלז העם היהודי מאוד אינטלגנטי, הוא אמר.

„לפקידים הסינים שעמם שוחחתי סיפרתי על האוניברסיטאות שלנו, על המיכון החקלאי המתקדם ועל הידע הרב שאנו מפיצים בעולם. ניסיתי להציג את הצדדים היצירתיים והחיוביים שלנו. בחודש אפריל 1987 נערוך בירושלים ועידה בי"ל של הארגון ונזמין לכאן את הסינים. הסינים נמנעו מלהכנס לשיחה בנושאים פוליטיים שנויים במחלוקת".

בין הסינים שהביעו רצון לבקר בארץ היה גם נציג הארגון הסיני למען השלום ופרוק החימוש. בועידה השתתפו, בין היתר, אנשי דת מסעודיה, דרום־אפריקה, בנגלה־דש, הודו, פקיסטן, קוריאה, יפן, צ'אד, ישראל וארה"ב. ■

אורית גנדר

אלקיים. „הסינים היו ידידותיים"

קייץ חגיגי של מגבות וחלוקים
בחנויות המפעל של
מגבות ורדינון

מבצעים מיוחדים

מבצע נדוניה (סט).

מבצע חלוקים
חלוק נשים סוג א' 46 ש"ח
חלוק קטיפה במידות קטנות 58.50 ש"ח

מבצע עודפי יצוא וסוג ב'
על כל קניית 4 מגבות 60×120
ו־4 מגבות 40×70
תנתן מגבת מתנה

מבצעים מיוחדים לוועדי עובדים

מגבות ורדינון חנויות המפעל:
תל־אביב, רח' לילנבלום 18 טל' 03-664748 [redacted]
פתח־תקוה, אזור התעשיה קרית מטלון, מכבים 6 טל' 9223631

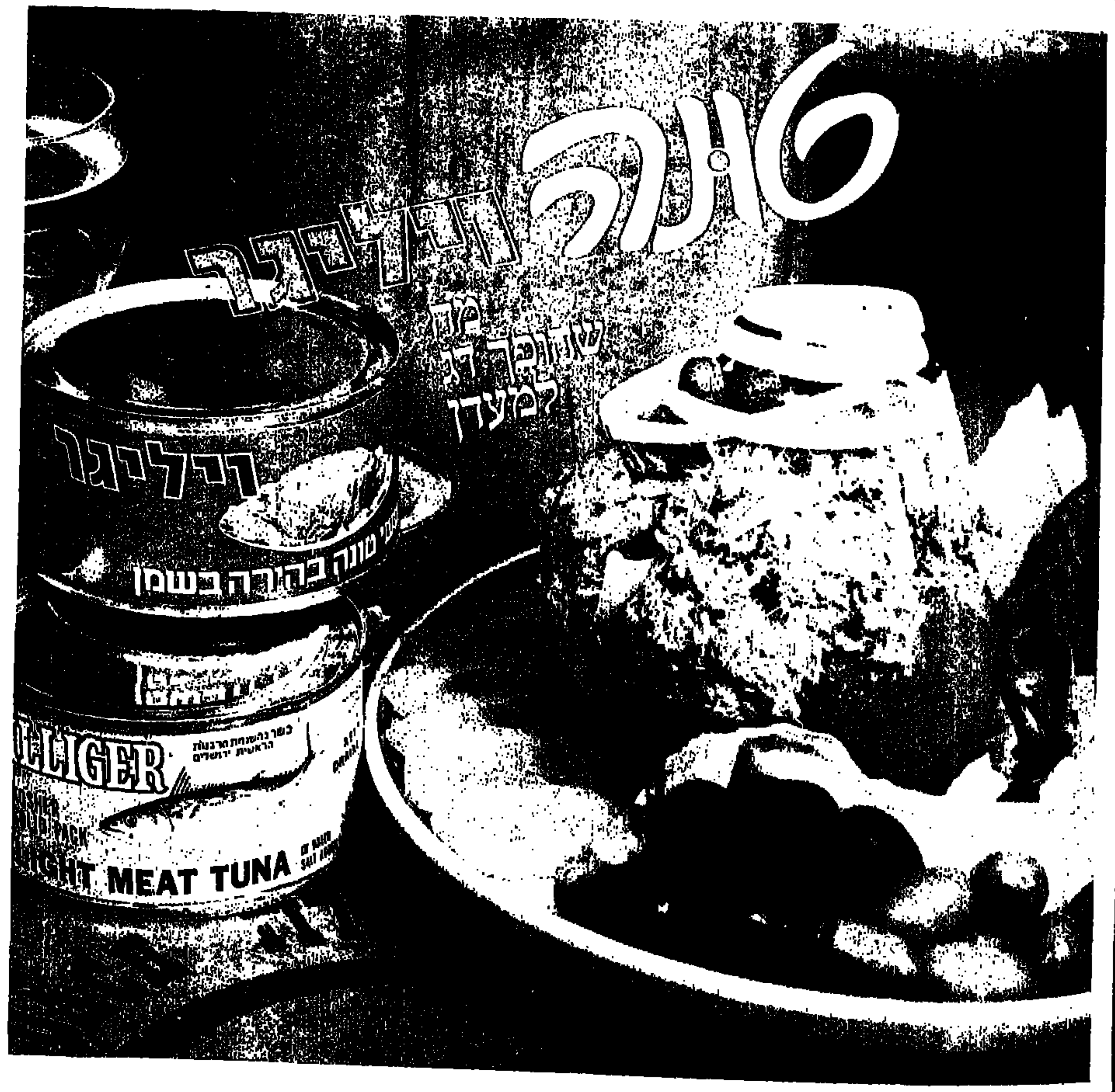

הצעה להגשה
2 קופסאות טונה "ויליגר", 3 כפות מיונז,
2 מלפפונים חמוצים, פלפל ירוק,
גמבה טריה, מיץ לימון טבעי,
שמיר, מלח ופלפל שחור לפי הטעם. מוגש באדיבות מלון הילטון

ויליגר
עושה לך ארוחה שלמה.

יבוא ושיווק בלעדי – ויליגר בע"מ, טל': 03-373765.

כשר בהשגחת הרבנות הראשית לישראל

כל מיני

מותרות

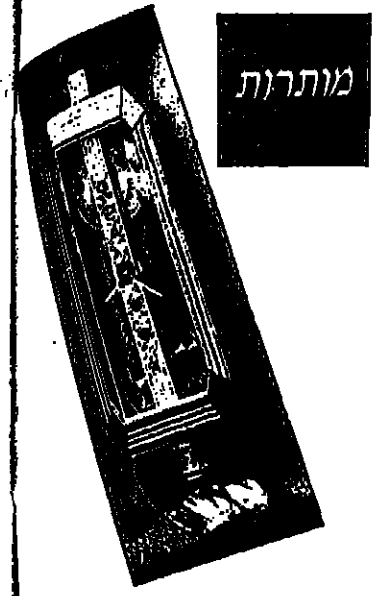

איזה שעון!

נניח שיש לכם כבר שעון לערב, שעון לבוקר, שעון לים ושעון לחג – על מה עוד ניתן לחלום בתחום ה"שעונולוגיה"? אז מי שאין לו מיגבלות, מי שאוהב מתנות ויש לו גם ממי לצפות לקבל אותן – שישים עין על השעונים הללו לו ולה. כל שעון יותר יפה ממשנהו. השעון שלה נראה על קרבו על כרעיו, ממוסגר ב-19 קאראט. השעון שלו מסוגנן כמטיל זהב, וממוספר על-ידי הבנק של שווייץ. מה שבטוח. השעונים הללו מוצעים למכירה למי שמטייל בחו"ל. האם ההקצבה של 800 דולאר תספיק לוז אולי. זבש"ו. ■

תלמה הדר

רעיון

חלה ושתה

אתם מכיזפים בפארק, [illegible] בטיול, משתלבשים על החוף. הנוקים שהבאתם מהבית (נגמרו כבר לפני שעת הולכד צמא) אתם קונים בחנות שתיה קרה [illegible], שותה, שותה ולא מספיק לך. אבל הפחית חצי מלאה. אתם לא צמאים, ובכלל שונאים משקאות עם גז. אבל איך אפשר לשפוך משקה שעלה כסף ביום קייץ חם ועוד בשנות בצורת? מצד אחר, קשה לשמור פחית פתוחה עד להתקפת הצמאון הבאה. מה עושים?

הולכים ל"אלמור" (כפר המכבייה, רח' באייר 25, ת"א) וקונים מכסה לפחית. גם זול (2 ש"ח), גם יעיל. המכסה שומר שהגזים לא "יברחו" מהמשקה. כשרוצים שוב לשתות, פותחים את הפיה של המיכסה ושותים. למכסה הזה יש גם שרוך (אפשר לתלות את הפחית על הצוואר, על הקן של מימיה. מתנה טובה גם למי שעושה ג'וגינג או כל ספורט אחר. ■

נורית ברצקי

פטנט

מנעול המלך

כשבאים להתייעץ עם אברהם קוזצקי – "מלך המנעולים" מרמת גן, כפי שהוכתר בעבר ע"י עמיתו שהוגאי – לא תשמע ממנו מלה רעה על מנעול. יש טובים וטובים יותר. לא משמיץ מוצר. אבל [illegible] שאין זורקים לבאר שמותים מהמת.

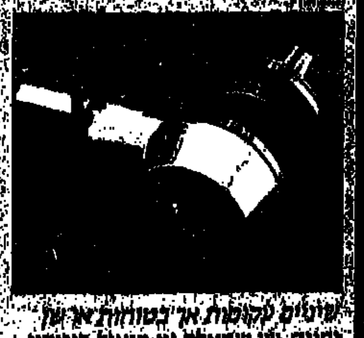

שינים קבועות או בטוחות או שן ימנית, שן שמאלית או מנעול בטחון "מדיקו". המנעול כתוספת.

או מה, נגשתי לדלת חולה לראות עם מה נועל המלך את ממלכתו – בעשרות מטרים המגינים העשויים במגוונות שיבתנו ספסורות, מנעולים והשמות – ודלת לחונת חנה דלת פלדה המצצת בכל בית. המקוד הוא בצילינדר שאינו סטנדרטי, "מדיקו". שבא חדש בארץ.

והמרים ש"מעריב" לפני כשנה הצליח לתפחיד את כל בעלי דלתות הפלדה כשגילה להם שהמנעול שבביתם חשוף לפריצה קלילה? מאז אנחנו מחפשים מנעולים אותם יהיה קשה מאד-מאד לפרוץ. לכל מנהו 6 שינויים בגבהים שונים אך ב"מדיקו" כל שן מונה בזווית שונה, ימונה או שמאלה. בצורה כזאת ומנעת פריצת המנעול באמצעות נשעי מתכת במנעולים אחרים. מלבד זה מחוזק המנעול בפיני נירוסטה ועמיד בפני פריצה אליהם במגבלות במנעו.

אני לא יודע אם ירשים אותם שהו-C.I.A. והו-F.B.I. משתמשים ב"מדיקו", אך אברהם קוזצקי בן השתל זה מרשים. תצילת ניתן להתרכבות עצמות במחיר של [illegible] לפני מרים. שמנעול המנעול [illegible] המנעול לפני [illegible].

ניתן להזמין [illegible] למי שפריצה [illegible] ובמנעולים [illegible] ■

ספר

בסגנון קייצי

סיפור לילדים ניתן לספר בשתי צורות: לקרוא לו, לפעוט, שעדיין אינו יודע לקרוא או – מה שנשמע מתאים יותר לחום הקיץ – לשים קלטת, להושיב את הילד שיאזין לסיפור. השילוב של השנים – ספר וקלטת – נמכר בחבילה אחת בשם "קלאסיקלטת" (18-13 ש"ח), ועד כה יצאו 15 קלאסיקלטות. הספרים עצמם יצאו בהוצאת "מזרחי" ו"המון הפקות" הפיקו את הקלטות המלוות את הספרים. מדובר בסיפורים הקלאסים עליו גדלו כבר כמה דורות: "כיפה אדומה", "לכלוכית", "היפהפיה הנרדמת", "פינוקיו", "עליסה בארץ הפלאות" ועוד. קולם של השחקנים המספרים את הסיפורים מלווה במוסיקה. בין השחקנים: נתן דטנר, מיקי קם ושרי צוריאל. ■

תלמה הדר

טושים
קריאולה Crayola
לציור ולצביעה

בקריאולה חושבים על הכיוף!

- טושים איכותיים על בסיס מים!
- ניתנים לרחיצה
- 8 גוונים בסיסיים - או
- 8 גווני פסטל מיוחדים! (Light & Bright)
- אפשרות לערבוב צבעים!
- חסכוני ובאיכות גבוהה!!

היבואן:
טכנומרק בע"מ
קבוץ גלויות 71, ת"א, טל. 03-839141

BINNEY & SMITH®
ניתן להשיג בחנויות המובחרות למכשירי כתיבה

וידוי
בחממה
ברכה צמח, אשת האמרגן, ייצוגית. נמשכת לכוח
להצלחה. לפרסום. סיפור סינדרלה זה גם קצת
האישי שלה ושל הסטודיו שלה.

טבע

כתבה וצילמה:
בלהה ווינשטוקדנורי

עדנה גודני: אני חלק מן ההוויה כאשר אני עם הצפורים.

לאן את עפה, עדנה?

עוף דורס ועדנה: „אי אפשר לעשות עבודה כזו בלי אהבה".

טיבוע (ולא הטבעה, חס וחלילה) עופות דורסים – זה מה שעדנה גורני עושה בשדות קיבוץ אילות ליד אילת. שמורת טבע בחיק שמורת טבע. שיטת הטיבוע מסייעת לחקר נדידת הצפורים.

עדנה גורני גומעת מרחבים בתוך הג'יפ הצהוב בשטחי האספסת והתמרים מדרום לקבוץ אילות. כך מדי יום ביומו, מסוף עונת הגשמים ועד בוא הקיץ. עדנה מן המרכז למידע על עופות דורסים של החברה להגנת הטבע היא המופקדת על התחנה לטיבוע עופות דורסים בישראל. התחנה היא חלק ממרכז הצפרות באילת המשותף לחברה להגנת הטבע, רשות שמורות הטבע, הקק"ל, החברה הממשלתית לתיירות, החברה לפיתוח חוף אילת ועיריית אילת.

ומדוע ממוקמת תחנה זו דווקא בשדות קיבוץ אי־לות? מסבירה עדנה: „כאן, קילומטר אחד לפני העיר אילת נמצא הכתם הירוק הראשון אותו רואות הצפרים עם חצותן את הים. וזה המקום האידיאלי להקמת תחנת טיבוע, במקום בו גדולה הסבירות שהעופות הדורסים יחליטו לערוך חניית ביניים".

רגע של היסטוריה: „אנשים החלו לסמן צפורים נוד־דות עוד לפני שנים רבות, על מנת לחקור את יעד מעופן. במאה ה־13 ענד פרידריך ה־2, שליט ריכנשט־ין בגרמניה סרט ארגמן על רגלה של סנונית בתקווה שסנונית מסומנת זו תימצא בעתיד במקום אחר ואז יוודע להיכן היא נודדת. מאז התפתח המחקר וכיום מקובלות מספר שיטות לחקר נדידת הצפורים ושיטת הטיבוע הינה שיטה הנפוצה כמעט בכל העולם".

עדנה מזמינה אותי למספר ימי עבודה בתחנת הטי־בוע. בדרך היא שואלת אותי: „איזה יום היום?" ומתנצ־לת. היא לא יודעת איזה יום מימות השבוע הוא זה. היא רק יודעת שזהו השבעים ושנים (לטיבוע העופות הדורסים, אלא מה?) אנחנו דוהרות בג'יפ לשטח בו ממוקמת התחנה. ניכר שהיא מכירה באדמות אלה כל תל, גבשושית וסלע. „וזהי העונה השלישית לנו כאן". מגיעים לתחנה.

שפת הצפרות

יש שם משעול עם שילוט. דואגים לצפרים שלא יילכו לאיבוד. כאן נמצא כבר ביל קלארק, חוקר דור־סים מארצות־הברית אשר הביא לישראל שיטות יעי־לות ללכידת צפרים למטרת טיבוען. ביל קלארק ועד־נה נעזרים בעשרות מתנדבים ישראליים השוהים בתחנה כשבועיים־שבועיים וזוכים למגורים באילת במשך תקופה זו וכל זאת בתאום מראש עם מרכז המידע לעופות דורסים. ביל נותן מבט ולפי המבט היא אומ־רת שניכר כי היה לביל „יבול" טוב. ביל, אכן, מרווח על חמישה עופות דורסים אותם הפיל ברשתו, טיבע, בדק ושיחרר. אני עדיין לא מבינה כל כך את שפת הצפרות. אך אומרים לי שתוך יומיים שלושה, אהיה בעניינים.

עדנה מסיירת אתי בתחנת הטיבוע. היא מרצה תוך כדי המחשה, על דרכי לכידת עופות דורסים. קיימות מספר שיטות ללכידת הצפורים הנודדות אך להצלחה הגדולה ביותר זוכות רשתות הערפל: רשתות דקות מאד, המוצבות על רקע של צמחיה והצפורים אשר אינן מבחינות ברשתות מסתבכות בהן. אנשי המיקצוע, העוקבים כל העת אחרי רשת הערפל ממקום מחבוא, מחלצים את הצפור כורעות מן הרשת ועונדים טבעת אלומיניום על רגל הציפור. על הטבעת החקוק מספר זיהוי אישי של הציפור ושם המדינה בה בוצע הטיבוע. לאחר סידרה של בדיקות נוספות משחררים את הציפור עם ברכת הדרך.

עדנה מספרת כי זהו תהליך אשר אורך דקות ספו־רות בלבד, אשר לאחריהן הפשיטה הצפור לעוף לדרכה. כאשר אותה ציפור נלכדת שוב בתחנת טיבוע דומה במדינה אחרת, ניתן לזהותה על פי הטבעת בה חקוקים המספר האישי שלה ושם המדינה בה טובעה לראשונה.

נדידת הסתיו

בקיץ תתחיל נדידת הסתיו של העופות הדורסים. התצפיות מרוכזות באזור כפר קאסם וסביב לראש העין. המעוניינים להשתלב בסקר מתבקשים לפנות למרכז מידע לעופות דורסים של החברה להגנת הטבע, רח' הרי ירושלים 8, חולון. ■

כך ניתן ללמוד לאן עפות הצפורים העוברות דרכנו בנדידתן, היכן הן דוגרות והיכן הן שוהות בעונת החור־ף. וגם פרטים נוספים, כמו כיצד משתנה מישקלן במ־שך הנדידה, בכמה זמן הן עפות מרחקים לניקום ואפיל־ו תוחלת חייהן.

כאשר עדנה נדברת על העופות הדורסים שלה, מב־ריקות עיניה והטון שלה מתרכך. עדנה של העופות הדורסים הינה אשה כביל שלושים, עובדת החברה להג־נת הטבע אשר אוהבת את הצפרים, את הנגיעה בטבע, היא בתוך הציוויליזציה אך לא מתחכמת יותר מדי בתוך מה שקרוי „אין". סביב עדנה מתנגנת מוסיקה קלאסית חרייפת כל העת ורכת א' ברדיו) והיא קראה את כל רבי־המכר האחרונים. שמורת־טבע בתוך שמור־ת־טבע.

„אי אפשר לעשות עבודה כזו בלי אהבה" היא מודה ומשחררת בעדינות רבה עקב גדול אשר הסתבך ברש־ת. „מצבו ירוד", מודאגת עדנה במשכה את גוף העוף.

כמו ב„טיפת חלב"

ואכן, העקב מאד רזה. העקב מביט בעדנה. עדנה מביטה בעקב. היא מחזיקה בו ברגליו, במקום המיועד לפורענות ומכניסה אותו לקופסאת שימורים ארוכה המחוררת בחלקה הסגור. כאן נרגע העקב ומובא לעמ־דה אשר הקימו אנשי החברה להגנת הטבע. עמדה־צריף זו משמשת גם כמקום מחבוא לצפרים. כאן הם מחכים לעופות הדורסים שיירדו וייתפסו על מנת לטבעם. בצריפון זה חרך ראייה לצפרים אליו מוצמדות המשקפות ודרכו ניתן לראות את רשת הערפל מבלי שהצפורים יבחינו בנוכחות אדם בשטח. יש כאן שולחן מאולתר אשר תכולתו מזכירה לרגע את „טיפת חלב", עם משקל, אלכוהול, אתר, מיני מדי חישוב, מבחנות, צנצנות, מקלונים עשויי צמר גפן – ממש בית מרקחת.

כל עוף דורס נרשם בגליון כמו זה שבמחדר מיון. אך ראשית, עדנה עונדת לעוף טבעת, אחר כך מניחה אותו עם הקופסא בה הוא נתון על המאזניים, שוקלת ורוש־מת. כעת לאחר שטובע, יש לעוף גם מספר זיהוי. אחר כך היא מוציאה את העוף מן הקופסה, שוקלת את הקופסה ומפחיתה מן הסך הכללי. „הוא באמת רזה מאד", ממלמלת עדנה ומלטפת את הנוצות. העקב נר־אה רגוע בידיה של עדנה. בשלב זה נוטלת עדנה מיש־טח גרון מאת הדורס, אשר למרבה הפלא פוער את מקורו לעומתה ממש כאילו אמרו לו: „תגיד 'אה'".

תוצאות משטח הגרון מועברות מיד למבחנות עם אלכוהול המאוחסנות בתוך צידנית בתנאי טמפרטורה מתאימים. „זה הולך למכון הווטרינרי", מסבירה עדנה, אשר במסגרת לימודי תואר שני באוניברסיטת תל־אביב עוסקת במחקר אודות נדידת העופות הדורסים.

אחרי משטח הגרון פורשת עדנה את כנפיו של העוף על גבי השולחן ומודדת את מוטת הכנפיים. גם לבדי־קת טפילים זוכה העוף הדורס אשר גומא אלפי קילו־מטרים במסעותיו סביב העולם. לשם כך מוכנס העוף לתוך שקית אתר כאשר ראשו מחוץ לשקית. הטפילים אשר על גוף הצפור נרדמים כעבור דקות ועדנה מוצי־אה את גוף העוף מתוך השקית ומסרקת את גופו אל תוך מפית לבנה. הטפילים אשר נרדמו בהשפעת האתר נופלים ונאספים על ידי עדנה. גם הם יגיעו למכון הווטרינרי.

כעת מודדת עדנה את אורך המקור של העוף הדורס. היא גם מנסה לראות אולי נשארו שרידי מזון בפיו וכך תוכל לזהות ממה הוא ניזון. העוף הדורס אשר מטופל בידיים מיומנות ואוהבות, וזוכה לא אחת למילות חיבה רכות, לא נראה נרעש או נרגז מן האירועים סביבו.

עם תום סדרת הבדיקות הגיע העת לשחרר את העוף הדורס אשר יילך כלעומת שבא – אך עם טבעת. עדנה יוצאה מתוך העמדה כאשר בידה העוף הדורס, מחזיקה בידיה משני צידי גופו ו... מניפה אותו כלפי מעלה. העוף הדורס פורש כנפיו וממשיך בדרכו. דבר בחייו לא השתנה רק נוספה לו טבעת על רגלו, אך מאחר שהטבעת מותאמת למינו בגודלה ובמשקלה, סביר להנ־יח כי אין הדבר טורד את מנוחתו.

אירועים מסעירים

ערנה עסוקה מאד במלאכת הטיבוע. „בימים טובים" נלכדים בתחנה כ־60 דורסים ליום. עדנה מודעת לעוב־דה כי בעולם יש אנשים אשר מתנגדי לנושא של טיבוע העופות. יש בכך התיחסות אמוציונאלית. קשה להם לראות צפורים לכודות. לדעתה, אילו ידעו אנ־שים שהדבר אינו גורם נזק לאותן צפורים וכי תוך דקות ספורות הן משתחררות היו בודאי משנים את עמדתם. לדעת עדנה, צפורים עוברות כל כך הרבה אירועים מסעירים תוך כדי נדודיהן כך שהלם תפישתן על ידי העוסקים בטיבוע לא יכול להיות גדול יותר מהתסיסה המתעוררת כאשר בז עובר בתוך להקת צפו־רים.

עוד מעט לילה. מבט בערנה על רקע המדבר. עתה, רק שתינו נמצאות כאן. (גם הכלב אגריפס כאן, שנולד ברחוב אגריפס בירושלים). ביל קלארק דוהר במכונית בשדות הקבוץ ומניח מלכודות ניידות לעופות הדור־סים. תוך דקות ספורות הוא יגיע עם מספר קופסאות שימורים ארוכות המאוכלסות בדורסים אשר יקבלו כו־לם טיפול מעומק הלב. תודעת הצפרות הולכת ורווחת בקרב אנשי המקצוע והחובבים. מרכז המידע לעופות הדורסים של החברה להגנה הטבע עורה לחינוך הצי־בור במסגרת המאמצים לשמירה על חיות הבר של ארצנו. עדנה מדגישה כי ציד העופות הדורסים נעשה אך ורק ברשיון.

„אני נהנית לשחרר אותם, אך יש גם הנאה מסויימת בעצם ליכודם". חשוב לה מאד הקשר לטבע. זה טעם החיים. היא בסנדלים תנ"כיים ובמכנסיים קצרים, „דוג־רית" מאד. „אני לא קוראת ספרי פילוסופיה, אבל יש לי זיקה לדברים ששמעתי פה ושם. התאוריה אשר נראית לי כמתאימה לגבי, כאדם, היא לחוש שאנחנו חלק ממשהו ולא שליטים על הדברים. ואני מרגישה חלק בלתי נפרד מן ההוויה כאשר אני בחוץ, עם הצפו־רים". בתום יום העבודה מגיעה איתנה מבית הספר שדה אילת. נתקבלה הודעה עבור עדנה: לאחותה בר־מת־הגולן נולד בן. שמחה וששון. קובעים לחגוג בערב על הסירה של איתנה. עדנה תביא ספגטי וכל אחד יביא חברים. כן, גם החיים עוברים כאן, לא רק הצפו־רים. ■

„תגיד אה".

לאחר שנקבעה טבעת ברגלו – רגע השחרור.

ריגול

אסתר ארדלשטן
קופנהאגן

האהבה עומדת למשפט

התיכוניסטית היפהפיה, המכורה להירואין, התאהבה בכלא במרגל דיפלומט נורבגי, השפוט ל־20 שנות מאסר באשמת ריגול לטובת ברית המועצות. היא סגדה לו. הוא הפך אותה משבר־כלי לאדם חדש, הבטיח לשאתה לאשה ולפתוח עמה דף חדש באפרחקה. היא האמינה וסייעה לו לתכנן בריחה מהכלא הנורבגי.

בבקרים היתה רנה מיכאלה תיכוניסטית נורבגית שקדנית ונבונה. בערבים: פרוצה, נרקומנית מכורה להירואין, ומאוהבת עד מעבר לאוזניה באסיר המפורסם ביותר של נורבגיה, המרגל הדיפלומט בן ה־42 ארני טרהולט.

היפהפיה הנורבגית בת ה־17, הצליחה להוליך שולל את עמיתיה לתיכון למעלה משנה. היא ניהלה חיים כפולים. ביום שקדה על לימודיה אך את הערבים הקדישה לחליפת מכתבים ענפה וביקורים תכופים אצל אהובה המרגל שנדון ל־20 שנות מאסר בבית כלא, באחד מפרברי אוסלו.

ארני טרהולט לא היה אסיר של מה בכך. הגבר הנאה היה דיפלומט מזהיר, בנו של שר החקלאות הנורבגי לשעבר, שעשה בעצמו קריירה מסחררת בעולם הדיפלומטי של נורבגיה. הוא תפס עמדות מפתח במשרד החוץ עם גישה לארכיונים הסודיים ביותר של המדינה. טרהולט זעזע את נורבגיה כשנתגלה כי היה משך 15 שנים מרגל לטובת ברית המועצות ומכר תמורת בצע כסף סודות בטחוניים ומדיניים לסוכנים עיראקיים וסוביטיים. במשפט, שהסעיר את נורבגיה חודשים רבים, התגלה הדיפלומט הנבון והמקסים כנער שעשועים, שלא בחל בנשפי חשק של מדינות הגוש המזרחי, בחיי מותרות במלונות פאר באירופה. לבעל הנאמן היתה גם בת בלתי חוקית שילדה לו יפהפיה צ'כית.

איור: ניגל קרלסון

עם התפוצץ הפרשה נפרדה ממנו רעייתו, קארי סטוראקרה, שדרנית טלוויזיה ידועה, ועברה להתגורר עם בנה בן ה־8 בבית עיתונאי שבדי בשטוקהולם. ארני טרהולט נידון ל־20 שנות מאסר. במהלך המשפט כנגדו הוא היה עצור בכלא "דרמן" הנורבגי – כלא מועד לעבריינים ונרקומנים – ושם צדה עינו את רנה מיכאלה היפה בת ה־17, שהיתה מכורה לסמים מגיל 12 ומימנה את צריכת הסמים מעבודת יצאנות ברחובות אוסלו.

רנה מיכאלה נשבתה בקסמיו של ארני טרהולט. היא העריצה וסגדה לאסיר המפורסם, האינטליגנטי והאמיד, ובין השנים התפתחה ידידות עמוקה. ארני טרהולט, שהיה למדריך הספורט של הכלא, מילא לפתע את חייה בתוכן. הוא הפך לה תחליף לאביה האמריקאי ולאמה הנורבגית שעמם אבדה קשרים משכבר. הוא היה לה למאהב ולמורה, לימדה לטינית וצרפתית וניהל עמה שיחות ממושכות על כל נושא שבעולם.

בתקופת חייה הקשה, כשנואשה מלשוב למוטב, הוא נטע בה בטחון עצמי ואט אט השתקמה הנערה ותוך מספר חודשים השתחררה ממאסרה והחליטה לשוב לספסל הלימודים. המרגל דיפלומט הצליח תוך זמן קצר במקום בו נכשל משרד הסעד הנורבגי, חרף מאמץ של שנים. בקיץ 1985 השתחררה רנה מיכאלה מהכלא אך לא מאהובה המרגל שהועבר בתום פסק הדין לכלא "אילה". הידידות הפכה לאהבה עזה מבלי שאיש ידע על קשריה עם האיש המפורסם בנורבגיה. היא הצליחה להעלים מעמיתיה לתיכון את חייה הפרטיים. איש לא ידע על עברה של הצעירה עדינת המראה, בעלת הוד־זות האריסטוקרטית שהתאקלמה בחברה החדשה חרף העובדה שהשימוש הממושך בסמים הטביע חותמו בפניה היפים. רק מנהל התיכון שהכירה מקרוב נהג להגדירה כ"בחורה נבונה וחרוצה שהתדרדרה".

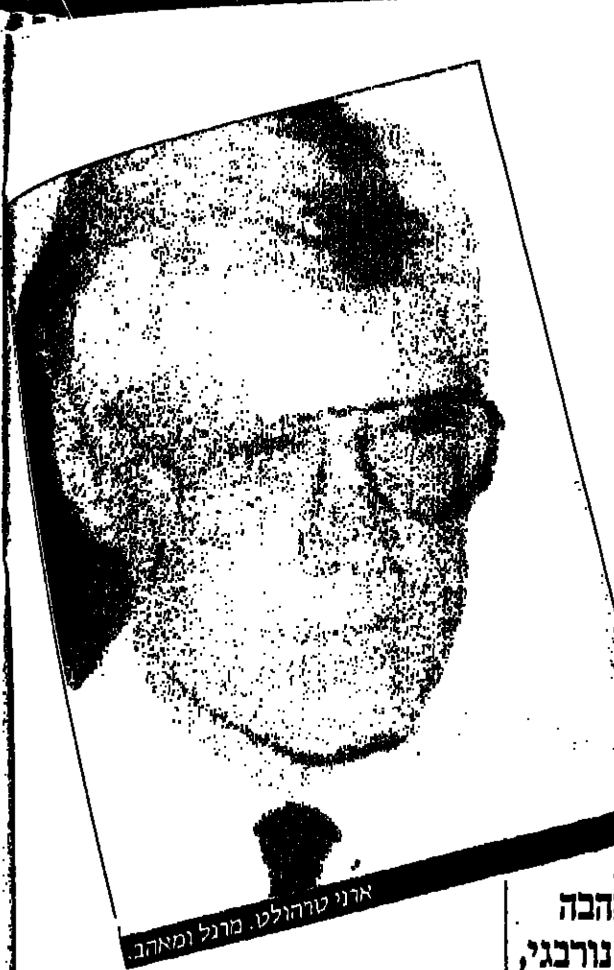

ארני טרהולט. מרגל ומאהב.

אהבתה לארני טאהולט לא היתה מוטלת לרגע בספק. היא היתה מוכנה להקריב חייה עבורו וארני טרהולט לא היסס לרגע לנצלה. משטרת נורבגיה טוענת כי הבריחה הגדולה מכלא נורבגי לסנגל באפריקה נרקמה מלכתחילה במוחו של המרגל, שמעולם לא השלים עם פסק הדין. הנרקומנית הצעירונת נפלה לידיו כאילו מן השמים למימוש תכניתו. הגבר שהיה מורגל לחיי החברה הגבוהה, מוקף כל חייו בנשים זוהרות, דיפלומטים ופוליטיקאים, החל להעביר לאהובתו הוראות וכספים. הוא ידע כי יוכל לבטוח בה. היא השיגה שני דרכונים בריטיים מזוייפים, שבעזרתם אמורים היו השניים להמלט מנורבגיה דרך שבדיה וספרד, להשתקע באפריקה ולפתוח בחיים חדשים. הוא הבטיח לה נישואין והיא האמינה לו, סיכנה את חייה המשוקמים וניצלה למענו את קשריה עם העולם התחתון של נורבגיה. בשעת האפס עלתה משטרת נורבגיה על תוכנית הבריחה. ידיד עיתונאי שהיה מעורב בתוכנית נתקף נקיפות מצפון וגולל את הידוע לו לפסיכיאטר שלו, שהעמיד את משטרת נורבגיה מיד על רגליה.

משנתגלתה פרשת הבריחה שסוכלה, התפרסמו ברבים קשריו של המרגל הנורבגי לנרקומנית היפה ונורבגיה הנסערת תמהה, מה לדיפלומט המטופח ולנערה בת ה־17. סניגורה, המנסה בימים אלו להציל את עורה (היא תועמד למשפט כמסייעת לבריחת טרהולט מהכלא), מנסה להציגה עתה כנערה תמימה שנוצלה על ידי גבר מנוסה ומתוחכם.

וארני טרהולט היה גבר מתוחכם. מכיריו וקרוביו טוענים כי מעולם לא היה נושא אותה לאשה, כפי שהבטיח והיה נפטר ממנה בהזדמנות הראשונה, טרם דרכו רגליו ביבשת אפריקה. הגבר, שעשה קריירה מסחררת, לא התכונן להעביר את שארית חייו בכלא נורבגי ומניחים כי ברגע שהיה עובר את גבולות נורבגיה, הוא היה מנצל את קשריו הענפים עם מדינות הגוש המזרחי ומשתקע בברית המועצות או בעיראק. טרהולט מעולם לא חס על איש ולא היה מהסס לרגע לרמוס את הנערה המאוהבת בו, כדי להגשים את מטרותיו.

יום לפני הבריחה מהכלא הוא העביר לה מכתב אהבה לוהט: "אני כל כך מאוהב בך ומהרהר על כך ללא הרף, ילדתי, ואינני מתכוון רק לגופך... למרות שאני חייב לציין שהוא יוצא מן הכלל". ■

התנדבות

מוק מאירי

ניקול שרה לזקני ירושלים

כאשר החלה ניקול אזולאי לנגן מנגינות של שירים באידיש, אחרים מהקשישים בכו. הדמעות שנגרו על לחיים הפחידו אותה: "הפסקתי לנגן. ולא ידעתי מה לעשות. חשבתי שעשיתי משהו רע"... אבל העובדת הסוציאלית עודדה את ניקול: "המנגינות שלך מזכירות להם את הבית. את העבר. הדבר עושה להם טוב על הנשמה. הם בוכים בגלל הזכרון. לא בגללך. הרגעי לה".

ניקול נרגעה וחייכה לעבר הקשישים. היא היתה נכונה להמשיך ולנגן להם שירים רבים ככל שיחפצו. אבל קודם עליהם ללמדה את השירים הללו. אחרי הכל ניקול, בת ה־21, נולדה במרוקו ולא בפולין. בגיל שנתיים עזבה את מרוקו, ועד שנת 1982 התגוררה בצרפת.

"באותה שנה החלטתי לעזוב את הכל מאחורי ולעלות לארץ ישראל. הורי ושני אחי עדיין גרים בצרפת. רק אני ואחותי נמצאות כאן. לא, אינני מצטערת על הצעד הקיצוני שעשיתי. אני מאושרת בירושלים. לא מעט גם בזכות הקשישים".

ניקול הגיעה לקשישים בשכונת סנהדריה באמצעות מינהל הסטודנטים שליד משרד הקליטה והסוכנות היהודית. המינהל מקיים מבצע מיוחד בשם שח"ק: שירות חברתי קהילתי, מאז 1978, אשר במסגרתו מקבלים הסטודנטים ־תמורת שירותם החברתי־ מילגת קיום.

"כאשר הגעתי בפעם הראשונה למועדון הקשישים, מספרת ניקול בחיוך, ראיתי הרבה אשכנזים. אמרתי לעצמי: נגינות של שירים מרוקאיים לא ילך כאן. שירים לוהטים בשפה העברית גם כן לא דבר שיקנו מהר. מרופא ידיד שמעתי, כי שירים מבית עושים לקשישים טוב על הנשמה. פניתי לקשישים ושאלתי: איזה שירים אתם אוהבים? אמרו שירים באידיש. אני עמדתי וצחקתי. אבל החלטתי שלא להרים ידיים: הלכתי לחברים והקלטתי שירים באידיש. קניתי מספר תקליטים. הקשישים בעצמם החלו ללמד אותי שירים. כך נוצר לי מלאי מספיק של שירים".

– כיצד הם הגיבו?

"בפעם הראשונה הם פשוט בכו. חשבתי שהם בוכים בגלל זה שאני לא מנגנת נכון והורסת להם את השירים. רציתי להפסיק. אבל הם עודדו אותי. את מנגנת בדיוק. את עושה לנו טוב על הנשמה".

כאשר התקשרה ניקול לפריס וסיפרה להוריה על מעשיה, הם צחקו: "את, ניקול, מנגנת שירים באידיש? מה לך ולאידיש"? החברות הקרובות של ניקול לא יודעות עד היום על מעשיה. "למה? כי לא סיפרתי. אני לא צריכה לספר. די לי בעובדה שהיום יש לי הרבה סבתות וסבים בישראל. בחודש אוגוסט אני עומדת לנסוע לצרפת. לבקר את ההורים. אני כבר בטוחה שאתגעגע מאוד לקשישים שלי. הם הפכו להיות חלק ממני. העבודה הזאת עם הקשישים מגבירה את הקשר שלי לארץ. אני לא מרגישה כמו תיירת, אלא כמי שנולדה וגדלה כאן ותורמת לחברה. זו הדרך הטובה ביותר להיקלט".

ניקול, המתגוררת במעונות הסטודנטים בגבעת רם בירושלים, "מוראגת" מהפרסום. "צריך קצת ענווה במה שעושים", היא אומרת.

ניקול אזולאי. "עכשיו יש לי הרבה סבים וסבתות"

צילום: יצחק אלהרר, סקופ 80

1000 סטודנטים בשח"ק

שירות חברתי קהילתי (שח"ק) פועל מזה שבע שנים, ובתקופה זו שירתו במסגרתו למעלה מ־8000 סטודנטים עולים.

ראש מנהל הסטודנטים, ארנון מנטבר, אומר כי מפעל זה החל למעשה כפרוייקט נסיוני על־ידי שמואל שנהר (כיום סמנכ"ל משרד הקליטה) וברבות השנים הפך להיות חלק בלתי נפרד מהפעילויות השונות בתחומי הרווחה של מדינת ישראל. השנה משרתים 1000 סטודנטים במפעל זה. ■

זהו סיפורה של ניקול. במינהל הסטודנטים יכולים לספר לך סיפורים רבים אחרים. רגישים ונוגעים ללב. אנו נביא כאן סיפורם הקצר של שלושה סטודנטים עולים־צעירים אחרים:

עולה משוודיה חונכת עיוורת

שושנה פרזרוביץ, עולה משוודיה, סטודנטית באוניברסיטת בר־אילן, חונכת סטודנטית עוורת הלומדת ייעוץ חינוכי. היא מלווה את הסטודנטית באופן פיסי ועוזרת לה רבות בלימודיה. היא מסייעת לה בהקראות של חומר לימודים, בחיפוש בספריות ומגלה מעורבות גבוהה בחייה היומיומיים. באישיותה המיוחדת תרמה שושנה רבות לבטחונה האישי של הסטודנטית העוורת ולהשתלבותה בחברה.

עולה מצרפת עוזר ליוצאי אתיופיה

פייר קולשנדלר, יליד 1960, עלה ארצה ב־1979 מצרפת. שרת בצה"ל בצנחנים. לומד מתמטיקה ולמודי מזרח אסיה. פעיל מאוד בתנועת העליה מחוץ למסגרת השירות החברתי. עזר לקליטת סטודנטים מצרפת ומלווה אותם בצעדיהם הראשונים בארץ. במסגרת שח"ק, היה פייר הראשון שהעניק שעורי עזר לסטודנטים מאתיופיה במכינה. הוא עושה זאת כבר שנה שניה וקידם אותם מאוד במתמטיקה ובלימודי העברית. הוא יצר עם סטודנטים אלו קשר חם מאוד ועוזר להם גם בפתרון בעיות שאינן קשורות ללימודים.

פול פועל במסגרת חבורות רחוב

פול בן סעיד, יליד 1961 עלה ארצה ב־1982 מצרפת. לומד רפואת שיניים שנה ג' נשוי לסטודנטית עולה חדשה מספרד. מערכת השעורים של פול היא קשה מאוד והוא גם מתחבט בבעיות כלכליות קשות, אך למרות זאת החליט לתת שירות חברתי במסגרת חבורות רחוב. פועל עוזר לבחורה בת 19 שגדלה בתנאים קשים במיוחד והחליטה לצאת ממעגל העוני והעזובה, היא כיום מתכוננת לבחינות בגרות. ■

דולי של דוליווד

יש עליה יותר צבע מאשר על המונה ליזה, יש לה יותר פיאות מאשר למארי אנטואנט, והיא אוהבת להשוויץ בחמוקיה השופעים. הזמרת־שחקנית דולי פרטון הפכה את המראה הזול לפרוייקט של ממש. „אין לכם מושג כמה מאמץ צריך להשקיע בלהיראות כל כך זולים".

עיניה החומות כאילו קורצות כל הזמן לעולם כולו, ואם צוחקים עליה, היא תצחק על המלעיזים כל הדרך לדוליווד, הפארק הענק, אותו תחנוך בחודש הבא.

פרטון, 40 שנה ושלושה חודשים, נחה עכשיו בדירתה בניו יורק, שם היא מבלה מספר שבועות בשנה. היא קטנה מאוד – או לפחות נמוכה – והיא כמעט נבלעת בתוך הספה הלבנה הענקית. היא לובשת מכנסי ג'ינס הדוקים, מגפיים מג'ינס, עגילים שנתלים מאוזניה כמו נברשות, וכמובן גם אחת ממאות הפיאות הבלונדיניות שלה. היא גם מבזיקה בציפורניה הארוכות, הארגמניות.

כותלי הסלון עשויים מראות, המשקפות אותה מכל הזוויות, בעוד היא עושה תנוחות מתגרות, מפלרטטות, מגחכות. תרמית הזונות מחושבת היטב, אבל היא מרגישה איתה מאוד בנוח. „בנעורי בטנסי, תמיד התרשמתי מאוד מאלה שנקראו 'זבל' בעיר מולדתי. נשים שלבשו בגדים צמודים והסתובבו בשיער מחומצן וטונות איפור – חשבתי שהן יפהפיות".

בערך בגיל 15 היא התחילה לחמצן את שערה. „תמיד שמתי יותר מדי איפור – אני עדיין עושה את זה", היא אומרת. „זה היה יוצא דופן, ואני נהניתי מזה. יש אנשים שאומרים, שפחות זה יותר. לגבי, יותר זה יותר, ופחות זה פחות".

ומה בנוגע לחלק המפורסם ביותר שלה, החזה?

„תמיד השוויצתי בשדיים שלי. אני דוחפת אותם קדימה. אני לובשת בגדים..." היא אומרת, ולפתע משפרת את תנוחתה כדי לסיים את המשפט. „תמיד גרמתי לכך בעצמי, אז למה עלי להיעלב כאשר אנשים שמים לב לזה?" אבל היא ממהרת לציין, כי יש הבדל בין עשיית שימוש בסקסיות שלה, לבין עשיית שימוש בסקס. „אף פעם לא הגעתי לאן שהגעתי משום שנכנסתי עם מישהו למיטה, או משהו כזה. אנשים יודעים, שרק בגלל שאני נראית כמו 'זבל', אין זאת אומרת שאני טפשה, או שאני זונה".

פרטון אומרת, כי קרל דין, בעלה כבר כבר עשרים שנה, לאחר שנפגשו במכבסה האוטומאטית ביום הראשון שלה בבירת מוזיקת הקאנטרי, נשוויל, בהיותה בת 18, אינו מתנגד לתרמית שלה. „הוא יודע שהלב שלי אמיתי. מוצאת חן בעיניו העובדה, שאנשים מתאהבים בי. זו מחמאה בשבילו".

פרטון נולדה בפיג'ן פורג', במזרח טנסי, למשפחה בת תריסר ילדים, והם היו „עניים ככל שאפשר להיות עניים ועדיין להתקיים".

אזור מגוריה הוא „סמוקי מאונטיין". באזור זה בנתה פרטון את דוליווד – פארק המשתרע על פני 400 אקרים, שהיא מקווה כי יהיה אטרקציה תיירותית וימשוך חלק מ־10 מיליוני התיירים שעוברים באזור מדי שנה. הפארק, בו היא רואה דרך לגמול לעיר מולדתה במקומות עבודה ובהכנסה מהתיירות, יהיה אתר הנצחה לתושבת המקום המפורסמת ביותר. בתוך העתק של בית מגורי המשפחה נמצא העתק של „המעיל הססגוני", עליו היא שרה. במרפסת הבית יבדרו בני משפחת פרטון את התיירים, ומדי פעם תצטרף אליהם גם דולי.

בדוליווד יהיו מסעדות, מתקני שעשועים ותערוכות. יש תכניות גם להקמת „אוניברסיטת דולי", בה יועברו קורסים בריקודים, בפולקלור ובדרייג. הרעיון של השם צץ במוחה של פרטון כשביקרה בקליפורניה וראתה את השלט „הוליווד" מתנוסס על צלע ההר.

לפרטון יש עוד הרבה תכניות נוסף על דוליווד. באוגוסט היא מתחילה, יחד עם ג'יין פונדה ולילי טומלין, בצילומי סרט חדש, בהשתתפות הדמויות שהשתתפו לפני שש שנים בסרט המצליח „תשע עד חמש". הקיץ מוציאה פרטון, יחד עם לינדה רונשטאדט ואמילו האריס, תקליט מוזיקת קאנטרי, שבהפקתו הוחל לפני שמונה שנים. „זה קאנטרי טהור", היא אומרת, „בלי פופ או רוק".

אבל יש לה גם אכזבות. תפקידה בסרט „בית הזונות הקטן הטוב ביותר בטקסס" היה עבודה סיוט, והיא גם הצטערה שלא שיתפו אותה בפרוייקט „לייו איד" למען נפגעי הרעב, למרות שרצתה מאוד להשתתף. ■

רוברט בייזלה,
סופר „רויטר" בניו יורק

דולי פרטון: „תמיד השוויצתי בשדיים שלי"

עוגות

רותי קינן

שרה וחתן כלה

מזל טוב, אנגליה

היום, בשעה 11.00, יצלצלו פעמוני כנסיית ווסטמינסטר לבשורה על הצטרפותה של נסיכה חדשה לבית המלוכה האנגלי — הג'ינג'ית שרה פרגוסון, המכונה בפי המוני המעריצים ובפי ידידיה פרג'י. נבחרת ליבו של הנסיך אנדרו אלגנט כריסטיאן אדוארד, הבן השלישי של אליזבט מלכת אנגליה, תהיה ללידי שרה, אשת הנסיך מווינדזור.

טקס הנישואין יועבר בשידור חי בטלוויזיה וברדיו ומיליוני צופים באנגליה ובמושבות לשעבר יצפו בו. אחר כך הם יחזרו לשגרת יומם. לא ישכחו להרים כוס לאושרם של הנסיך והנסיכה — ויידוחו בהרחבה על התגיגות על ידי עיתונאים ושדרנים נרגשים. הטקסים שילוו את חגיגת החתונה, שהוצאותיה נאמדות בכשני מיליון לירות שטרלינג, יכללו אירועי חוצות — שנועדו להמוני העם ושעת תה חגיגית — שתיועד למוזמנים נבחרים. הנסיך עצמו יקיים בערב מסיבה פרטית לידידיו הקרובים.

מה מגישים בחתונה מלכותית? מעדני מלכים, כמובן. אין פלא, איפוא, שקבלת הפנים המלכותית תיעשה במסגרת של שעת התה המסורתית. שכן מן המפורסמות הוא, בשעה זו באים לידי ביטוי הפנינים בכתר המטבח האנגלי, מטבח שבדרך כלל אינו מן המשובחים.

בשעה חזו נכללות מיני לחמניות (מאפינ'ס וסקונ'ס), מיני עוגות פירות (שזכו לכינוי אינגליש קייק), מיני פאי של פירות (בעיקר תפוחים) וכריכונים קטנים. לצד כולם מוגש, כמובן, תה אנגלי, חלוט מתערובת עלי תה משובחת בתוספת חלב או שמנת.

שעת התה האנגלית היא בהחלט מנהג שכדאי לאמץ. בהזדמנות זאת — אפשר גם להרגיש כמו בחתונה המלכותית.

עוגה אנגלית — צימוקים, אגוזים, קליפות מסכרות ומינימום טרחה

עוגה אנגלית

אין צורך להציג את עוגת התה החביבה הזאת. אפשר לגוון אותה מדי פעם אם מחליפים את סוגי הפירות היבשים, או את סוג האגוזים המופיעים במתכון.

החומרים (ל־2 תבניות מוארכות, כ־30/10 ס"מ):
- 175 ג' חמאה או מרגרינה
- ½ כוס סוכר
- 4 ביצים
- ½ כוס חלב (או מיץ תפוזים)
- 2½ כוסות קמח
- 2 כפיות אבקת אפיה
- 50 ג' אגוזים קצוצים
- 50 ג' קליפות מסוכרות.

ההכנה:
בקערה גדולה טורפים את החמאה עם הסוכר (רצוי במערבל חשמלי) עד שמתקבלת תערובת אחידה. מוסיפים את הביצים, בזו אחר זו, וטורפים היטב אחרי כל תוספת. מוסיפים את החלב או המיץ ומערבלים עוד מספר שניות.
מנפים את הקמח עם אבקת האפיה ומוסיפים לתערובת בבחישה, עם כף עץ. מוסיפים את כל יתר החומרים.
מרפדים שתי תבניות מאורכות בנייר אפיה (או משמנים היטב ומקמחים). יוצקים לתוך כל אחת מחצית מהתערובת.
אופים בחום בינוני־נמוך (160 מעלות) כשעה.

סקונ'ס

מיני מאפה נמקובלים מאוד בשעת תה אנגלית. אין אלה אלא לחמניות נוקשות למדי, שטעמו נפלא כשהו מרוחות בחמאה או בריבה. נסו להמתיק חמאה בדבש ולהגישה בחברת המאפים האנגלים האלה.

החומרים (ל־20 לחמניות, בערך):
- 4 כוסות קמח
- 4 כפיות אבקת אפייה
- 2 כפות סוכר
- כפית מלח
- 100 ג' חמאה
- 4 ביצים, טרופות
- ⅔ כוס חלב

ההכנה:
מערבבים את הקמח עם אבקת האפייה, הסוכר והקמח. מוסיפים

דרשו בולי מזל
עם כל קניה
ויש לכם סכוי נפלא לזכות
במאות אלפי שקלים כל שבוע!

יוצאים למכולת, לירקן או לאיטליז,
רוצים לקנות בגד, נעל, רהיט או
מכשירי חשמל ביתיים,
חמרי נקוי, ספרים וגם תכשיטים
דרשו מן המוכר בולי מזל עם כל קניה.
איספו ושלחו ל-"מזל-קבוע"
ת.ד. 23219 ת"א-61231
ותקבלו בדאר חוזר את:
הכרטיס
הגורל
על פי
הגרלות
חינם

פרטים בחנויות

את החמאה בפיסות קטנות ומאחדים בקצות האצבעות עם החומרים היבשים. מורידים כ־2 כפות מתערובת הביצים ומוסיפים ליתר את החלב. מוסיפים את התערובת לתערובת הקמח ואוספים הכל לכדור בצק. אין ללוש את הבצק ויש לטפל בו בזהירות ומעט ככל האפשר. שוטחים את הבצק בעזרת הידיים על משטח מקומח מעט, לעלה בעובי 2 ס"מ בערך. קורצים, בעזרת מקד או כוס גדולה (בקוטר כ־7.5 ס"מ) עיגולים מהבצק. מניחים על תבנית משומנת ומברישים בביצה שנותרה. אופים כ־15 דקות בתנור שחומם מראש לחום בינוני (170 מעלות).

מאפינס (לחמניות אנגליות) עם סובין

לחמניות רכות ומתקתקות. כמעט עוגות, המתלוות נפלא לתה או קפה. אופים אותן בתבנית שקעים מיוחדת. אפשר לאפות גם בתבניות אלומיניום חד פעמיות קטנות (להשיג בחבילות של 25 תבניות).

החומרים (ל־24 לחמניות):
2 כוסות קמח מלא
1½ כוסות סובין
⅔ כוס סוכר
¼ כפית מלח
כפית אבקת אפייה
כפית סודה לשתייה
3 גביעי שמנת או יוגורט
ביצה טרופה
3 כפות שמן
100 ג' צימוקים

ההכנה:
מערבבים יחד את הקמח, הסובין, הסוכר, המלח, אבקת האפייה, והסודה לשתייה.
מוסיפים את השמנת או היוגורט, הביצה והשמן ומערבבים בתנועות רחבות, מעט ככל האפשר. מוסיפים את הצימוקים ומערבבים פנימה בתנועות רחבות. מעבירים את התערובת לתבניות קטנות או לתבנית שקעים מיוחדת. אופים בתנור שחומם מראש לחום בינוני (170 מעלות) כחצי שעה.

פאי תפוחים אנגלי על פי מיטב המסורת.

פאי תפוחים מסורתי

לאמריקאים יש הפאי שלהם, שעקרות הבית הנאמנות מניו־אינגלנד שכללו, על פי המקור מהמולדת הישנה. הפאי האנגלי מכיל הרבה תבלינים ריחניים וצימוקים ומסתפק בכיסוי בצק עליון בלבד.

החומרים (לתבנית פאיירקס עמוקה, בנפח 6 כוסות בערך):
לבצק:
2 כוסות קמח
150 ג' חמאה או מרגרינה
3–5 כפות מים קרים
למלית:
750 ג' תפוחים חמוצים
⅓ כוס סוכר חום, דחוס
½ כפית קינמון
קורט אגוז מוסקט
קורט ציפורן טחונה
50 ג' צימוקים
מעט חלב
סוכר

ההכנה:
מערבבים את הקמח עם החמאה או המרגרינה לתערובת דמויית גריסים גסים.
מוסיפים מים בכמות שדי בה לאחד החומרים לבצק. מצננים במקרר.
קולפים את התפוחים ופורסים לפרוסות. מניחים בקערה ומוסיפים את הסוכר, התבלינים והצימוקים. מערבבים היטב. משמנים את התבנית ויוצקים לתוכה את תערובת התפוחים. מרדדים את הבצק ומניחים את העלה על פני התפוחים שבתבנית.
משאריות הבצק קורצים עלים ומעטרים בהם את פני הפאי. נוקבים נקב במרכז וחורצים מספר חריצים על פני הבצק (כדי לאפשר לאדים להשתחרר במהלך האפיה). מברישים את פני הפאי בחלב (או בביצה טרופה) וזורים סוכר.
אופים בחום בינוני־גבוה (כ־190 מעלות) במשך 20 דקות. מנמיכים את החום לבינוני (170 מעלות) וממשיכים לאפות עוד 20–25 דקות.
מגישים חמים, עם שמנת מתוקה או גלידת וניל, או קר – עם רוטב וניל.

עוגת החתונה

את הרעיון הגה השף־קונדיטור של "טקסידו" – אולמי ארועים במרכז הטכסטיל בתל־אביב, והקדיש אותו באהבה לזוג המלכותי האנגלי.

אורי בן ארי, מי שהיה אחראי בעבר לעוגות המפוארות של קפה רול, מציע לבני תמותה רגילים לכבד את ימי הנישואין של קרובי המשפחה בעוגת חתונה מעשה בית (וצריך להיות קרוב באמת כדי להכנס לפרוייקט כזה). העוגה הזאת, כך מבטיח השף בן־ארי, תיראה בדיוק כמו בצילום – אם תקפידו על ההוראות המדוייקות המובאות כאן. נא לא להבהל מהכמויות – הן מיועדות ל־5 עוגות למילוי ולציפוי עשיר.

אלמלא הכרתי אם חרוצה ובעלת יוזמה – ואופה מנוסה ודייקנית – שהכינה עוגת חתונה לכלולות בנה, לא הייתי מעלה בפניכם את הרעיון. אך הגאווה שבה היא מציגה את צילומי העוגה ההיא, והמחמאות להן היא זוכה בעטיה עד עצם היום הזה – שכנעו אותי לתת יד לאתגר שמציע השף.

להכנת עוגת קומות כמו בצילום יש להצטייד בחמש תבניות עגולות בקוטר שונה - 12, 18, 24, 30 ו־36 ס"מ. כמו כן נדרש מבנה מיוחד, שעליו מתקינים כל קומה. אם מניחים עוגה אחת על חברתה – העוגות עלולות לשקוע זו לתוך זו. אם אין מתקן שכזה (אפשר להשיגו בחנויות מתמחות במוצרי קונדיטוריה או לצייד בעל כשרונות לטובת האירוע המשפחתי) אפשר להסתפק בהכנת עוגת קומותיים (שתי עוגות בקוטר 32 ו־26 ס"מ בערך), מהכמויות הנתונות לעוגות בקוטר 30 ו־24 ס"מ. התוצאה תהיה מרשימה אף היא.

מאחר שתנור ביתי אינו מאפשר הכנת כל העוגות בו זמנית, כדאי להתחיל באפיה ימים מספר לפני האירוע ולהקפיא את העוגות.

את הקרם למילוי ואת הציפוי רצוי להכין גם כן בכמויות קטנות בכל פעם.

את הקישוט והרכבת העוגה כדאי להשאיר ליום האחרון – וליד הדימיון הטובה על המכין. בעזרת ידידה טובה וברוכת כישרון והרבה יוזמה ורצון טוב – טוען השף מטקסידו – אין זו אגדה.

החומרים לעוגות התופין (טורטים):
לקוטר 36 ס"מ:
18 ביצים
3 כוסות סוכר
4½ כוסות קמח תופח
3 כפות שמן
מעט תמצית רום
מעט תמצית וניל
קליפה מגוררת מתפוז או לימון

לקוטר 30 ס"מ:
12 ביצים
2 כוסות סוכר
3 כוסות קמח תופח
2 כפות שמן
תמציות וקליפת הדרים – כנ"ל

לקוטר 24 ס"מ:
6 ביצים
1½ כוסות סוכר
1½ כוסות קמח תופח
כף שמן
תמציות וקליפות הדרים – כנ"ל

לקוטר 18 ס"מ:
3 ביצים
½ כוס סוכר
¾ כוס קמח תופח
כפית שמן
תמציות – כנ"ל

לקוטר 12 ס"מ:
2 ביצים
⅓ כוס סכר
½ כוס קמח תופח
כפית שמן
תמציות – כנ"ל

ההכנה:
מפרידים את הביצים. מקציפים את החלבונים עם הסוכר לקצף יציב מאוד.
מוסיפים את החלמונים וממשיכים להקציף עוד כדקה. מקפלים לתערובת המוקצפת את הקמח ואת השמן. מוסיפים את התמציות והקליפה המגוררת ובוחשים בעדינות, בתנועות גדולות. יוצקים לתבנית מרופדת בנייר אפיה או משומנת היטב. אופים בחום בינוני נמוך (160 מעלות) 10–20 דקות, או עד שהתערובת עולה ומגיעה לשפת התבנית. מגבירים את החום ל־180 מעלות וממשיכים לאפות עוד 10–30 דקות (בהתאם לגודל העוגה).
העוגה מוכנה כאשר פניה זהובים וקיסם הננעץ במרכזה יוצא יבש.

לקרם (הכמויות מיועדות ל־5 עוגות. לשתי עוגות יש לחלק את הכמות לשניים):
8 ביצים
4 כוסות סוכר
1.600 ק"ג מרגרינה
280 ג' שוקולד, מומס
כף תמצית רום
כף תמצית וניל

ההכנה:
כדאי לחלק את הכמויות לארבעה חלקים. מקציפים תחילה את הביצים עם הסוכר לתערובת אוורירית אך מוצקה. מוסיפים את המרגרינה הרכה – מעט בכל פעם וממשיכים להקציף. מוסיפים את השוקולד המומס ואת התמציות, תוך הקצפה, עד שמתקבל קרם אחיד וקל.
חוצים כל אחת מהעוגות לרוחבה (אפשר לחלק גם לשלושה חלקים) ומורחים כל שכבה במעט מהקרם (אפשר לטפטף על השכבות מעט ליקר או יין, אם רוצים).
מורחים שכבה דקיקה של קרם על פני העוגות ובשוליהן ומצננים אותן במשך 4 שעות לפחות, במקרר.

לציפוי:
1 ק"ג מרצימן
3 ק"ג אבקת סוכר
10–15 חלבונים
כף מיץ לימון
צבעי מאכל

ההכנה:
מרדדים את המרציפן לעלים דקיקים ומניחים על פניה של כל עוגה. מרדדים מהמרציפן רצועות רחבות ומצפים את שולי העוגות. ציפוי המרציפן הוא זה שיאפשר ציפוי סוכר ישר ואחיד, לאחר מכן.
להכנת ציפוי הסוכר: מקציפים את אבקת הסוכר, החלבונים ומיץ הלימון עד שנוצרת תערובת אחידה וחלקה, בעלת מרקם של קרם נוח למריחה. כאמור, כדאי להכין כמויות קטנות בכל פעם, שכן הציפוי מתקשה עם הזמן.
מורחים את הציפוי בשכבה אחידה על פני העוגות ועל שוליהן. מזליפים בעזרת שקיק זילוף או מזרק צורות נאות מציפוי הסוכר. אפשר לצבוע חלק מהציפוי בצבעי מאכל ולקשט בציפוי הצבעוני.
מוסיפים פרחים ממרציפן צבוע, מניחים חתן־כלה מפלסטיק על ראש העוגה (להשיג בחנויות למוצרי קונדיטוריה) – ומכריזים על שנת שבתון מכל אפיה!

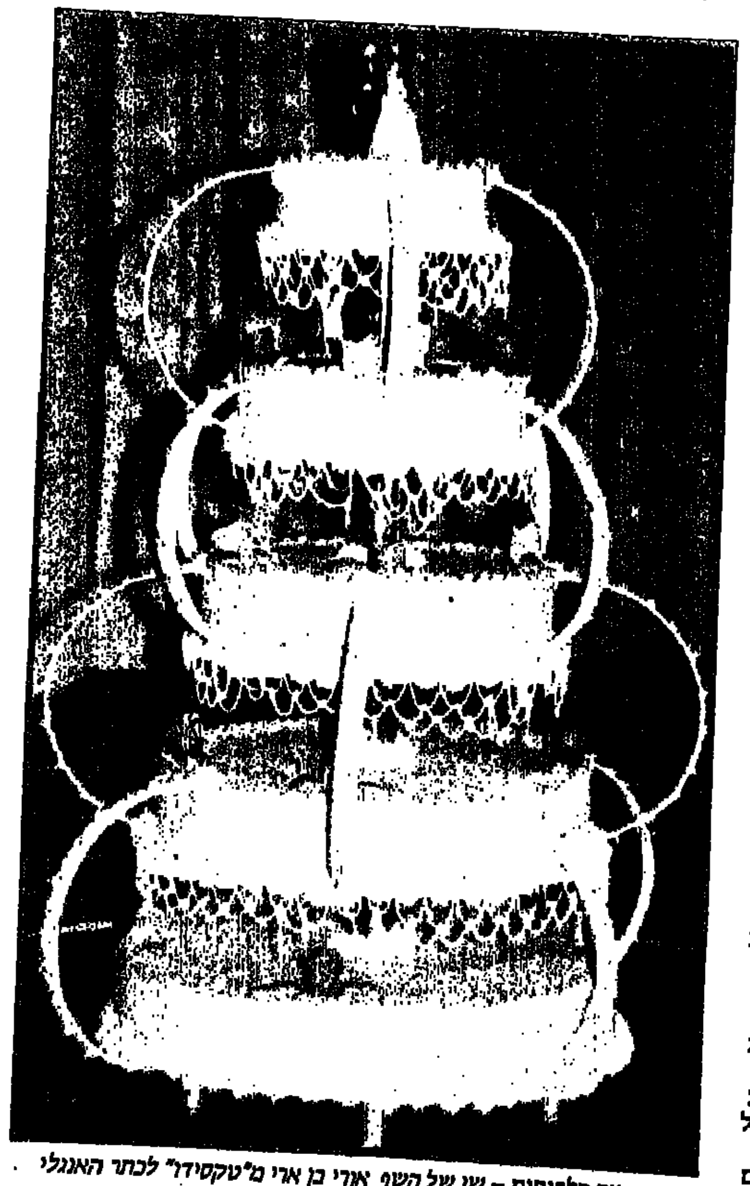

עוגת חתונה מלכותית – שי של השף אורי בן ארי מ"טקסידו" לכתר האנגלי

קבוץ נאות מרדכי בן 40

מאת שושנה דרור

קיבוץ נאות מרדכי אשר בגליל העליון נושא כרטיס ביקור מכובד: בן ארבעים. נולד על גדות הגעתון. 430 חברים. 780 נפשות. 4500 דונמים ללא ריח של פרות אך עם ריח של חקלאות ותעשיה. חשיבה לא שגרתית המנוצלת חברתית ותעשייתית. שני „צאצאים" שמהם יש נחת הקרואים „מפעל פלריג" ומפעל „נעלי נאות". מבט נאה הנושא. תודה לותיקים ולפועלם ומבט חזק קדימה.

בראשית היו 30 איש, יוצאי תנועת תכלת-לבן הצ'כית. אליהם הצטרפו קבוצות קטנות מהתנועה שבאוסטריה ודנמרק. החבורה ישבה בנהריה, עבדה בעבודות מזדמנות ותיכתה להתיישבות. עד להתנחלות הקבע בעמק החולה, על הגדה המזרחית של הירדן, מקומו היום, ישב קיבוץ נאות מרדכי במשך שש שנים ליד נהריה ונקרא „געתון".

העליה על הקרקע שחלה ביום השנה להצהרת בלפור (2.11.46) אורגנה כמבצע ע"י ההגנה. השטח היה שומם לחלוטין, טובל בין כפרים ערביים עויינים. נמצא מעבר לירדן ללא גשר או אמצעי תעבורה אחרים. במשך ליל העליה, בו השתתפו רבים מתושבי הגליל, נהרגו שני בחורים: אחד משכונות התקוה והשני מקיבוץ דן ולשניהם היה שם פרטי זהה: שלמה. על שמם הגשר החוצה את הירדן „גשר שלמה".

תקופת הפילוג בקיבוץ המאוחד. „נאות מרדכי" לא מתפלגת ונשארת עד סוף שנות הששים קיבוץ בלתי מפלגתי שלא משתייך לשום זרם של ההתיישבות העובדת: דבר שלדעת החברים תרם לטיפוח חיי תרבות פנימיים של יחד. רק כעבור שנים הצטרפה „נאות מרדכי" לתנועה הקיבוצית המאוחדת.

תגית קולמן, מזכירת המשק, מגדירה את העמידה בפני הפילוג כפועל יוצא מהאוונגרד החשיבתי של חברי „נאות מרדכי". מהרצון להשתחרר מחשיבה מודרכת לטובת פתרונות לא שיגרתיים. נאות היה הקיבוץ הראשון שהקים „מועדון לחבר" דבר שהיכה גלים. בעתונים דאז כתבו ש„נאות מרדכי" מכניס תרבות של „בתי קפה", דבר הכופר בעיקרי הרעיון הקיבוצי. דבר נוסף שהפנה אז כלפיהם זרקור שלילי היתה העובדה שבנאות התארגנה הקבוצה הראשונה שלמדה לקראת תעודת בגרות. רעיון מאד מהפכני. היום מעלה הענין הזה חיוך גם על שפתיו של נחום ברנדס מוותיקי המשק. מורה לאמנויות במכללת תל-חי וצייר בזכות עצמו.

סיפור הצלחה חברתית

„נאות מרדכי" מתפרנסת מחקלאות ותעשיה. בחקלאות אפשר לציין בעיקר מטעים נשירים כמו תפוח, אפרסמון, שזיף, קיווי ופג'ויה, גידולי שדה כמו כותנה, אספסת ועוד. גם לול הודים מכובד, בית קרור ובית אריזה משוכללים. ה„יהלום שבכתר" היא התעשיה בדמות שני מפעלים משגשגים – „פלריג" – מפעל לייצור בדים טכניים ושקים מפוליפרופילן ארוג לאריזת דשנים ואחרים, בעיקר ליצוא. אריזות גדולות לשינוע בחצי צובר ובדים לשימושים שונים: חקלאות, הדללה, נופש וכיוצ"ב. המפעל שהוקם בשנת 1973 עובד בתפוקה מלאה מסביב לשעון. ניצול מקסימלי של המיכון המשוכלל, זאת כדי לענות על דרישות השוק. המפעל השני והוותיק מביניהם הוא „נעלי נאות". מי לא שמע על סנדלי האיכות של נאות. על הקבקבים האורטופדיים שלהם ועל סנדלי „טבע". מפעל „נעלי נאות" הוקם בשנת 1941 עוד בגעתון.

בנאות מרדכי דבקו מן ההתחלה בעיקרון של קליטה. שם התחנכו חברות נוער מתורכיה, צפון אפריקה, צרפת, ארגנטינה ועוד. קליטתם של חברות הנוער יצרה דור ביניים חיובי מאד מלבד דור המייסדים והבנים. גם היום פתוח המשק לנסיונות קליטה, בעיקר של בני משקים.

לא תמיד נהנתה נאות מפריחה כלכלית. במשק זוכרים טוב גם כשלונות ולומדים מהם. ב„נאות מרדכי" נעשו נסיונות לגדל גידולים שלא היו כל כך מקובלים. נעשה נסיון לגדל תות-שדה בצורה מסחרית. נעשו נסיונות בקרור תפוחי-עץ בצורה לא מקובלת אז בארץ (אויר מרוכז). במשך שנים שמרו את הסוד בתוך חבורה מצומצמת שנקראה תסמבה. העובדה שלא היו שייכים לגוף תנועתי לא איפשרה להם לקבל את העזרה שמשקים תנועתיים אחרים קיבלו. בשנת 1963 הגיע המשק אל עברי פי פחת. אחת הסיבות היתה מפעל חמוצים שהוקם אז ולא נתן את ה„פירות" המקווים. גם הקמת יחידה נסיונית בגידול פטריות שמפיניון לא הצליחה. שני המפעלים נסגרו. מכאן חל תהליך איטי של שיקום. מפעל „פלריג" היה הצלחה מן ההתחלה ויחד עם מפעל הנעליים עלה ושיגשג. אחד הפירות של השגשוג הכלכלי, לדעת חברי המשק, הוא בניית חדר האוכל המרווח, לאחר שנים רבות של אכילה בתנאים של צריף מגדירים חברי המשק את בניית חדר האוכל כ„משימה חברתית כלכלית מספר אחד של העשור הזה". כמו גם מועדון החבר ואולם ספורט שנבנה לזכרם של שלושת הבנים שנפלו במלחמת יום הכיפורים.

חגי מסכם עבורנו את 40 השנים החולפות ומגדיר את 40 השנים העתידיות. חגי אלכסנדר, מרכז שנת הארבעים ל„נאות מרדכי", מבני המשק הראשונים שבימים רגילים הוא רכז הספורט של המועצה האיזורית גליל עליון. חגי אומר שבני המשק גאים מאד בעברם ומודים לדור המייסדים והוותיקים על פועלם בזמנים הקשים כמו בטובים. הם גאים בייחוד החשיבתי ובמערכת החברתית הטובה שלהם. גאים בשני המפעלים התעשייתיים ובכל אחד ואחד מהחברים ובני משפחותיהם.

לעתיד הם מאחלים לעצמם שהטוב של העבר ימשיך בניפוי מוחלט של הרע ומקווים להקים עוד מפעל תעשייתי או אפילו שניים.

לנאות מרדכי
במלאת 40 שנה לייסודכם
מיטב הברכות
והאיחולים להמשך
ההתפתחות והשגשוג

השכרת רכב בע"מ שלמה
מסחריות ופרטיות
פתח-תקוה: 03-913847
קרית-שמונה: 069-41631.

לבית
נאות מרדכי
ברכה חמה
ליום חגכם ה־40
עלו והצליחו

מחלבות תנובה
תל־יוסף
ד.נ. גלבוע 19133
טלפון: 065-31270.

לכל ידידינו
בקבוץ נאות מרדכי
ברכות חמות בחגכם
סגנון
פרסומים והפקות
עופר אדלר ושרגאי קלימן
פרסומים והפקות
חיפה, רחוב הרצל 16
טלפון: 04-669071, 04-674274

לקבוץ נאות מרדכי
במלאת 40 שנה לייסודכם
שאו ברכה נאמנה
ואיחולים להמשך בניין,
התרחבות, שגשוג ופיתוח
טוביה פייפר פאב
יצור ויבוא ציוד תעשייתי בע"מ
רחוב שמעון הצדיק 18, יפו
טלפון: 03-828347, 03-831058.

לנאות מרדכי – בחגכם
שלוחות מיטב הברכות
ז.ה.ב'וזסמן אייבלום בע"מ
יבואנים של אבזמי אופנה
תל־אביב, רחוב צ'לנוב 43
טלפון: 03-381413

לקבוץ נאות מרדכי
ולהנהלת נעלי־נאות ופלריג
ברכות חמות בחגכם
חרושת דפנה מוצרים פלסטיים
קבוץ דפנה
יצרני מגפיים מ־PVC, קפקלים ו„על נעל"
טלפון: 069-45712.

לנאות מרדכי – בחגכם
שלוחות מיטב הברכות
יוסי גולדברג
ראש המועצה המקומית מטולה
וכל תושביה

לכל חברי
נאות מרדכי
מברכת
יבולים
וקטיפים טובים
בעתיד!
חיים משען
קבלן קציר
יסוד המעלה. רחוב האגם 7
טלפון: 069-36476.

לנאות מרדכי
בחגכם
שלוחות מיטב הברכות
ארז קרור והנדסה
ייצור ושרות בע"מ
מומחים למיזוג אויר וקרור
חיפה, רחוב המלאכה 18
טלפון: 04-642284

לנאות מרדכי
- בחגכם
שלוחות מיטב הברכות
המועצה האזורית
הגליל העליון
משקי הגליל העליון
והחברה לפתוח הגליל בע"מ

לכל חברי
נאות מרדכי
אחגם בחגכם
צמר החסידה
יצרני צמר לסריגת יד
תל־אביב – רחוב הרצל 22, 66884
טלפון: 03-657141

לחברינו
במפעל „פלריג"
שפע ברכות
ביום חגכם ה־40
אינג' ב. גולדפרב בע"מ
סוכנות למכונות טכסטיל
תל־אביב, 61263
רחוב הירקון 70, ת.ד. 26400
טלפון: 03-656094, 03-663397
טלפקס: 663398.

לנאות מרדכי
במלאת 40 שנה לייסודכם
מיטב הברכות והאיחולים
להמשך ההתפתחות
והשגשוג
מאחלים
פרוספר אזן ראש העיר
חברי מועצת העיר
ותושבי קרית שמונה

לקבוץ
נאות מרדכי
ולהנהלת פלריג – נאות
ברכות חמות בחגכם
אינטרדקו
חברת המסחר לתעשיות בע"מ
נציגי חברת "SULZER", שוויץ

לבית
נאות מרדכי
ברכות לבביות
שלום יוסף
מזכיר מועצת פועלי
קרית שמונה

לבית
נאות מרדכי –
ברכה חמה
ליום חגכם ה־40
עלו והצליחו!
מגן וספורט בע"מ
סוכנות בלעדית של
חברת אדידאס בישראל
חיפה, שד' ההסתדרות (צ'ק פוסט)
טלפון: 04-729221.

לחברינו במפעל
נעלי נאות
שפע ברכות
ביום חגכם ה־40
רוזנפלד מנשה בע"מ
יבוא חומרי גלם לענף הנעליים
ייצוג וסוכנויות של חברות אירופאיות
יצור רפידות אורטופדיות לסנדלים
תל־אביב, רחוב מולדת 9
טלפון: 03-377471.

לנאות מרדכי
במלאת 40 שנה לייסודכם
מיטב הברכות והאיחולים
להמשך ההתפתחות
רפאל כץ ושות'
משרד עמילות מכס, ביטוח, הובלה
מבית לבית, ים, אויר ויבשה
חיפה, בנין לבנט, רחוב הנמל 30
טל: 668191/2/3, טלקס: 46438
פקסימיליה: 670020
סניפים: ירושלים - תל־אביב - לוד
- אילת ואשדוד.

חברי קבוץ מלכיה
ומפעל אורדע
למשחקים חינוכיים
מברכים את
קבוץ נאות מרדכי
במלאת 40 שנה לייסודו

פנויים פנויות

רפי יעקובי
פסיכולוג

עצות מעשיות למשפחה חד־הורית

גאולה, אשה צעירה בת [illegible], רווקה [illegible], פקידה בחברה גדולה, בהורה ידידותית [illegible] על ידי אחרים כמיקים עבודתה. [illegible] היא סבורה שיש לה חבר. [illegible] שלה, הוא זה שעמו היא [illegible], ולהבדיל [illegible] הקרואים "ידידים".

טפו של ה"חבר" [illegible]. אחת [illegible], היא נזכרה לפתע [illegible] של חברו [illegible] היא איננה עסוקה בביוהה, [illegible] הערב שלה. כל [illegible] נות יותר ולהרחיב את [illegible] פעילויות, נהדף מצידו.

למה אין הם נפגשים [illegible] את ניוקתו: כדי לא לפגוע [illegible]... [illegible] נשואים ואפילו לא מאורסים... [illegible] תקריבים [illegible], וכו' וכו'.

גאולה נפגשת איננו [illegible] עם ההורים, אך [illegible] עד לקילנוע, ולעיתים [illegible]. [illegible] היא יכולה רק עם אלי, [illegible] שלה, היא [illegible]. טבלת [illegible], [illegible] נשים רבות [illegible]. אך היא מקבלת זאת [illegible]. היא [illegible] אינו צריך להשקיע בה. יש לו איתה גם [illegible]. והיא איננה יודעת להפיק ממנו גם [illegible] ידידות [illegible] ביניהם. ידידות [illegible] לבבר. לה אין בכלל אפשרות [illegible] והיא [illegible] להיתקע איתו.

נשים וגברים לא מעטים, [illegible] רב ליצור אפיק של התבטאות־מינית עם [illegible], [illegible] לו [illegible] תכעו. הם כאילו לא מבינים [illegible] שלהם הולכת עם לאן שלא ילכו. היא [illegible] כאילו מוצאת מישהו עם איזה אוצר נדיר. אם יעזוב אותה יאבד מטמון שאין לו תחליף. וזה תעתוע. היכולת שלנו, תהיה דלה ככל שתהיה, מלווה אותנו, כאשר יש הזדמנות נאותה – או ליתר דיוק כאשר אנו מאפשרים לעצמנו הזדמנות.

להפסיד יותר מלהרוויח

ושלא תהיינה אי־הבנות. אינני מתכוון לומר בזאת, שמי שלא חלפה דרך כך וכך גברים, או מי שלא דילג על פני כך וכך נשים, אין להם סיכויים להצליח ביצירת ידידות עם בן־המין השני. בכל קשר טוב ומספק ישנם אלמנטים של התמכרות, של הרגל ושל תלות הדדית. כך שאם לבני זוג די טוב ביחד – אינני מציע למישהו מהם סתם כך להמשיך ולשוטט, להתנסות ולחפש. יש להם מה להפסיד אולי יותר מאשר מה להרוויח. אך קשה וחבל לראות אשה שלא חסר לה מאומה, תקועה עם מישהו שהוא כל כך מעט, שאין מה להפסיד.

אצל גאולה זו מעין תאונה־תרבותית. כלי מורשתה דלים מדי והם אינם ערוכים למציאות שהיא נתקלת בה כיום. היא חונכה להיות אשה של גבר, אך לא לימדוה מה לעשות כאשר אותו גבר איננו שלה. משהו בטוחה אינו מתיר לה להתנסות במידה מספקת במין. אני מציע טפול גמילה כאותה התמכרות מינית פתטית. אין טעם ליטול ממנה את מעט המין־המספק שיש לה. עדיף להוסיף לאותו המעט, להגדיל את יכולתה, אולי מישהו כמו שלושה חודשים של השקעה במעין קורס־מין פרטי, מוסכם בינה לבין עצמה, עם פרטנרים אפשריים. קורס מעין זה שיהיו שותפים בו, אולי, יותר מגבר אחד, יבטיח שלעולם לא תיתקע עם גבר, שכל מה שהיא יכולה להפיק ממנו זה מפגש קצר, מיקרי, ולעיתים רחוקות.

רק בגלל שחונכה להיות לויאלית לאותו גבר שהיא שוכבת איתו, היא מעניקה לו מישרה מלאה בנשמתה, למרות שהוא, מצידו, לא טורח להיות ידיד ולו גם בחלקיק זעיר של מישרה.

בעקבות קורס פרטי כזה צפוי אחד משני דברים ואפשרי שיקרה:

כאשר תשיג לעצמה את יכולת הניידות־המינית הדרושה, קרוב לוודאי שתגלה נוף אחר של גברים. כאלה שמלבד לשכב איתם לעיתים רחוקות, אפשר גם לבלות אתם יחד בצורות ידידותיות, נוספות. וכך יותר אולי מאחוריה, כשהוא נשטף מחייה על־ידי נוכחות מאסיבית של מישהו חדש. יתכן גם שתוך כדי התנסות, עוד לפני שתספיק להתביית על גבר אחר במישרה מלאה, יבחין אלי שהיא גולשת לפתע מן המרף עליו היתה מונחת לה זמן רב כל־כך. ואולי ימהר להשיגה כדי לא לאבדה. ינצל את שרידי ההתמכרות המצויים בה, בטרם יתנדפו כליל.

בכל מקרה, גאולה יכולה אך ורק לזכות.

וזו מעין תשובה, או במקום־תשובה, לשאלה שהיתה טמונה במעורפל במכתב נוגע ללב, שנתקבל אצלי על־ידי אחת מקוראות המדור. ■

חינוך

שרה פרידמן

דרושה: ניידות מינית

לקט מאמרים ליועץ החינוכי, אשר יצא לאור על ידי השרות הפסיכולוגי הייעוצי במשרד החינוך, מביא את בעיית המשפחה החד הורית בישראל וחינוך הילדים בה, לתודעה כוח האדם במערכת, האמור להתמודד עמה. התמונה המצטיירת מתוך מאמריהם של [illegible] ישראליים בנושא, המובאים בלקט, איננה מעודדת. גם בחברה מתקדמת כמו שלנו, המתיימרת להשתייך למדינות המפותחות בעולם, נמצא הנושא של משפחות חד הוריות בגדר טאבו. "תגובת בני החברה לכשלם של ילדים למשפחות אלו, ברוב המקרים, איננה תומכת ומקלה וזאת, מתוך בורות, חרדות והרגשות מאנו לגבי הנושא, דבר הבולט בהרבה מקרים גם לגבי מחנכי הביתות", אומרים המחברים.

בנתונים המצוטטים בו עולה, כי 10% מתלמידי בתי הספר בישראל הם ילדים למשפחות חד הוריות. 1.01% מתוכם הם ילדים לאמהות לא נשואות. בראש 80% מהמשפחות החד הוריות, שהן 30 אלף כיום, עומדות נשים. בהגדרת "משפחה חד הורית", נכללות בלקט משפחות של גרושים, אלמנים, לידה ללא נישואין וד"ר דיימן, במאמרו, כולל גם את ההורה ה"נעדר מבחינה תפקודית"– מפאת עבודה, צבא, אישפוז או ישיבה בבית סוהר.

לדעת המחברים, בית הספר הוא מקור בלתי מנוצל דיו כדי שיוכל לספק הדרכה חינוכית לילדים ולנוער, בכל המכלול הנוגע לגירושין. לדבריהם, יש אצל מחנכים נטיה להסתייג מדיון בנושאים אלה, מתוך חשש לחשוף לפגיעה את ילדי הגירושין וחשש לעורר את התנגדות ההורים. "אך מאידך אין בית הספר יכול להתעלם מהקשיים המופיעים בתחומו בנושא זה", טוענים העורכים.

עורכי הלקט, משה הורוביץ והדסה אשדות מציינים, כי במקרים של גירושין, נפוצים אצל ילדים תופעות של צער, פחד, הרגשת חסך וקיפוח, רגשי אשם של הילד לגבי אחריותו לגירושין, תקווה לנישואין מחדש של ההורים, הבעת כעס, קונפליקט של נאמנות והפרעות ריכוז ולמידה. ראוי לציין, כי לא כל ילדי הגירושין מועדים לפגיעה נפשית. סיכויי ההסתגלות התקינה תלויים בגיל הילד, בצורה שבה הוא תופס את העולם, מידת הבטחון האישי שלו וסיכוייו למלא את צרכיו המיידיים במסגרות משפחתיות חדשות.

הלקט החדש מכיל הנחיות עבודה עם הורים שהתגרשו ומציע דרכים להתערבות חינוכית טיפולית, לצורך הגברת החסינות של ילדי הגירושין. בפני היועצים מוצגים מצבים שונים בהם יתכן משבר ודרכים לאיתור ומניעה. במאמרים השונים, בעיקר אלה הדנים בדרכי עבודה, יוכל גם קורא מהשורה, שאינו עוסק בחינוך, למצוא תשובות למצבים שונים ודרכי התמודדות.

עיקר ההנחיות הן, כי על ההורה לקבל את מגבלותיו לא רגשות אשם, להתמודד אתם ולהכיר בכוחותיו. כאשר בן הזוג נוטש ואינו בא לבקר, אין לומר לילד שהוא עדיין אוהב אותם. אין לדבר על בן הזוג בביקורת רבה מדי או להחמיא לו מדי. תגובה ביקורתית מזיקה לילדים, כי היא מעמידה אותם בקונפליקט נאמנות ותגובה מחמיאה תבלבל אותם, כי לא יבינו את הסיבה לגירושין אם בן הזוג כל כך טוב. אין להסביר לילד את פרטי הקונפליקט, אך יש להסביר לו את פרטי ההתנהגות כלפיו. עדיף ששני ההורים יסבירו לילד את הסיבות לגירושין עם הגבלות מסויימות. יש לעודד שימוש בשפה ישירה ועניינית עם ילדים.

אחת הדרכים להתערבות טיפולית המוצעת בלקט, היא הביבליותרפיה (באמצעות קריאה). "תוך כדי קריאה, עשוי הקורא לזהות בכתוב את עצמו, אדם הקרוב לו או מאורע מסביבתו המיידית. מתוך כך, הופכים סיפור או שיר לחלק מעולמו הפנימי של הקורא. הקריאה מזמנת לילדים תחליפי מציאות, שבהם מוגשמות שאיפותיהם הנסתרות. היא מפעילה את הדמיון ובכך מסייעת לילד להתמודד עם מציאות בלתי מובנת ולמצוא פתרונות לבעיותיו", אומרים המחברים. ■

קבוץ נאות מרדכי בן 40

לבית נאות מרדכי
ברכה חמה
ליום חגכם ה־40
עלו והצליחו
פריגל חברה לקירור בע"מ
ההנהלה והעובדים
תל־אביב – רחוב ציקלג 7, ת.ד. 20077
טלפון: 03־283579, 03־285696.

לנאות מרדכי
– בחגכם
שלוחות מיטב הברכות
הדסים בע"מ
חברה לפיתוח חקלאי
ראש־פינה
טלפון: 069־36933

לנאות מרדכי
במלאת 40 שנה לייסודכם
מיטב הברכות ואיחולים
להמשך ההתפתחות והשגשוג
ליטקס סנפיר
יצרני בגדי־ים וספורט
תל־אביב, רחוב לילינבלום 19,
טלפון: 03־655825

לנאות מרדכי
במלאת 40 שנה לייסודכם
מיטב הברכות ואיחולים
להמשך ההתפתחות והשגשוג
מכל חברי
קבוץ כפר גלעדי

לקבוץ נאות מרדכי ולהנהלת נעלי נאות
ברכות חמות בחגכם
יוסי והצוות
משווקי נעלים מן הקבוץ
ראש פינה וכפר תבור

לבית נאות מרדכי
ברכות לבביות
GIFT
גיפט מימון וסחר בע"מ
ייעוץ פיננסי
תל־אביב, רחוב קויפמן 2
טלפון: 662097, 8־662107־03.

אנו מברכים את
נאות מרדכי
לרגל מלאת 40 שנה לקיבוץ
יתקית י.ל.נ.ש.
פיתקיות ותויות מכל סוג
ומכל חומר בכל שיטת דפוס
תל־אביב, רח' הרכבת 36, ת.ד. 28300 טלפון: 03־379851
חיפה, שער פלמר 1, ת.ד. 33181 טלפון: 04־640226
ירושלים, ת.ד. 6200, טלפון: 02־424913.

לבית נאות מרדכי
ברכות לבביות
מלון "אסטור"
תל־אביב – רחוב הירקון 105
טלפון: 03־223141.

לבית נאות מרדכי
אתכם בחגכם
חברי קבוץ גונן
דאר נע הגליל העליון 12130
טלפון: 069־44955

שיפוצים
רוקח 37, ר"ג (פינת אבא הלל 58) טל' 7,24451
(24 שעות)
★ שרות מקצועי ואמין בפיקוח מהנדס צמוד
★ יעוץ מקצועי חינם
★ ביטוח דירות ומבנים על תקלות מים, חשמל וכו' ע"י מנוי שנתי

במלון
י.מ.ק.א.
במרכז ירושלים
כייף של חופש
כייף של מחיר
החל מ־ 29 ש"ח ליחיד
50 ש"ח לזוג (חנחות לילדים בחדר ההורים)
המחירים כוללים ארוחת בוקר
מע"מ ודמי שרות.
כייף נוסף
בריכת שחיה, טניס (כלול במחיר)
קייטנת ספורט מעולה לילדים במקום (6 ש"ח ליום)
רח' דוד המלך 26, ירושלים טל. 02־227111

מועדון מטיילי מעריב
ספארי בקניה
ספארי לודג'ים מלהיב
של 9 או 16 יום
□ ביצוע והדרכה: נאות הכיכר
□ היציאה: 9.10; 11.9; 14.8

שווק מוצרי גת גבעת חיים
מיצים טבעיים, בוטנים ואגוזים.
רפי אלמוג בע"מ 052-440041

יוסף צוריאל

אופרטה במחסן

רק שנתיים במפעל, וכבר היא שקועה במערכת יחסים עם מי שנחשב לבוס שלה, נשוי ואב לילדים, אבל יהודי. ואין טענות. ואין הצטדקות. רצתה בהרפתקאה. ומה ששיערה התאמת: הרבה שעות יפות. ורק מעט רגעי פחד. עד לסיום הרומאן. שלא מתוך בחירה.

בת כפר, מעבר לקו הירוק, שבגיל ארבע עשרה נלקחה לבית ספר תיכון בעיר. ומסיבות כלכליות, וגם מטעמי נוחיות, שוכנה במינזר. לאחר שסיימה את למו־ריה, רצתה להיות מורה. אביה שאינו יודע קרוא וכתוב, רצה את הבת בבית. ומה שתיכנן עבורה רצה להפעיל מיד. אבל האח, שהוא מבוגר ממנה בעשר שנים, מינה עצמו לסניגור עליה, גם הסדיר את הרשמתה בסמינר. היה משוכנע שתהיה מורה מוצלחת.

תקופת הלימוד בסמינר חפפה את תקופת ההמתנה של קרוב משפחה, שהיה מבוגר ממנה בחמש שנים, בעל השכלה תיכונית חלקית, אבל "שאטר", מהון שאו־לי כפריות מעריצות, כזה היודע להתהלך עם כל אחד, לקנות ולמכור, להתדיין, ולהיות מעורב בכל ענין. ול־זול בהשכלה של מי שעתידה להיות אשתו. כבן כפר, ידע מה העיקר ומה התפל, ועשה לו לנוהג, ללגלג על אסופת הידע שלה, והרבה פעמים דיבר כאילו היא נמצאת במארב. רק תינשא לו, רק תהיה ברשותו, וכבר ילמד אותה את עיקרי החיים, ובהזדמנות חגיגית זו גם יציב אותה במקום שהיא ראויה לו.

לא יכלה להכיר ממש את מי שאמור להיות בעלה. ידעה את הצפוי לה, כאשה בכפר, ומה שהתרוצץ בדמ־יונה היה בלעדי לה. לא היה טעם בשיחה עם האם. ועם האח הבכור לא התחלקה במחשבותיה. וכשבא היום, נערכה החמולה לנישואיה, והיתה פנטזיה גדולה, ושפע של מתנות, והרבה איחולים.

נישאה כשעדיין לא מלאו לה עשרים ואחת, אבל בעלה כבר היה בשל לשליטה מוחלטת על אש־תו. לא גילה אלימות. לא השפיל אותה. לא זילזל בה. אבל נתן לה להבין שמקומה בבית החדש. ומה שציפו ממנו הוריו, היה ערוך לקיים. היא שתקה. תכתיב המקום. כעבור שש שנים התרוצצו בבית ארבעה ילדים: בן בכור. אחריו ילד שני. בת שלישית. בן רביעי.

בית. אשה. וילדים. נכסי־יסוד בעבור כל גבר. ולגבר כפרי אמיתי דרוש עוד יחס של כבוד, עם קצת הכנעה, כדי שיהיה מרוצה לגמרי בחיים. את התוספת הזו לא קיבל. לא הבחין בחסר בשנים הראשונות. הוא היה שקוע בעסקי הובלות, ובסחר משני עברי הקו הירוק. היא נכנסה להריון ויצאה מהריון. ומה שהיא חושבת על העתיד שלה שמרה לעצמה.

השלב שבו האשה מתחילה להרים את הראש, חופף את התקופה שבה הוא תבע עוד ילדים, והיא אמרה שלא צריך להגזים, ומוטב להמתין כמה שנים. וכשהוא לא השתכנע, איים שיערב את אביה. לא רצתה להגיע לשלב כזה. ואז הפעילה את השכל שלה. ריככה אותו כפי שרק אשה פקחית יודעת לעשות. ילדים נוספים לא הביאה. אבל בדרך שלה גררה אותו לעמדה שיתנ־אה בה.

מה שלא עשתה בימי הריונה, הספיקה לעשות לאחר מכן. התחילה להתלבש יפה. גם את בעלה הלבישה. בימים שלא היתה לו עבודה, הציעה לו לנסוע לטייל, עם הילדים ובלעדיהם. שכנעה אותו להחליף את הסנ־דר המרופט ברכב פרטי חדיש יותר. וכאשר הרגישה שהגבר בשל להחלטות חשובות יותר, אמרה לו שהגיע הזמן להשלים את קומת הקרקע.

דיברו ביניהם על ההשקעה הצפויה בבניה. ואז היא התנדבה, כביכול, להיות זו המסייעת במימון. וכאילו נזכרה פתאום שיש לה מקצוע, ולמה שלא תעשה בו שימוש, כאן בכפר, או בסביבה הקרובה, וכך במשכורת שלה יממנו את ההוצאות השוטפות של הבית.

אילו נתנה לבעלה כמה שבועות לחשוב על האפש־רות הזו, ייתכן שהיה מוותר על העזרה של אשתו. אבל היא פעלה מהר. הלכה למוכתאר. ממנו נסעה אל המש־רד המחוזי של המינהל האזרחי. באותו יום התייצבה בפני המפקח על מערכת החינוך. הניחה תעודות. מסרה פרטים אישיים. אמרה מה היא רוצה. הסבירה למה היא במיוחד מתאימה. חתמה על ניירות. והלכה הביתה.

בשלב הזה לא עדכנה את בעלה. לא רצתה להזמין ספיקות. והוא התנהג כאילו היה רעיון, ומי יודע אם יגווע, או ייצא לפועל. הבעל התעורר רק בזמן שהיא רצתה שיוכיח את גבריותו. זה קרה ביום שהוזמנה למשרד המפקח המחוזי, ושם נאמר לה בחצי פה, שאי־נה כל כך מתאימה להוראה, ושיש מועמדות טובות ממנה, אבל אם היא בכל זאת רוצה ללמד, אז אולי יש מקום פנוי בבית ספר גירת, רחוק מהכפר שלה.

לא יאמר לה המפקח את הסיבה האמיתית לדחייתה. אבל היא תבין לבד. שמעו אותה בכפר מדברת נגד המימשל הישראלי. הרבה פעמים. בכל מיני הזד־מנויות. וכעת היא יודעת שמישהו רווח לפני שצריך. ומתוח לשמה נרשמה הערה. שתרדוף אותה הרבה שנים. כמו בעל, שגילה את הכשרונות של אשתו, הגיב הגבר מהכפר. ושכח שהוא לא כל כך רוצה שתצא לעבודה. וכאילו נמחק הרצון שלו למצוא אשה בבית. דיבר כמי שמגן על כבוד רעייתו. הודיע לה שיילך למפקח ויאמר לו מי זה שהלשין, ולמה הלשין. היא שתקה. נתנה לו לרתוח. אז אמרה לו שלא כדאי לצאת במחאה נגד השלטונות. כי רק יכול להיות שמצב בני־הם יהיה גרוע יותר. והבטיחה שהיא לבד תעשה מאמ־צים כדי שתעבור כמורה.

לא התאמצה מכיוון שבינתיים שמעה על מקום עבודה אחר. בישראל. שבו יש הסעה מאורגנת, ויש מכניה על המוכר מטעם מיע־צת המוכתארים הכפריים, והיציאה, כמו החז־רה, מתבצעת בשעה קבועה. ויש ארוחת צהריים. והש־כר די הוגן, ומי שמתאמץ מקבל יותר, ומי שרוצה רוכש מוצרים במפעל במחיר הקרן.

התחלה טובה. אפילו מפתה. ואם נכבדי הכפר לא מוצאים פסול בתנאים האלה, למה שהבעל יתנגד. הוא יכול לחרוק שן ולהסכים. וזה מה שהוא עשה. ביום הראשון היה סקרן. לכן החליט להסיע את רעייתו, במכונית שלהם, לבית החרושת, להיות בטוח שזה מקום עבודה מתאים לאשה משכילה. לא היה מסוגל לראות ביום הראשון את מה שהיא לא ראתה במשך שנה ויותר. היתה יוצאת בבוקר. וחוזרת לפנות ערב. לא היו לה טענות. והוא לא שאל הרבה. רק שמע מדי פעם מידע ממנה על שלבי התקדמותה בעבודה. וקצת רכילות טיפטפה לאוזניו לגבי התנהגות "המש־גיח", כדי שיבין עד כמה היא מזולזלת בו.

אשה נאה. אשה עובדת. והבעל שקט. אפילו מרוצה. אבל שמונה השעות שהפרידו בין השניים, שיבשו את עולמה של פועלת כפרית. הריחה מרחוק הרפתקאה, וחשבה שלא מזיק להתקרב קצת. סתם כך. בשביל השעשוע. והיתה בטוחה שעובדות אחרות לא יבחינו במה שרוחש בתוכה ובשטח שהפריד, בינה לבין הממונה עליה.

איש שרקעו אירופי, והילוכו כבד, והופעתו לא מר־שימה, אבל מנומס, חג סביבה כל היום, כשהוא מוקף ערמות של חומרי גלם, והיא מלקטת מבטים, וקריצות, והבנה שבשתיקה. ורק מאוחר יותר היא מגלה, כי מי שמנחה אותה מה לעשות, וכל כך רוצה בטובתה, גם משתדל ללמוד מושגי יסוד בערבית, כדי שיוכל לאמר לה יותר ממה שנחוץ לצרכי עבודה. והיא צוחקת. לעצ־מה. וטורחת הרבה כדי שהתנהגותה לא תסגיר אותה.

הצחוק הזה, כך יתברר לה אחר כך, יהיה לכרטיס ביקור עבורה אצל האיש שעדיין אינה מבינה אותו. זה קרה ביום שהמשגיח חלה, ולא הופיע לעבודה. אחת העובדות צריכה היתה למלא את מקומו במחסן. והוא, כממונה, ביקש ממנה להיות האחראית ליום. או למספר ימים. עד שהמשגיח יבריא. הסכימה. וכבר היא איתו במחסן. לאור ניאון. כאיש אחראי ידע שהאשה שלצידו איננה נערת רחוב. לכן שמר את ידיו לעצמו. רק גימ־גם משהו על הופעתה. ועל חריצותה. היא הבינה. ושלא כצפוי, לא מיהרה לעזוב את המקום. נשארה עומדת. מתבוננת בגבר שכל מה שהיא יודעת עליו מצטמצם לתחום העבודה שלו.

מחסן סחורות גדול, בלתי מאוורר, שאצטבאות ברזל מקיפות אותו, ועל הרצפה קרעי נייר, היו תפאורה ארעית לגבר ואשה שאולי הם רוצים לכתוב במשותף מחזה מיוחד להם, אבל עדיין לא יודעים איך להתחיל אותו. ומה שהיא יודעת הוא יודע. על הסכנה. וגם על הרצח. שיבוא. אם יתגלו מנהלים רומן, כאן, בבית החר־רושת, או בחוץ.

זו היתה מפרעה לפגישות מקוטעות וחפוזות שעוד יבואו. לכן בשלב זה היא יוצאת את המחסן קצת מפוח־דת, וקצת נרגשת, ומשאירה את האחראי לבדו. והוא לא כועס. ולא נבוך. רק בזמן ארוחות צהריים ירמוז לה, שלהבא היא צריכה להימנע מלהרים חבילות כבדות. וסבלות היא ענין לגברים. והיא תלגלג עליו. בפני חברותיה היושבות בקרבתה.

חמישה ימים נעדר המשגיח מהמפעל, וכשהוא חזר לעבודה, לא היה מסוגל להבחין במה שנרקם, בזהירות ובעדינות, בין הבוס לפוע־לת. היו מגיעים בבוקר ונפרדים אחר הצהרי־ים, וביניהם רובצות מחשבות על מה שצפוי לשניהם, אם יילכדו בנסיבות מביכות. מה שקרה אחר כך בינ־הם, אפילו המשגיח מהכפר אינו יודע. ממעט העברית שידעה, וממעט הערבית שידע, לשו לעצמם שפה משותפת, שתבוא אחר כך לידי ביטוי בשיחות חטופות במקום העבודה, בנסיעות קצרות לצרכי המפעל, ובסיו־רי השתלמות שהבוס יזם.

אחר כך בא השלב, שהמשגיח עצמו משמש אמצעי לטישטוש עקבות השניים. כמי שמורגל לחנופה ועליה פרנסתו, הציע לקיים בביתו מסיבה לציון קידומה של האשה. ולכבוד המאורע הזמין כמובן את הממונה עליה. וכמובן שהבעל היה מוזמן אף הוא. וגם מוזמנים אחרים הגיעו. עובדי המפעל כמובן. ודיבר הבוס. בשבח הפוע־לת המצטיינת. והמשגיח תירגם. וגם אחרים אמרו שמ־גיע לה הקידום. ושהיא ראויה ליותר מזה.

בעל צריך להיות מרוצה כשהוא שומע מחמאות על אשתו. אבל הגבר של הפועלת החרוצה הנזים. עמד על כך שהממונה עליה במפעל יהיה גם אורח שלו. ויראה עצמו ידיד המשפחה. והאיש, שבסך הכל נגרף להרפ־תקאה קצרת־מועד, מצא עצמו במרכזה של אופרטה מזרחית, שכבר יודע איך התחילה, מודע להמשכה, אבל לא צופה את סופה.

כעבור תשעה חדשים היה הבוס חכם יותר. יום אחד התג־לגלה חבילה במחסן. נחתה על כתף האשה. שכבה הא־שה רתוקה למיטתה כמה שבועות. וכשרצתה לחזור, לא איפשר לה זאת בעלה. ראה בה אשה נכה, מוגבלת, שמקומה בבית. והיא, שהצליחה כל כך הרבה פעמים להטות אותו לכוון שלה, היתה הפעם אוברת עצות. חשבה: הנה הגיעה שעתו של הגבר שלה. למשול בה. נטו. ■

חבר מאותו כוכב

מילכה למרן

נַסו אותה ב„שבץ נא"!

אחת מצורות הבילוי החביבות עליה ביותר הן משחקים. פשוט, משחקים. "שבץ־נא", "בול־פגי־עה", קלפים לסוגיהם השונים, משחקי חברה ומה לא. זהו כנראה האפיק שאליו מנתבת בְּרִי, גרושה מרשימה בת 33, את הנטיות הילדותיות היחידות שעדיין מפע־מות בקרבה. למעשה לא האפיק היחיד. אם ליקוט בעלי חיים עזובים וטיפול בהם יכול להחשב גם הוא כמאפיין ילדותי, הרי מצאנו אצלה כבר שני אפיקים כאלה.

בפגישות חברתיות ברי היא הרוח החיה, מלהיבה, מעוררת, מספרת בדיחות, יוזמת בילויים, מושכת אח־ריה בהנאה את כל הנוכחים בסביבתה, ובאופן קבוע, אולי בלי להתכוון לכך, היא בדרך־כלל מסמר הערב. עם זאת (ועובדה זו בולטת במיוחד לאור הקולניות והמהומה שהיא יודעת ליצור) - במצבים מסויימים מסוגלת ברי להתרגש עד כדי "פרפרים בבטן" ואפילו להאלם פתאום עד שהיא נרגעת.

בעבודתה ברי היא בולדוזר, דינאמית, נמרצת, שא־פתנית מאד, תחרותית, מנסה לעשות את המוטל עליה בצורה הטובה ביותר האפשרית. אחרי כמה שנים של עבודה כמאפרת מקצועית עם צלמי אפנה (למשך תקו־פה מסויימת אף הקימה מפעל קטן לאיפור כששהתה בניו־יורק), כאשר במקביל נהנתה לטוס כדיילת עונ־תית באל־על, נחתה לפני שנים אחדות בחברה לייצור תרופות ומוצרי קוסמטיקה ושם היא מרכזת עתה את כל נושא האיפור. בעבודתה היום אחראית ברי על כל ייצור מוצרי האיפור של החברה, היא מדריכה (ומאפרת כמובן) את דיילות היופי של החברה, ונהנית לראות את תוצאות עבודתה מסתובבות יפות בשטח.

על אף התמחותה באיפור (ברי מלמדת איפור, בין היתר, בבית־ספר לדוגמנות) אין היא מסתפקת רק בכך. מאחר שראשה רעב להעשרה מתמדת היא לומדת כל

ברי. המסמר של כל מסיבה

הזמן: פילוסופיה, תיאטרון, כימיה, מתכננת להתחיל בקרוב קורס לשווק וניהול - אין לה רגע דל.

קשה מאד לנסות "לסכם" בחורה כל־כך פעילה בכמה שורות. מאחר שהיא מהטפוסים "שאיכפת להם" ובשלושים ושלש שנות חייה הספיקה לצבור מבחר לא קטן של התרשמויות ודעות, עדיף להתייחס אל הקטע הזה רק כ"על קצה המזלג". קוראי "סגנון" (ובעיקר אם אתם גבוהים, אינטליגנטים, חמים ורגישים) המבקשים לתהות יותר על קנקנה, מוזמנים להתקשר הערב, יום רביעי, אחרי חדשות 22:00, ברשת א', אל אולפן "חבר מאותו כוכב", ולשוחח ישירות עם ברי על עבודתה, לימודיה, נסיעותיה בעולם, גירושיה (היא היתה נשואה שנה אחת בלבד), דיעותיה על מה שקורה בארץ ובכ־לל. מספר הטלפון שלנו: 03-210111. להשתמע! ■

רעיה ויסמן

דרוזית מן הכפר עוספיה, אם לחמישה, בוגרת אוניברסיטת חיפה, עוסקת בייעוץ. המאבק שלה על זכותה ללימודים כבר שייך להיסטוריה של הכפר.

המטפחת הלבנה של סמירה

סמירה אבוזקן ומשפחתה: השייחים נתנו רשות ללימודים. צילום: שלמה נוסקוביץ

„השייחים אמרו לאמא שלי שאם היא שולחת אותי ללמוד, הם עושים עליה חרם", אומרת סמירה חמות אבוזקן, (34), אשר בכפר עוספיה על הכרמל. דרווית בעלת עיני שקד בגוון הענבר, שמדברות בעד עצמן. ראש עטור מטפחת לבנה, עברית נקיה, מעורבת בניגון אוריינטאלי וידיים שלובות כהידוק כפול.

משפט הפתיחה שייך להיסטוריה. לשנת 1965. סמירה סיימה באותה שנה ח' כתות וההורים מחליטים: „את צריכה להמשיך ללמוד". ההחלטה גררה עימה התנגדות חריפה מטעם נכבדי הכפר. „מכיוון שאנחנו אומה קטנה יש לנו חוקים חברתיים נוקשים, שעוזרים לנו לשמור על צביון דתי ולאומי. הדת מעודדת נשים ללמוד, אבל במסגרת נפרדת. מכיוון שלא היתה קיימת מסגרת כזו בכפר, קרה שהנשים נסגרו בבתים והגברים יצאו ללמוד". בית־הספר הפרנציסקני לבנות בנצרת ענה על דרישות הדת לגבי למודים. אביה של סמירה פנה אל המכובדים בבקשה שיבואו לראות את בית־הספר. השייחים בדקו, אישרו, וסמירה קיבלה את ברכתם. „כשהגעתי לחופשות היה חשוב לי להסתובב בכפר שכולם יראו את המטפחת, שידעו שנשארתי אותה סמירה".

המטפחת הלבנה קושרת אליה את הדרדקים הקטנים שרואים לראשונה מורה משלהם בכפר. בשנה הראשונה לעבודתה בהוראה נישאה סמירה לסלמאן, איש רשות שמורות הטבע. בתום השנה השניה לעבודתה, כשהיא אם לבנה בכורה עלא, היא מסבירה למשפחתה שהכלים המצויים בידיה להוראה הם דלים ביותר, ולכן היא רוצה ללמוד חינוך באוניברסיטת חיפה.

הבעל וההורים תומכים. המאבק מתחדש עם נכבדי הכפר. יש להם הרבה צידוקים: גם נשואה, גם אם לילד – ורוצה ללמוד בחברה מעורבת. סלמאן מציע שאחותה של סמירה תצטרף ללימודים והוא עצמו ידאג ללווי צמוד.

הקרחון השני הפשיר וסמירה החלה את למודיה הגבוהים בחינוך. „הייתי הסטודנטית הדרוזית הראשונה במחלקה. שמתי לב שכולם מביטים אלי בצורה משונה, בעיקר בגלל המטפחת. היה לי קשה עם השפה, אבל לא ויתרתי, לקחתי מורה פרטית. וכשהעזתי לבקש עזרה מאחת הסטודנטיות נשברו החומות ואנחנו חברות טובות עד היום".

היא התמחתה בתחום הייעוץ. היום מצטמצמות שעות העבודה בבית־הספר למינימום. שאר השעות מוקדשות לקידום חיי החברה של נשות הכפר. סמירה יזמה הקמת מפעל תהיל"ה – לימודים לנשים שאינן יודעות קרוא וכתוב, ארגנה קייטנות קיץ לנשים כרוכות ילדים והקימה „ספריה לאם ולילד": האם היא זו הבוחרת את הספר לילדה, ושותפה לקריאה. בכך היא יוצרת גשר לעולמו של הילד. סמירה גם עורכת מדור נשים בעיתון הדרוזי „אלהודה" (ההטפה). כל זאת בצד היותה אם לחמשה: עלא (13) הלומד בבית־הספר הריאלי בחיפה, גליע (10), סאוסן (8), ראייה (שנה ורבע) ומנה (חודשיים וחצי). ■

שרות תיקונים לתנורי בישול ואפיה בגז ובחשמל מכל הסוגים
תוצרת חוץ ומקומיים
מילי
בני־ברק, רח' ירושלים 57, טלפון: 03־786838
מזכירה אלקטרונית 24 שעות!

טיולים לדתיים ושומרי מסורת
עם הווי דתי, אוכל כשר ומלווה דתי
המבחר הגדול ביותר של טיולים לאירופה (כולל ספרד וסקנדינביה), ארה"ב והמזרח הרחוק – עם „טיולי גשר".
□ פרטים: „מועדון מטיילי מעריב", מערכת „מעריב", קרליבך 2, ת"א 03־439207
מועדון מטיילי מעריב

הקיץ אנחנו בצל

מה אנחנו נהנים בקיץ! מהשמש. אבל השמש היא גם הגורם לחום הגדול ולהתייבשות. היא קופחת על ראשנו ללא רחמים. למי שמבקש לברוח מהשמש, הצעקה – הפרגולה – המוכרת בשם סוכך – פתרון טוב נכון ואסתטי. הסוככים חוסמים קרני שמש שפוגעות ומפוררות את משקופי העץ. הסוככים מורידים את הטמפרטורה בבית. ניקטינים זמן השימוש ההכרחי במזגן. ומאפשרים פרטיות. הפרגולה לוסתירה בילי להחשיך את החדר ולחסום את האוויר. יש כמה אפשרויות. ישנן פרגולות העשויות עץ וישנן עשויות בד. יש גם מרקיזות אלומיניום עגולה שהצירים והפינות יצוקים מאלומיניום, לאלו שמסתפקים באשליות קטנות יותר, יש שמשות צבעוניות הנותנות קפלות שנותנות לכל פינה במרפסת טעם וכיף של חופשת נופש. להשלמת האשליה מומלץ לשים עציץ פורח ליד פרגולה, סוכך או שמשיה.

לבעלי עסקים מומלץ להשתמש בסוכך להגנת חלון הראווה מפני השמש שעושה שמות במוצרים המוצגים.

אור־צל
ייעוץ לסוככי שמש וגשם
טל' 373301
תל־אביב
רח' ארלינגר 1
טל' 03־373301
מקבל הזמנות מכל חלקי הארץ
ע"י שרות מוניות לירושלים

ביצוע מקצועי ואמין • תנאי תשלום נוחים

מרקיזות
סוככי זרועות
מרקיזות
מבריקות

★ קונסטרוקציות עץ ★ ארגזי רוח ★ פרגולות עץ
טל. להזמנות: 341317, 353105, 356096.

סוככי מוניטין
מנעימים לך את החיים
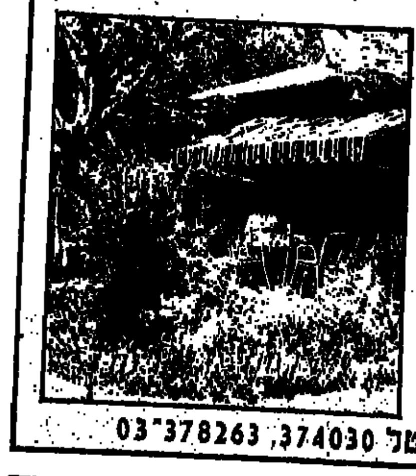
במבחר עשיר של סוככים דקורטיביים
במחירים מפתיעים
סככת זרועות מאלומיניום
מנגנון מסיבי ביותר
בשילוב מתכות אל־חלד
אלומיניום ויציקות פליז
מחלקה מיוחדת לעבודות סורגים
שבח 1 ת"א, טל 374030, 03־378263

פרגולה של "אורניר" סגנון החיים הטבעי שלך!

BLINDS
בליינד'ס
בליינד'ס מציעה:
★ סוככים משילדת אלומיניום מצופה
★ ציפוי פי.וי.סי. המעניק מראה רענן ואסתטי
★ חומרים עמידים לאורך שנים ללא שינוי גוון וברק
★ שירות אדיב ומהיר
טלפון 741871, 354227, (03)359411

★ לחנויות
★ בתי קפה
★ מרפסות
★ וילות
★ דירות גג
סככות קבועות לכל מטרה מבדי שמשונית בציפוי פ.ו.ו.סי
וברזנטים בשלל צבעים
★ יעוץ מקצועי חינם ★ יעוד והרכבה בכל רחבי הארץ
טל. במפעל 051־885821, בבית 051־885823

סככות צל לנצח דגם פנטסיה
בצבעים מרהיבים ובגדלים שונים להרכבה עצמית
יריד רהיט, דרך ירושלים 18, אזור, טל: 03־803375

יהודית חנוך

שנקר מונח טוב

אם חיל האוויר טבע את הסיסמה "הטובים לטיס", שנקר, ביה"ס הגבוה למדעי הטקסטיל והאופנה, עשה אותו דבר לאופנה. עשרים ושלשה הבוגרים, המסיימים בימים אלה ארבע שנות־לימודים, הם פחות מעשרה אחוזים ממספר המבקשים להתקבל למגמות האופנה והטקסטיל של שנקר מדי שנה. בשבוע שעבר הציגו הבוגרים את עבודות־הגמר שלהם בתצוגת האופנה המסורתית של סוף־השנה, שכבר הפכה לאירוע חברתי והיא מעין כרטיס־כניסה לעבודה בתעשייה. היצרנים המוזמנים לאירוע באו לראות מה עושים המעצבים ולהחליט, את מי יבחרו למפעלים שלהם.

התצוגה של שנקר היא מופע־ענק מהמם של צבעים וצורות. מרגש לראות את הכשרון, הדמיון והעבודה הרבה שהבוגרים השקיעו בפרוייקטים שלהם – שבעה־שמונה הדגמים שהוצגו על הבמה, הם רק ה"פינאלה" של נושא, שעשו עליו עבודת־מחקר מעמיקה. חלק גדול מהבגדים היו עבודות משותפות של תלמידים מהמגמה לעיצוב אופנה והמגמה לעיצוב טקסטיל. הטקסטילאים סרגו סריגים יפהפיים במפעלי־תעשיה, או במחשב של שנקר, או ציירו והדפיסו על אריגים ומעצבי האופנה עשו מהם בגדים.

קשה לחלק צל"שים כשיש כל־כך הרבה כשרונות מבטיחים. בין הבולטים היו:

דורון ויגר־דוניק, שעטפה את הדוגמניות במעילי־גשם דרמתיים בסגנון שנות הארבעים וכשהסירו אותם, נתגלו שמלות קטיפה צמודות לגוף, בצבעים שנלקחו מעולם הפרפרים האקזוטיים.

מיכל מורלי־מזרחי, הלכה למגרש מירוצי הסוסים, כדי לספוג השראה ועצבה מעילים ארוכים, מכנסיים, חצאיות, מחוייטות להפליא, באדום וצהוב מאריגי־צמר מעולים.

לימור קויצקי, הלבישה גברים בחליפות שנראו כשילוב מתוחכם בין בגדי־מאו לבין בגדים של אנשי־חלל.

אליאן סטולרו הדהימה בבגדים בקו נקי סופר־מודרני בשילובי צבעים יפהפיים ולא שגרתיים של ירוק־צהוב־זהב.

אלברט אלבז, שכבר התבלט בעבר כאחד מה"כוכבים" הבולטים שבין הבוגרים, שילב חייטות אלגנטית מעולה עם קו עכשווי מאוד (תצלום של בגד שלו, הופיע בשער של "סגנון" בשבוע שעבר).

חיים סולומון יצר קבוצה יפהפיה של בגדים בשילוב השראת ציוריו של ברוינל ה"עלובי החיים" אבל הם לא נראו עתיקים כי היה בהם הרבה הומור, כמו, למשל "חורים" סרוגים, בתוך האמודות.

לימור סלומון ונידה שלמה הפגינו הרבה הומור כשקראו לפרוייקט שלהם "זלמן יוכבד והילדים" והציגו קבוצה גדולה וצבעונית של בגדים לגדולים וקטנים, עם פרוות סינתטיות צבעוניות, שתהיינה להיט בחורף הבא.

בלתה בוכוולד הפתיעה בסדרה של שמלות סריג גדולות וקצרות, שהבגד שלהן היה תמונה יפהפיה שנסרגה במחשב.

מיכל ארד, עשתה תמונה שלימה בכחולים, אפור, בבגדים רב שכבתיים כמו אלה של המעצבים היפניים.

דפנה רגוד היתה היחידה שהושפעה מרוח המזרח, את האריגים בצבעים כתומים־אדומים קנתה בעיר העתיקה, והיא הפכה אותם לבגדים עכשוויים לצעירים. **יעקב הרפז** הלך על בגדי ערב עשירים בגווני צהוב. **חנית נועם** שחקה בקטיפה ובעור בסגנון פראי. **דפנה ולפסטל** עשתה חגיגה של צבעים ואריגים בהירים בהצצאות מזל ומקטורונים קצרים בבגדים סקסיים לצעירים.

יקצר המקום, להזכיר את כולם אבל אם האנשים האלה ייקלטו בתעשיית האופנה, אין ספק שישפרו את מראה הבגדים. הבעייה היא, שהם נשחקים במפעלים על־ידי מעסיקים שרוצים להפיק מהם מקסימום של יצירתיות, במינימום של זמן, בדרישה לבינוניות, ובתנאי־עבודה ושכר, שגובלים לא פעם בניצול.

ממעמדו של מעצב־אופנה [illegible] לא זכה להכרה. רק [illegible] מעטים מדפיסים את שם [illegible] על תווית הבגד, כמו [illegible] בארצות־הברית, למשל. [illegible] חלק ממפיצי [illegible] לעבודתו [illegible] אופנה. מה שהיצרנים [illegible] הוא, שפרסום שכזה [illegible] מעצב משמש גם [illegible]. מן שקונה [illegible] בגד של מעצב [illegible] לו, ממשיך לחפש בגדים של אותו מעצב ושל אותו יצרן.

כשבקרתי בשנקר שבוע לפני התצוגה היו התלמידים והמורים עסוקים, במדידת הבגדים על הדוגמניות ולליטוש אחרון. טרי קאבאנה העומד בראש מגמת האופנה, אורח בריטי, ששוהה בארץ ומלמד בשנקר מזה ארבע שנים ולמד בינתיים לדבר עברית, הוא המבקר הכי־קפדן של תלמידיו. "אנחנו משקיעים הרבה כדי שלא יקרה כאן מה שקורה באנגליה. כשתלמידי הקולג'ים אינם יכולים להיקלט בתעשייה המקומית, כי לא מלמדים אותם את הדברים המעשיים – אומר טרי קאבאנה – אצלנו יש קשר הדוק בין התעשייה לתלמידים, בכל שנות־הלימודים ויש יצרנים ישראלים רבים, שעוזרים לנו, ושמוכנים להשקיע ולתרום הרבה מאוד בצעירים אלה".

ומה על הבקורת, ששנקר אינו מפתח ואולי אפילו מדכא, את היצירתיות?

"יצירתיות אין מלמדים – אומר טרי – או שיש לך את זה או שאין. מ"הכוכבים" שבקבוצה אני מצפה שישנו את האופנה, מהאחרים אני תובע שיבואו לתעשייה ויעמדו לעשות, מה שמבקשים מהם. אנחנו לא מאמנים סוסי־מירוץ, אם להביא דוגמא מפורשים בריטיים – אנחנו מחנכים מה שקוראים באנגלית 'ציידים', אלה סוסים שלא רק רצים טוב, הם גם יכולים לדלג על מכשולים ולהמשיך לרוץ". ■

ישן וחדש, מעורבים ביחד
חיים סלומון

אפור־תכלת ולבן בבגדים שמזכירים אופנה יפאנית של מיכל ארד. צילום: מירי דווידוביץ.

פס צבע הוא שם הבגדים של מיכל מאיר. צילום: יעל יאירי.

גם מבגדי רכיבה אפשר לקבל השראה.
מיכל מורלי־מזרחי
צילום: מירי דווידוביץ

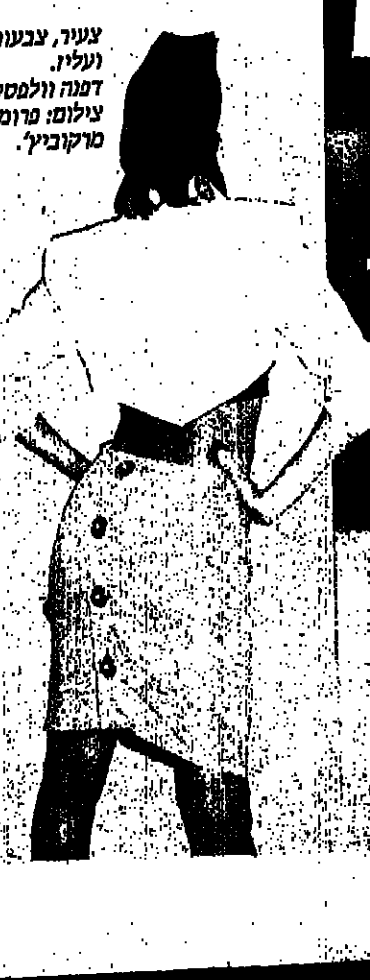
צעיר, צבעוני ועליז.
דפנה וולפסטל.
צילום: פרומה מרקוביץ'.

קווים ארכיטק־טוניים ושילוב צבעים ותמה. אליאן סטולרו. צילום: שטל סטולרו.

מלכות הפסטיוואל

הקהל אהב את מופעי הפסטיוואל הבינלאומי השישי לפולקלור, בו השתתפו להקות ריקוד של סטודנטים מרחבי העולם. הפסטיוואל ננעל השבוע. מן הבסיס בטכניון בחיפה יצאו הלהקות להופעות בערים אחרות וקצרו תשואות. מידת ההתענינות של הציבור במופעי פולקלור הפתיעה אפילו את המארגנים. מקומות המופע היו מפוצצים מקהל.

דורותה סקרוק הפולניה בת 22.5 מהעיר הלם שליד לובלין, היתה הרוח החיה של פסטיוואל הפולקלור – הבינלאומי ה־6. לא היה לילה שהיא לא כבשה את המועדון הפנימי של הפסטיוואל מריקודי־עם ועד לריקודי־דיסקו סוערים, כשבני זוגה מתחלפים (מעייפות). מהפולנים והיוגוסלבים, דרך הישראלים והמקסיקנים, ועד לחיילי תזמורת הצי השישי. היא סטודנטית לזואולוגיה טכנולוגית באוניברסיטה החקלאית של לובלין. את החבר הפרטי היא השאירה בבית.

ויולטה צ'יצ'קה היוגוסלאבית בת ה־25 ממריבורי – התלבשה במיוחד לכבוד הצילום, שכן היא חברותיה וחבריה למשלחת היוגוסלאבית נהגו להשתזף העירום מלא בכפר הפסטיוואל שבקרית הטכניון. פרט זה נשמר בסוד משך כל הפסטיוואל כדי למנוע נהירה של מבקרים מן החוץ. אך חברי המשלחות האחרות לא נמנעו מהצצות חפוזות. אפילו חברי המשלחת האמריקאית (המורמונים) שהיו שכניהם לבנין לא יכלו להימנע מהצצות...

היא הייתה סטודנטית לווטרינריה אך התייאשה וכיום היא סטודנטית לאגרונומיה. בזמנה הפנוי עוסקת במחול פולקלורי ובלימוד אספרנטו. היה זה ביקורה השני בארץ. חבר עדיין אין לה.

ליסל טיילור בת ה־19 היא גם מלכת היופי של האוניברסיטה המורמונית "בריגהאם יאנג" שביוטה ארה"ב. המלווה של ליסל ומנהל הלהקה דר' ספנסר ג'. פאלמר, גבר כסוף שיער כבן 60, טורח להסביר כי "אצל המורמונים חשוב הידע ולא רק היופי הפיסי. נשים מורמוניות הן תמיד נשים מושכות משום שהן מנהלות אורח חיים נקי, הן עובדות קשה ויודעות איך להחזיק את גופן כמקדש האלוהים".

כדי לזכות בתואר היה על המתמודדות להופיע בשמלות ערב בפני ועדה ובה תשעה שופטים. הופעה בבגד ים, דבר המקובל בהתמודדויות מסוג זה – אינה כלולה בתחרות על תואר "מיס בריגהאם יאנג". על כל מתמודדת היה להשיב על שאלות כמו: מטרותיה בחיים, הערכים בהם היא דוגלת. היחס שלה לכנסיה – וגם להציג את כשרונותיה. "אני הופעתי ברקוד בלט", מסבירה טיילור. פניה גלויים ורחבים, עינים חומות, שיער שטני מסולסל מעט, משוך לאחור. לא טיפוס זוהר – אם כי "היא מאד מקובלת בחברה" מעיד הדוקטור־המלווה בחיוך אבהי.

על הבקור בישראל אומרת טיילור: "בחיים לא חלמתי להיות כאן. מאד התרגשתי כשנבחרתי להיות בלהקה שתופיע בישראל. כשאתה יכול לבוא למקום התרחשותם של הדברים, אז כל סיפורי התנ"ך נראים פתאום ממשיים כל־כך". ■

תלמה הדר ואילנה באום

ויולטה צ'יצ'קה

דורותה סקרוק

ליסל טיילור

הסל של מיכל

סבון לבן, נשי

אל הסבון הירוק של חברת פלמוליב, הצטרף לאחרונה הסבון הלבן. החברה האמריקאית הגיעה למסקנה כי הסבון הירוק שלה נתפס כסבון משפחתי, ואילו הסבון הלבן מבוקש על ידי נשים. המכירות הוכיחו כי אנשי החברה צדקו. המחיר, זהה לשני הסוגים, נע אצלנו בין 70 ל־90 אג' ליחידה בת 140 גרם. הסבון החדש לא פגע במכירות המוצר הקודם והחברה הצליחה לגרום לעליה במכירות. תראו מה שעושה לנו קצת צבע וריח...

עוגות גלידה

עוגות גלידה בצורות שונות ובעלות כיתוב מתאים לכל אירוע הן מהמוצרים המעוררים בי פליאה מהסוג של "למה לא היו כאלה קודם?" חברת "קרוול" האמריקאית איפשרה את יצור הגלידות שלה בזכיון גם בארץ. עוגות הגלידה נמכרות עכשיו על ידי החברה, לאחרונה גם במלון דן בתל־אביב. ניתן להזמין עוגות לאירועים שונים. 15 עד 20 ש"ח לעוגה, על פי הגודל.

עיצוב־פנים חמים בקו־אופ'

הסניף ה־127 של רשת קו־אופ' הביא משב רוח חדש הן לשכונת גבעת הברושים בראשון לציון, והן לסניפי הרשת הותיקים. נעשה בו נסיון ליצור אוירה חברתית־שכונתית על ידי עיצוב פנים שונה מהרגיל. התוצאה – פינות קניה נוחות, מתקן נאה ליינות, פינת אפיה, ספרית השאלה לקסטות וידאו, דוכן פיצוחים בתפזורת, בריכת דגים קטנה ועוד. חמימות ביתית בסופרמרקטים שכבר החלו להראות כמו מחסנים מסודרים.

כל הבית על הגב

התיק הזה גרם לי להצטער על המסע שלא עשיתי. לצעירים, וצעירים ברוחם, המתכוונים לטייל "עם כל הבית על הגב", הכינה חברת "מודן", תיק־גב־נסיעות, המתפרק לתיקים קטנים, שיש בו תאים סודיים, תאים גדולים, תאים המסוגלים להכיל נוזלים, תאים צדדים, כתפיות גמישות, רפידות במקומות החשובים – בקיצור: הכל. 120 דולר, מיועד ליצוא אך נמכר גם בחנויות בארץ.

מלקקים תמרורים

לכל קיץ אופנת שלגונים חדשה. השנה הוציאה חברת "ויטמן" סידרת שלגוני תמרורים, שהראשון בה הוא "עצור", ולכבודו אורגנה אירועים בשיתוף המועצה למניעת תאונות בדרכים. איכלו גלידה, וסעו בזהירות.

מיכל הולצמן

מרגרינה עם חמאה

מרגרינה עם חמאה מצטרפת למשפחת המרגרינות של "בלו בנד". היא עשוייה משמנים צמחיים, ועל כן מתאימה למאכלי חלב או בשר. מיוצרת בחבילות וגם בגביעים ומיועדת למריחה, בישול ואפיה. חבילת 200 גרם – 39 אג'.

מצית מדליק

אף פעם לא חשבתי על מצית כעל אביזר אופנה. אבל יש מי שכן חשב כך, והצליח. חברת "טוקאי" היפאנית מיצרת מציתים בצבעים אופנתיים, חברת "דיפלומט" מיבאת אותם, והם נמכרים בבתי מרקחות ותמרוקיות ב־4.5 ש"ח. למי שרוצה – מצית לכל שמלה.

מועדון צרכנים לקוראי מעריב — מושג חדש בעסקים

23.7.86

מדריך מסווג לצרכנות נבונה. מופיע כל השנה במוסף "שגנון" בחסות "גרין־קארד".

פרס לכל קונה באהבה

1. — על קניה מעל 25 ש"ח.
2. עט BALLOGRAF — על קניה מעל 50 ש"ח.
3. ארוחה חינם — על קניה מעל 150 ש"ח.
4. מחשב כיס + עט — על קניה מעל 750 ש"ח.
5. מצלמת POLAROID — על קניה מעל 2000 ש"ח.

תמורת המצאת חשבונית אחת המעידה על קניה, פעם אחת בכל יום בלבד (באותו בית עסק) תוכה ללא הגרלה בפרסים כמפורט. חברי המועדון מתבקשים להמציא את החשבונית (מקור בלבד) המעידות על הקניות בצרוף מודעת בית העסק מתוך שגנון, תוך שבוע ימים מיום הקניה לחברת גרין קארד, דיזנגוף סנטר 510 ת"א. לאחר קבלת החשבונית/יות ויחד עם מודעתעת בית העסק, תשלח חברת גרין קארד את הפרס לקונה. הפרסים הרך חלוקתם ניתנים לשינוי לפי שיקול דעת המועדון בלבד.

על כל קניה על כל העסקה של בבתי העסק צרכני מועדון "מעריב"

מועדון הצרכנים מחזיר לך כסף!!! בנוסף לפרס תקבל בחזרה 10% מכל קניה שביצעת בבתי העסק המתפרסמים במועדון בצורת תוי קניה

אלדין דרגסטור — מכריה על מבצע הכרות חסר תקדים!

בית קפה מסעדה. בומה ביזלאומית ובנחירים עממיים

אלדין דרגסטור. בת־ים. בן גוריון 81. טל 582528 מול חוף לדוגמא

כיף בקיץ עם רהיטי הגן של תמר

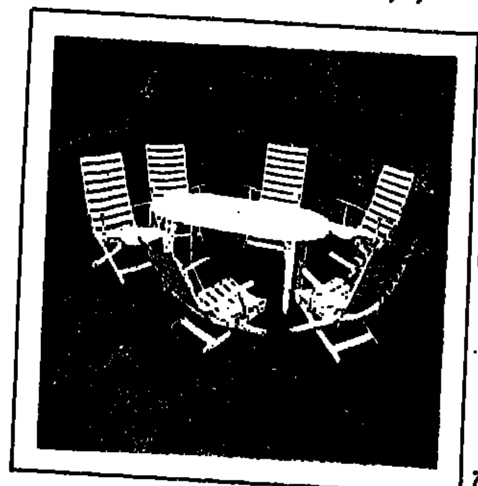

מחיר רגיל לכסא: 135 ש"ח
במבצע: 120 ש"ח

מחיר רגיל לשולחן: 240 ש"ח
במבצע: 220 ש"ח

מפעלי רהיטים רבכור

חנות המפעל: בנין מרכזים, רח' שלבים 20 יפו, טל. 03-812926

מפעל: מושב תימורים, ד.נ. לכיש צפון 79430, טל. 055-82111-2-3

5 מצבי ישיבה

להשיג בחנויות המובחרות, כל־בו שלום, המשביר לצרכן והמרכזי. סוכנות ראשית בחיפה: אולטרסאן, שד' בן־גוריון 5 טל. 04-520461

"לבוא עם — להרגיש בלי. ילדים."

מלון גני מוריה — מצפה בים המלח

- מלון 3 כוכבים מפואר.
- טלויזיה בצבעוני ווידיאו בכל חדר.
- משחקים בעשבים של שוקי השרף.

לחזמנות במלון גני מוריה טלפון: 057-84351/84411 או במלונות מוריה טלפון: 03-219166/217088

חופשת קייץ נפלאה בירושלים ובים־המלח

- מלון רם, ירושלים
- מלון צל הרים, ים־המלח
- מלון לוט, ים־המלח

להזמנות: תל אביב טל: 03-236785 ירושלים טל: 02-535231

סטודיו 55 — הלבשה והנעלה ספורט ואלגנט הזול ביותר בארץ. כיכר ויצמן 13 — חולון. טל' 03-887970

הדפסה על חולצות ומתנות — חולון־כיכר ויצמן 17, טל: 842710

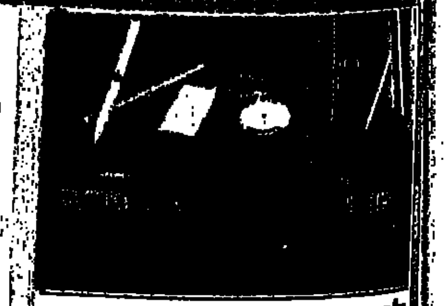

לגבר — מוצרי עור ומתנות. יהודה המכבי 65 ת"א, טל. 444984

נפגש באפרופו — היכל התרבות ת"א

נפגש בבית קפה אפרופו — בקניון איילון

מרכז הבית המהיר של אפרופו

מועדון צרכנים לקוראי מעריב. דיזנגוף סנטר 6072 תל־אביב (64332). מחלקת מודעות של המועדון: 292343, 282781

מועדון לילה הדובדבן

יפו, רח' יפת 15, טל. משרד: 653596, טל. ערב: 594613
פתוח מ־22.00 עד השעות הקטנות של הלילה.

★ כל ערב תכנית אמנותית עשירה – 2 עד 4 אמנים ★ אוירה נעימה ואינטימית ★ אירועים בשילוב קייטרינג עשיר ★ ערבים סגורים בתאום מראש ★ הנחות לקבוצות גדולות וועדי עובדים ★ פרסים יקרי ערך ללא הגרלה – מדי ערב! ★ הגרלת שוברי מתנה של אפנת "דנה" ומכון יופי "יופי עור", פרטים במקום! ★ כרטיס טיסה ללונדון בהגרלת שבועית.

לקורות המועדון משתתפים בהגרלה שבועית של כרטיס טיסה ללונדון (ההגרלה נערכת כל שבוע במוסף גבר לעניין)

סקאלה Scala

★ ארוחות עסקיות ואולם ישיבות עד 40 איש ★ שרות טלפון, ★ ארוחות בוקר וצהרים ★ מטבח עשיר ומגוון ★ פתוח מ-7.00 עד 1.00 בלילה ★ חניה בשפע
ת"א - מו'מורק 10
טל' 246000, 227424, 225007.

204405
204494

מציעה ארוחות צהרים וערב ב-16.5 ש"ח לאדם!

טל. 451282-3, 458785

אשדוד 055-24910

מקור הארונות והספריות

חדר שינה קומפלט כולל:
ארון כפרי 4×4
מיטה זוגית + מזרון
2 שידות + טואלט
במחיר: **1,275 ש"ח** (לא כולל מע"מ)
תל־אביב, הנגרים 9 טל. 826638

גני אחווה

★ חתונות ★ מסיבות בר מצוה
★ ברית מילה ★ אירועים שונים
שרותי קייטרינג הספקת ארוחות למפעלים

מגוון של כורסאות טלוויזיה ומערכות ישיבה

לחיים

האולמות המפוארים ביותר בדרום ובסביבה לעריכת חתונות, בר־מצווה, בריתות ואירועים שונים עם שירות אדיב ומעולה - מיזוג אויר מלא -
בהנהלת אחים אסולין
טל' 055-32267
חוף מיאמי – אשדוד

עשה זאת בעצמך
מחיצות גבס-בלוק לגו טרפדית
מחסן מכירה מ-16.00-19.00,
טל. 08-457295,
רח' בני משה 22 (בחצר) רחובות.

נוסך מורשה
טל'. 051-24431

פתחנו מחלקה חדשה בסלון רחל
לבגדי תינוקות, ילדים ונוער
לבני נשים ממיטב היצרנים
הרצל 63, שעריים, רחובות. טל. 08-455969

הנסיך הקטן
כלבו לתינוק ולנער
טל. 81810
ק. מלאכי ראשי 17
(מאחורי דיסקונט)

חזי אלקטרוניקה

הסלון מס' 1 למוצרי חשמל ביתיים באיזור רחובות והדרום
מקפיא, מזגנים, מערכות סטריאו.
המחירים הזולים ביותר
אספקה מיידית לכל הארץ
2% הנחה על וידיאו, תנור, מערכות ומזגן
רח' בית הפועלים 4, רחובות, טל. 08-453994
עד 10 תשלומים.

ISRAFRAME rolling

המשחק שכבש את אירופה!

להורדת משקל ובריאות הגוף בזמן הפנוי ובכייף.
את המשחק ניתן להשיג בכל בו שלום ובחנויות ספורט וצעצועים מובחרות – בכל רחבי הארץ.
לפרטים נא לפנות ליבואן וליצרן: ישראפריים בע"מ רח' דרובין 14, ראשל"צ – טל' 03-987422.

סל מרקט-מיקי יבנה

מרכז קניות למוצרי מכלת בשר דגים.
מכבדים ויזה, ישראכרט, גרין קארד
הדרור 18 יבנה

כיפי מרקט

כל בו ענק לתינוק ולילד
ריהוט חדר לילד ולנוער
רחובות, בני משה 23

עדיף
מכשירי כתיבה
צילום מסמכים

גדירה
ציוד קמפינג
בשני תשלומים
שרותי גן לבית
(מול אגד)

אפנת שורש

בבעלות חדשה
אופנה צעירה לנשים, גברים ונוער
מבצעים מדהימים לרגל הפתיחה.
ירושלים – שטראוס 1 02-234021

מצא לילדך שעשוע בחנות

סודרי ודבי בע"מ:

מפיצים מורשים של: ☆ אמקור ☆ יצירה ☆ בוקי ☆ שפיר ☆ מוזס ☆ אורדע ☆ צעצועי פוירברג
• מבחר מגוון של משחקים וצעצועי איכות
• יצרנים ומפיצים של משחק הסברס
• מבחר עשיר של: סירות בריכות, גלגלי ים, משקפי שחיה, כדורי ים ועוד פריטים רבים.
יבואנים וסיטונאים
סברס

רח' דואנס 6 (פינת יפו 38), טל: 232876, 02-234331-2

פוטו סקופ

★ מבחר ציוד צילום
★ אלקטרוניקה
★ שעונים
★ מחשבי כיס
ים — ההגנה 21, גבעה צרפתית.
טל' 02-817007

רהיטי צמרת

בס"ד
מערכות סלון ומזנונים, חדרי שינה
פינות אוכל, חדרי נוער
מנחם ויעקב קרייזמן — יפו 19
ירושלים טל' 232638, 245196

מזון טבעי צבר

כשר!
רועי העמק
מרכז הדיאטה בירושלים
★ מבחר גבינות טבעיות ★ חדש דיאטת אננס ואשכוליות ★ מוצרי אימופלן - תכשיר למניעת נשירת שיער.
רח' בן יהודה 34, מרכז העיר ליד המשביר טל: 02-241620

"קנו סו"

שלא היה כדוגמתו!

נתניה 053-42462

מלון גולדאר ****

נתניה, רח' אוסישקין 1 טל' 053-38188

מלון "שלמה המלך" נתניה

****
מבצע מיוחד לישראלים לחודשי יולי ואוגוסט
55 ש"ח ללילה, לאדם בחדר זוגי, חצי פנסיון, כולל מע"מ.
מינימום 3 לילות.
תוקף המבצע למזמינים עד 10.7.86
הבטיחו מקומכם לחופשת הקיץ
הזמנות בטלפון 053-38444

נופש פעיל

כפר הנופש החוף הירוק
פתח שעריו מחדש
רמת פולג – נתניה טל' 053-54166

פתח תקוה
03-916629

בשקו לתרבות הדיור

★ חדרי נוער ★ ספות ומיטות נוער
★ סלונים ★ ארונות קיר.

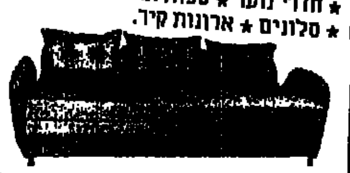

ספת נוער דגם "סיוון"
עד 10 תשלומים לבעלי כרטיס אשראי
מבצעים לקראת שנת הלימודים!
ראשל"צ, בית גירון, קומה ג', טל: 9613026

"קינטון"

• כלי נגינה • בית ספר לנגינה • תזמורת
בתנהלת ג'ו אבן־חיים
★ פסנתרים לעולים חדשים
★ אורגנים דיגיטלים מתקדמים מכל הסוגים (כולל ...) בלבן, שחור וורוד
★ אקורדיונים, מערכות תופים
★ וכל שאר כלי הנגינה
CASIO · KAWAI · Technics

נתניה, שד' בנימין 13, טל. 053-28935

המנציח

פתח תקוה,
אזור התעשיה
סגולה
טל. 03-900003,
916991

"שיש חן" — המנציח בע"מ

תעשית אבן ושיש
המבחר הגדול ביותר בארץ!
■ ייצור ועיבוד של כל סוגי שיש וגרניט
■ התקנת שיש בבית הלקוח
■ שיש למטבחים, חדרי אמבטיה ומעקות
■ איכות עם ייחוד בביצוע
מהיצרן לצרכן!

עמוד זה מוגש ע"י גרין קארד

באיזה מסעדה כדאי לאכול?

"מועדון האוכל הטוב 86" נועד לסייע לישראלי שאוהב לאכול, בחוץ למצוא את המסעדה שבה יהנה. בשבועות אלה מתפרסמים בחוברת זו במסגרת המועדון, עמודי מידע מיוחדים שיספקו את כל מה שרציתם לדעת על בתי האוכל המובחרים. המבצע כולל הגרלה דו־שבועית של כרטיס טיסה להוליווד. מורה־נבוכים למחפשים שילוב של הנאה עם מילוי הקרביים. כתבה שניה בסידרה.

מאת: יואב עופר

מפגש האחים, מוכרחים לנסות

דרך כלל מסעדה בתוך תחנה דלק מעוררת רתיעה כמעט טבעית. שכן המחשבה הראשונית צריכה להיות על ריחות סביבתיים לא נעימים ועל כל מיני כאלה. אלה היו גם הססותי כאשר נכנסתי לראשונה למפגש האחים, בתחנת הדלק. די היה במנה הראשונה, כדי להשביע את עיני הרעבים. כאשר רעבים. השמחו בליבי, לא עושים חשבון ללוס. אבל, מיד כשנכנסתי לא... זה ידעתי שזו תהיה הצלחה. המסעדה נקיה ונעימה לישיבה. עם רחוב אויר ובלי שום ריחות של דלק, שאפשר לסעוד בה בהנאה מלאה. התפריט שהוצע לי כלל מבחר סלטים שבתוכם בחרתי לטעום את החומוס ואכיתי, ברי "רוסים" ואת סלט החצילים בטעם כבד שהוא מצוין. על כל אלה הוספתי שזיף ממולא שהיה מעדן של ממש. המנה העיקרית היתה סטייק בקר מתובל נכון, כלי הרבה שומנים שאכלתי אותו בתיאבון רב. הוא בא עם התוספת המתבקשת של סלט ירקות טרי־טרי, צ'יפס ומג'דרה מצוינת. קינחתי עם בוואריה מקומית ראויה לתחבאות וגם קבלתי קפה ובקלוואה על חשבון הבית. יש למסעדה הזאת גם רחבת גן גדולה שבה מתקיימים אירועים שונים להנאת הקהל, למשל בערבי שלישי ושישי תפלות מזרחיות ובימים אחרים ערבי שירה ארץ־ישראלית בהשתתפות זמרים. אפשר להתענג ערב שלם באוירה פסטורלית עם גלידה או אבטיח קר ואפילו עם מבחר עשיר של גבינות. המסעדה בבעלות האחים כהן כאשר מנהלים אותה ישראל כהן ובועז שהוא צעיר האחים. אוהבי הבירה יקבלו אותה כאן ישר מן החבית. את ההפתעה הנהדרת שלי אני שמח להעביר אליכם. כאן ומקווה שתרצו לנצל את המלצתי בצורה נכונה. מפגש האחים, תחנת דלק "פז", גני התערוכה, גן אורנים. טלפון: [illegible]

ים עם קינוח מפתיע

נוסעים בשבת בבוקר לחוף ימה של הרצליה, ההומה בבני אדם. יש הרבה שמש משופת וגם כל מה שרצית לשטיפת העיניים. מכלים כמה שעות של כיף, שלאחריו הדבר היחיד שבא לך זוהי הצניחה למיטת השינה של אחר־הצהרים. אבל הסדר הכרונולוגי מחייב כידוע "להכניס באמצע" גם ארוחת צהרים ולמי מתחשק לבוא הביתה ולהתחיל עם המטבח? אז מה עושים? מוצאים פתרון. הפתרון שאנחנו מצאנו בשבת האחרונה היה אפילו מפתיע. קוראים לפתרון שלי מסעדת חן והיא נמצאת ברח' משכית בהרצליה פיתוח. הימרנו על המקום הזה, שנראה גדול ומרווח ונעים מאד לישיבה ונדמה לי שזכינו. התפריט היה עשיר ומגוון ומתוכו בחרנו לפתוח במיני ממולאים תוצרת בית שהיו ממש נהדרים. המנות העיקריות כללו שניצל עם בשר, עשוי היטב כמו שאמא יודעת. סטייק בקר פריך ואכיל ודג פורל יוצא מן הכלל. כל מנה באה עם תוספות עשירות של סלטים טריים וטובים וצ'יפס, המסעדה הזאת, כך הסתבר לנו, היא גם בית קפה וקונדיטוריה ולכן העדפנו לסיים את הארוחה עם עוגה מעשה ידיים להתפאר. מומחיותם של בעלי המקום באפיית עוגות נודעת בכל רחבי האזור והם מספקים עוגות לכל הסביבה. מאז אותה שבת הפכתי למעריץ נלהב של מסעדת חן ואני רוצה לייעץ לכל פוקדי החופים של הרצליה, המבקשים להשלים את יום הבילוי שלהם בצורה מוצלחת, לבוא לסעוד עם המשפחה במסעדת חן. אין לי ספק שתהנו מאד. מסעדת חן נמצאת, כאמור, ברח' משכית (פינת כביש הנכים) הרצליה פיתוח, (אזור התעשיה) טלפון: 052-557548.

קבלת שבת עם מטעמי פונדק שאול

פונדק שאול הותיק והמעולה אשר על הכרם מסתער על מביני האוכל הטוב עם שרות חדש של הזמנת ארוחות הביתה. אנשים יומינו בימי חמישי ושישי מאכלים לשבת ויקבלו באריזות מיוחדות מיני סלטים וממולאים ואפילו פלאפלים וגם מנה עיקרית שיכולה להיות כבש בתנור או חזה טלה ממולא כשר אורז וצנוכר, או שניהם גם יחד. גם שוק מולרד אפוי בתנור וצלי תימני עשיר בירקות יכולים לבוא בחשבון. המנות העיקריות ילוו בתוספות של צ'יפס, אורז, מג'דרה, תפוחי־אדמה בתנור, ואפונה. אפשר להזמין גם קינוחים כמו בוריה, תפוח עץ בתנור, בקלוואה ואפילו פיתות וחמרצים למי שירצה. כל המבחר העשיר הזה בא ביחד עם יין קידוש וכסף הכל מקבלים את השבת עם מטעמים נפלאים והרבה חסכון לעקרת הבית המתלבטת בשאלה הנצחית מה אבשל השבוע. גם המחירים לחגיגה הזאת אינם בשמים ואפשר בהחלט "לסבול" אותם. המסעדה כידוע, כשרה בהשגחת הרבנות. אני חושב שהשרות הזה יפתור הרבה טירדה לעקרת הבית. פונדק שאול, רח' אלישיב 11, כרם התימנים, תל־אביב טלפונים: 657619, 653363.

הירושלמים זכו במגדניה איכותית

בירושלים נפתחה לאחרונה מגדניה חדש ברמה איכותית אחרת. לא עוד קונדיטוריה מן השורה אלא בית־מאפה מן הסוג שעדיין יודע להתחשב בטעמו ובכיסו של הצרכן, כמו בימים הטובים של פעם. זוהי מגדניית בונצל שאפשר למצוא בה אם כל סוגי העוגות והעוגיות (גם דיאטטיות) וכן פוטיפורים ועוגות מיוחדות לימי הולדת. תוך זמן קצר מאז נפתחה, יצאו לעוגותיה של המגדניה הזאת מוניטין כטעימות במיוחד ולקוחות רבים פוקדים מדי יום את המקום. המגדניה גם מספקת עוגות לאירועים שונים כמו ימי הולדת לפי הזמנה ואפילו עם הכיתוב בהתאם. ביקרתי באקראי אצל בונצל ונוכחתי איך זכו הירושלמים שגם בעירם תהיה מגדניה ראויה לשמה. אין כאן השתוללות מחירים ויש כאן הרבה רצון טוב לשרת את הלקוחות בצורה האדיבה והמהירה ביותר. גם את הנקיון ראוי להזכיר. מגדנית בונצל, רח' הלל 5 ירושלים, טלפון: 02-231984, הטלפון בבית: 02-667868.

חנה דאמרי מחכה לכם ברחובות

פונדק האושר השישי של חנה דאמרי ברחובות, ידוע לכל תושבי הסביבה וגם לאורחים מזדמנים, כבית אוכל מקורי ומיוחד המעניק לסועד חוויה קולינרית אמיתית. עיקר המאכלים כאן מורחיים ותימניים עם כל התבלינים המתאימים, הערבים כל כך לחיך. גם דגים אפשר לאכול כאן והם עשויים במומחיות דומה לכל השאר. בעת ביקורי לאחרונה ברחובות, הזמין אותי מכר והסתכן בביקורת שלילית. אני מוכרח לציין שהימורו של מכרי לגבי הנאתי הצליח. זכינו לארוחה ראויה לכל המחמאות הגסטרונומיות האפשריות. כל מה שאכלנו היה טעים, טרי, עשוי היטב עם כל המרכיבים המתבקשים ובלי "חכמות" מיותרות. השרות היה מעולה והעניק תחושה של השלמה מוצלחת לארוחה. המסעדה נקייה ונעימה לישיבה. היום אני יודע שפונדק האושר השישי העלה את רחובות על מפת המסעדות המובחרות, אני רק יכול להמליץ לכל מי שמגיע לאזור להשביע את רעבונו במקום הזה, שהוא אגב, כשר בהשגחת הרבנות המקומית. רח' הרצל 53, טלפון: 08-457128.

דליקטס סימפטי בסנטר

למצוא בתוך הסנטר מישהו המסעדות ובתי האוכל מקום שיהיה קצת שונה זוהי משימה כמעט בלתי אפשרית. אך גלו ואת גילינו עבורכם את דליקטס סנטר, בית קפה שיש בו גם ארוחות קלות, בהחלט טעימות לפי נסיוננו. וכן 15 סוגים של סלטים טריים וטובים ומגוון סנדוויצ'ים לאוהבי הארוחה המהירה. המקום הסימפטי הזה משלב מאכלים ביתיים ביחד עם ברי מתיקה ושוקולדים תוצרת חוץ. נעים לשבת כאן באוירה שקטה ורגועה עם המיזוג המרכזי של הסנטר. המחירים סבירים והשרות אדיב. אם אתם מזדמנים לסנטר ובא לכם לחטוף משהו או לשתות קפה של אתנחתא דליקטס זהו המקום האידיאלי על פי התרשמותי. דיזנגוף סנטר, טלפון: 204408, מתחת לקולנוע לב.

שבוע 63

מועדון צרכנים לקוראי מעריב

מושג חדש בעסקים

מדריך מסווג לצרכנות נבונה. מופיע כל השנה במוסף "שגנון" בחסות "גרין־קארד"

23.7.86

נגרית נגבה בהנהלת יוסי בן איגוס
ביצוע עבודות ריהוט ובנין
ב"ש - קרית יהודה 222/5. טל' 057-32463

באר שבע אילת והדרום
טל. 057-78035

בין המזמינים בחודשים 7-8/86 - יוגרל סוף שבוע זוגי במלון 5 כוכבים (ב. 31979)

נגרית לי
נגרות מטבח מיוחדת

אזור התעשיה ב"ש,
רח' הבורסקאי (ליד טולל בונה)
טל. 057-37295

בוטיק פוזה
ביגוד יוקרתי
במחיר המפעל
נעלי וסנדלי כסף
במחיר מפתיע
פסז' פאר - ב"ש - טל': 057-73422 בוטיק
בראבו-עומר - טל': 057-699045 בהנהלת רחל שמואלי

מסגריית דמרי
– עבודות מסגרות ובנין
– עבודות אינסטלציה וביוב
– שיפוצי בית כלליים
מבני תעשיה זעירה ב"ש
בית 13
טל. 057-32070

קזבלנקה
מועדון הלילה המפואר
המועדון הגדול, והאקסקלוסיבי ביותר
ב"ש קרית יהודית
057-77102, 74783

שיש ומדרגות ירון בע"מ
שיש גרניט למטבחים
מדרגות מוכנות מהמפעל
מרצפות גרנוליט
פנחס החוצב 69 ב"ש 78623

תכשיטי אליס
• תכשיטים ושעוני איכות
• במחירים ללא תחרות
10% הנחה בתווי קניה של תנשית
15% הנחה בתווי קניה של שעונים
ב"ש, הרצל 61 טל. 057-38684

מרום תעשיות אלומיניום בע"מ
איכות חופשה במרום חוצאה
בהנהלת מאיר את ג'ורג'
עבודות אלומיניום, פלסטיק וזכוכית
(מאלומינום קליל או־רוממה, פלסטיק תוצרת קיבוץ שער הגולן)
לבעלי וילות וקבלנים תנאים נוחים ומיוחדים
המשרד: רח' יצחק אבינו 5 ב"ש טל. 057-73468
המפעל: רח' החרושת 12 ב"ש טל. 057-36827

מימון אלקטרוניקה
מרכז למוצרי חשמל ביתיים
מערכות סטריאו
טלויזיות צבעוניות
וידאו טייפים
הרצל 82 ב"ש טל. 70699
תן אמון במימון!

עזרא יצחק
חלקי חילוף, דברי חשמל ואביזרים לרכב.
★ שרות אמין ומקצועי — הדרכה ויעוץ חינם!
★ טיפול אישי ואדיב.
★ אפשרות להרכיב במקום, באופן אישי.
באר שבע, דרך חברון 3
(פינת קק"ל), טל: 79840

המרכז
• מסגרות כללית
• קונסטרוקציות
• דלתות לחץ למקלטים (לפי תקן הג"א)
• משקופי פח
ב"ש, רח' הגדוד, עמק שרה, ת.ד.
טל' 33455, 057-33454
איתורית: 79765-1488

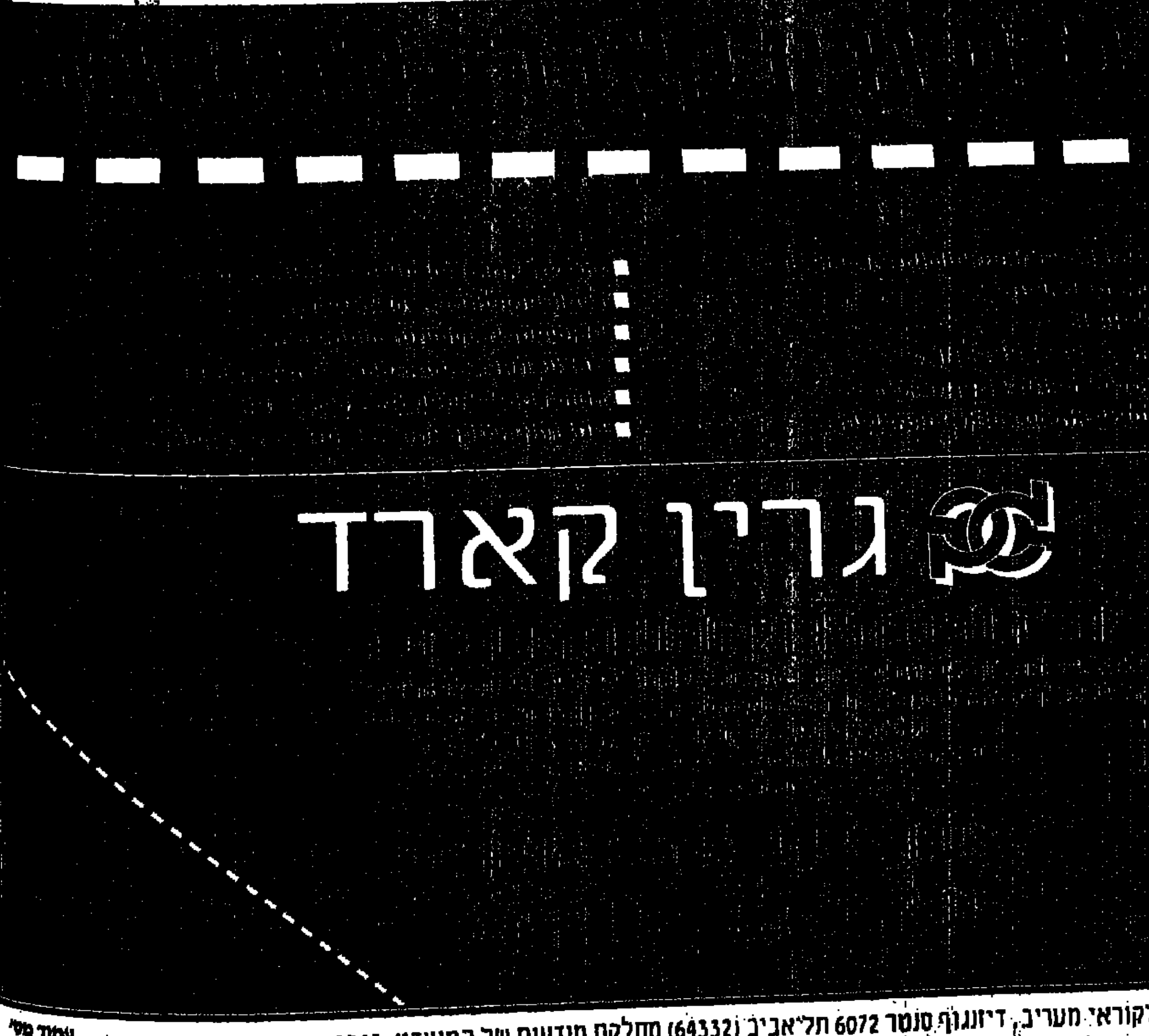

מועדון צרכנים לקוראי מעריב, דיזנגוף סנטר 6072 תל־אביב (64332) מחלקת מודעות של המועדון 292343, 282781

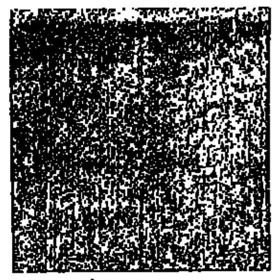

אסתר אדלשטן

פעם אהבה תמיד אהבה

כשהסריטה ליב אולמן לפני 13 שנים את הסידרה הטלוויזיונית השוודית "תמונות מחיי נישואין" של הבמאי הגאון אינגמר ברגמן היא לא שיערה בנפשה כי הסידרה תהפוך להצלחה מסחררת המסרבת לרדת מאקרני הטלוויזיה בעולם.

"עשיתי אז את טעות חיי. פשוט לא הערכתי נכון את אוצר הערכים העצום הגלום בחומר של ברגמן. אינגמר שאל אותי, את בן זוגי הראלד יוספסון ואת הצלם סוון ניקוויסט כיצד אנחנו מעוניינים לקבל תשלום, בצורה חד-פעמית או אחוזים מההכנסות. אני הייתי משוכנעת כי שש שעות של ויכוחים משפטיים ירדימו את הצופים. למי יש סבלנות למריבות במסגרת חיי הנישואין – הסידרה תהיה כשלון חרוץ – אמרתי לעצמי והעדפתי תשלום חד-פעמי בעוד השניים האחרים בחרו באחוזים. מאז הם מזמינים אותי מדי שנה לארוחה חגיגית כדי לספר לי אילו סכומי עתק הכניסה להם הסידרה באותה שנה וכמה טיפשה הייתי".

השחקנית הנודעת ליב אולמן לא ניתקה קשריה עם בעלה לשעבר, הבמאי אינגמר ברגמן. כותבת ספר שלישי – הפעם על אהבה.

ליב אולמן בת ה-47 נשואה מזה שנה לסוחר האמריקני דונלד סאונדרס בנישואין מאושרים, שאינם דומים ולו כזית למה שמתרחש בדרמה של ברגמן. עם בעלה היא מתגוררת בבוסטון אך חולמת על נורווגיה, שם גילמה לא מכבר על בימת תיאטרון אוסלו את תפקיד אמא קוראז' וזכתה במספר ימי חופשה בביקתה הנורווגית הקטנה בסמוך לאחד הפיורדים המקסימים.

ליב אולמן משוגעת על עבודה ובקרוב יחלו הצילומים לסרט איטלקי אמריקאי שבו היא מגלמת את דמותה של אסירת ציון אידה נודל. עד פתיחת הצילומים היא נהנית מפגרת קיץ אך לדבריה "בשבילי חופשת קיץ טובה היא הכל מלבד התפרקות והתבשלות בשמש באחד החופים של הריביירה. אין לי סבלנות להשתזף, בנוסף לכך מעלה העור כתמים. אני מעדיפה חופשת קיץ בחיק הטבע בביקתתי הנורווגית הקטנה, שם אני מסוגלת לקרוא ולכתוב בשלווה. בביקתה זו כתבתי בעבר את שני ספרי ובקרוב אני מסיימת את כתיבת ספרי השלישי.

"הפעם יעסוק הספר בנושא אהבה. הדמות הראשית אינה ליב אולמן אך הספר יעסוק כמובן בחוויות שחוויתי. חלומי הגדול הוא להתפרסם ולחיות מכתיבה", מספרת ליב אולמן לעתון דני ומוסיפה: "על בימת התיאטרון ועל בר הקולנוע אני נוהגת לעבוד עם תמלילים של אחרים. לדעתי, זה מתסכל לקרוא ולהביע מחשבות של אחרים".

בצד כל עיסוקיה מתמסרת אולמן גם לעבודה כשגרירות יוניצ"ף. "אני יודעת שרבים מרכלים מאחורי גבי וטוענים כי אני מנצלת את עובדת היותי כוכבת בינלאומית, את הילת הזוהר הסובבת את שמי. אך בזכות זה שאני אדם מפורסם מוכנים אנשים להאזין לי, ואני מסוגלת להעביר הרים. ברגע ששמי יישכח וירד מהכותרות, תצטמצמנה אפשרויותי לסייע לאחרים". ליב אולמן מספרת כי לא ניתקה קשריה עם אהבתה הגדולה לשעבר, הבמאי אינגמר ברגמן, שהוא גם אבי בתה. את מפגשה עמו לא מכבר בשעות הבוקר המוקדמות באחד מימי הקיץ, באי הפרטי שלו "פארו", היא העלתה בכתב כנובלה קצרה שזכתה בפרס באוניברסיטה אמריקאית.

"אני תמיד מאושרת לפגוש בו. אני חשה בטחון רב בחברתו. אוהבת להאזין לדבריו ומתייעצת עימו בה קשרים מקצועיים בכל הזרמנות", היא מודה. ■

ליב אולמן. גרה בבוסטון, חולמת על נורווגיה

סוף סוף בוגרים

מסורת היא מלה מפתח שעליה מגוננים תלמידי התיכון כעל בבת עינם. ובאמת, בכל הנוגע למסיבות הסיום של השמיניסטים ברחבי מדינות הצפון, יש על מה לשמור. זה מתחיל במסורת בכובע הלבן של מסיימי בחינות הבגרות: כחצי שנה לפני תום הלימודים ניגשים השמיניסטים לחנויות מיוחדות המתמחות בתפירת 30.000 כובעי סטודנטים מדי שנה בשנה.

הכובע הלבן בעל המצחיה השחורה, מקושט בפס סרט אדום ארגמני המציין כי חובש הכובע עשה את הבגרות בתיכון מן המניין. מסיימי בגרות אקסטרני, נאלצים להסתפק בכובע בעל פס סרט כחול. כבר בעת מדידת הכובעים מתחילה השמחה. בעל הראש הקטן ביותר וכן על הראש הגדול ביותר של התיכון, חייבים לכבד בבירה את כל המורים והתלמידים בכתה. הכובעים יהיו מוכנים ליום בחינת הבגרות האחרונה, וממתינים לבעליהם על קולבים במסדרונות התיכון.

הנבחן יוצא מהחדר מניח את הכובע הנכסף על ראשו לקול מחיאות כפים ושריקות קולניות של חבריו סביב. מרגע זה יסתובב הסטודנט עם הכובע הלבן לראשו יום וליל, לקניות, מסעות, מסיבות וקולנוע. זרים ילחצו ידו ויאחלו לו "מזל טוב". ידידים יעניקו מתנות וילדים ירוצו אחריו ברחובות וישליכו עליו ממתקים.

לטכס הסיום וחלוקת תעודות הבגרות מתכנסים השמיניסטים באולם בית הספר אחרי שסעדו ארוחת בוקר משותפת בבית אחד התלמידים, עם לחמניות, עוגות והרבה יין-שרף. כולם לבושים כדרישת המסורת בבגדים לבנים וחובשים לראשם את הכובע. הורים, דודים וסבתות, מאושרים וגאים מקשיבים לנאום של המנהל. תזמורת בית הספר דואגת לבידור קל וקצר ולאחר חלוקת תעודות הבגרות יוצאים המסיימים להצטלם בחצר בית הספר.

כך מסיימים השמיניסטים בסקנדינביה. מסורת חגיגית בין בוגרי תיכון שהתפתחה במדינות הצפון במאה השנים האחרונות.

בפינלנד צועדים כל השמיניסטים של הלסינקי בתהלוכה המונית ברחובות העיר לעבר בנין הפרלמנט כשרבבות אורחים מריעים להם בצידי הדרכים. בנמרק, בתום הטכס, ממתינים לסטודנטים בחצר התיכון עגלות רתומות לסוסים שקושטו בבלונים, פרחים ודגלונים. כתה שלא השיגה עגלה וסוסה או שהתקשתה לשלם את הסכום הנדרש, מסתייעת בטרקטור, משאית, טיולית וכל רכב אחר המסוגל להתגלגל על הכביש.

בהתאם למסורת עוברת העגלה של הסטודנטים העליזים בין בתי תלמידי השמינית. בכל בית מתעכבים כרבע שעה, מכבדים את ההורים הנרגשים בשתיה ובמעדנים. החבורה העליזה זוללת ושרה וממשיכה הלאה לכתובת הבאה. עד תום המסע נאספים כל השמיניסטים של קופנהאגן ברחבת הדשא שמול התיאטרון המלכותי ורוקדים במעגלים סביב פסל פרש על סוס. מסורת זו התפתחה בקופנהאגן לפני 100 שנה מבלי שאיש יודע את מקורותיה.

היום הגדול מסתיים בארוחת ערב חגיגית בבית אחד התלמידים ובשבוע שלאחריו נערכות מסיבות כתה פרטיות וארוחות ערב לידידים ובני משפחה המעניקים מתנות, המחאות ומזומנים לבוגר הפותח מרגע זה פרק חדש בחייו. לצבא הוא לא הולך. ■

גברת צמח בחממה

(המשך מעמוד 15)

הוא היה יותר גדול וחכם מכל הגברים, יותר חזק. לפעמים אני חושבת שהוא צודק, כלף-ביידיבאו. אנהה. מכאן והלאה הטון בהקשר שלו ינוע בין הערצה לטינה. עלה לדחייה. חיכה להתנכרות. אולי גם קנאה. גם אמר לה: כשיגיע הזמן אני אעזור לך ואז תצאי לעבור. לא רקה קודם. והיא ישבה וחיכתה בסבלנות עד שהוא יושב. בינתיים הוא הרשה לה להיות ייצוגית בפריפריות. בגדים, כובעים, תכשיטים. פינוקים של גבר לאשה הקטנה שלו. מהנקודה הזאת יצאה לה התדמית של האשה היפה של צמח, זאת עם הכובעים. אני אוהבת אותו אבל לא מחבבת אותו. יוצא לה ביטוי. האיש הזה לא יכול להיות חבר שלי. רק בעל.

השנים עברו והנסיך הרשה לסינדרלה להיפגש יותר עם החיים. להיות אתם בתיכון יותר מזיע. היא זאת שסגרה את הסטודיו, שוטפת בעצמה את הרצפה, רצה לחפש בדים לתלבושות, נוברת בכל מיני הרים. עושה שיחות נפש עם הבנות, עם האחיות, תולה לוח קלוריות ונותנת מתנה לכל אחת שבירזה. קונה להן "בניוטשה לשער) לכל יום הולדת. מריבה להן להתפריק מהלחץ רק עם שתי קללות. מי שמזייפת לה בתנועה היא צועקת: מה את מתביישת. אחר כך עושה פרצוף חמוץ, בלי צעקות, בלי היסטריות. בסגנון זקוף, סגור.

אוהבת משמעת. היא המציאה את הסדר, הניקיון, הדיוק. בטלפון היא שואלה. כתם. פתאים. עד כמה אני ויקנית. שאלה מביכה כשהיא נופלת פתאום. כי שמאחר לא יראה אותה יותר. כחשבונות של הסטודיו היא מטפלת לבד. אף אחד לא עוזר לה. לוקחת סכומים מינימליים, כמעט סמליים. רוצה לכסות את ההופעות שלה בלי לקחת כמנו, בלי להיות מסובסדת על-ידי הבעל.

היא חוזרת על המלה הזאת "מבסיר" בהקשר שלו. כעבור דקה היא יכולה לספר כמה היא לארג'. פתאום קונה מכונית, פתאום תכשיט או בגד. השתנויות כה מהירות עד שלפעמים קשה לה לעקוב אחריהן. גם לא לוקחת עליו טרמפים. פרק לא יגידו. יש לה פחד מזה.

היא רואה אותו בנדודי השינה כשהוא מביא מופע ושם עליו הרבה אלפי דולארים. יצליח? לא יצליח? הוא מהמר על כל הקופה ואת הכוח הזה היא אוהבת – וגם פוחדת מפניו.

הרי יכלה להשתמש במחסן התלבושות הענק שלו, כאנשי מקצוע שהוא מפעיל, כאשת יחסי-ציבור שלו. לא. הכל לבד. היא גם לא תשאיר הובות באף מקום. גם לא מרשה לעצמה להלוות שום דבר. לא לוקחת ביצה משכנה כשחסר לה. מפחקים של גאווה. בכח שהיא מודעת לכך, אבל זה כמו עם הכובע: ברגע שהיא בלי הכובע או הזקיפות או ההתאפקות היא מרגישה חשופה, קרובה מדי, ערומה, חלשה, מרוחמת. את זה היא לא סובלת. רק לא את זה.

הוא נותן הכל

לפני שנה השתתפה בסדנה שהנחו פסיכולוגים כנר שא של כיפול בתנועה. כולם ישבו על הרצפה יחפים ונוגעים. היא היתה מגיעה לשם עם חולצות משי לבנות רכוסות, נעליים סגורות. ביקשו ממנה להוריד לפחות את הנעליים. היא לא יכלה. יש לה עצם בולטת. את העצם הזאת אסור לאף אחד לראות. היא תמות, היא אומרת, אם אנשים יראו. זה לא קשה ככה שאלו אותה, כל החיים במכסי רכוס ונעליים סגורות.

...בגדים יקרים -- "לזונות". ציטוט מדויק.

זה לא שהיא לא נמשכת לחווק שלו. לכוח, להצלחה, לפרסום. היא כן נמשכת. רואה אותו בנדודי-שינה כשהוא מביא מופע ושם עליו הרבה אלפי דולרים. יצליח לא יצליח? רולטה. מהמר על כל הקופה. המון כוח.

את הכוח היא אוהבת. גם קצת פוחדת. והוא גם קנאי. היו שנים שהיה מצלצל הביתה שש-עשרה פעמים ביום. היום, רק חמש או שש. התמתנות עם השנים. הוא נותן הכל, היא אומרת, באמת הכל במובן החומרי, אבל שניה אחרי שהוא קונה, למשל, איזה יהלום או כל דבר אחר שנותן לך להרגיש כמו מלכה, הוא יכול לשאול: קנית מלפפונים חמוצים? למה האבטיח לא טוב? כשהוא מעליב היא נכנסת לשתיקה או לדמעות וכותבת לו מכתב. אחר כך הסתבר שהוא בכלל לא התכוון. "דווקא הוא כן מעריך אצלי דברים, כמו את הזיכרון האבסולוטי שלי ואת כל השפות שאני מדברת על בוריין".

עכשיו אנחנו בחדר שינה. שלושה ארונות עם כובעים. היא נכנסת לזה בקלילות, מזיזה את הכובע לכל מיני זוויות כשוליים, מתנועעת מול המראה, מוציאה מתוך ניילונים בגדים רקיקים בצבעים תואמים. יש איזו אשה קטנה שעושה לה את הכובעים. אשה שהידים שלה מריחות דג מלוח והיא גרה בסמטה קטנה בבית רעוע. בכוונה היא לא הולכת למעצב ומשלמת הרבה כסף. "בגדים יקרים – לזונות". ציטוט מדוייק שלה. אחר כך היא פותחת אלבום תמונות: זאת המורה לפסנתר, זאת המורה לאיטלקית, זאת לספרדית, זאת לבלט: מיה ארבטוכה. הערצה בקול. נישוקים עם כולם בשפתיים מכווצות בקצה הלחי, רשת על הפנים, קצת מסתורין, הרבה דרמה.

עכשיו היא צריכה להתחיל לארוז לקראת הנסיעה איתו לחוות הרוייה. ברכה צמח תיקח מחברת ועיפרון ותתכנן שם את המופע הבא. בחרה ב"אנני". כבר יש רישומים של תלבושות והצעות למוסיקה. היא תשב בצד בשקט ותחכה עד שהוא ירוה. כל כך לא מעניין אותה שם, היא הרי בכלל צריכה קצת להשמין, או למה בעצם היא נוסעת? חיוך. היא תבוא איתו, ייצוגית ויפה, עם כל הכובעים והתלבושות, בדיוק כמו שהוא אוהב. קוראים לזה שלום בית. ■

ביילי מוסקונה לרמן

תלמה אדמון

אמו של המחבר נרצחה

בישראל, שהרבה מתושביה נמלטו בעור שיניהם משואה זו או אחרת, יש הרבה סיפורים לא כתובים. דוגמת סיפורו של ניקולאס גייג' ("אלני", הוצאת "מעריב"). גייג', יווני שנמלט לאמריקה בשעה מאוחרת מדי, כתב את הדברים. במקרה שלו, האומץ לשחזר את התופת נבע מצורת ריפוי טבעית. הצורך האובססיוני לדעת את מפת הזוועות בעיני מבוגר, איפשר, במידה מסוימת בלבד, לילד שבגר, למצוא נוחם. הוא רצה להגיע לעמידת פנים אל-פנים מול אלה שרצחו את אימו. לקראת סוף המסע, כשעמד לסגור על האדם שחתם על פקודת ההוצאה להורג שלה, נשא אקדח באחורי חגורתו.

אין יומרה ספרותית בכרך העבה שלפנינו. מדובר במסמך אוטוביוגראפי, שגם אם יש בו חריגות, שהנוסטלגיה והדמיון הכרחיות בהן, הרי שהדברים מעוגנים בעובדות הסטוריות. מדובר באזור המורגנה ביוון, שטח הררי מיושב באכרים מנותקים מן העולם המודרני בשנות מלחמת העולם השניה ולאחריה. האפר שנותר אחרי דריסת המגף הנאצי, נמעך עד דק כמוראות מלחמת האזרחים. אם הצליחו תושבי ליָה, הכפר היווני שבמוצאותיו מתרכז המחבר, להחבא במערות, כשעבר באזור גדוד גרמני, קשה היה להם להמלט מאֵימי שלטון הקומוניסטים הממושך.

גייג' אינו מביע דעות פוליטיות. אם טועה מישהו לחשוב, שמדובר בספר אנטי-קומוניסטי (כפי שהיה הסרט שנעשה עפ"י הספר), הוא שוגה בגלל העובדות. העובדות אומרות שהקומוניסטים רצחו את אלני גאצויאניס, אימו של המחבר. משפחת גאצויאניס – אם, ארבע בנות ובן – בלטה בנוף הכפרי העני. האב, קריסטוס, השתקע בארה"ב שנים רבות לפני שנישא, ונישואיו לא שינו את חייו. הוא המשיך להיות ירקן, ואחר כך טבח, באמריקה. בעיני הקומוניסטים הוא היה קאפיטליסט. בבית גאצויאניס היו חפצים, שאיש בכפר לא ידע על קיומם בציוויליזציה. מיטת נחושת, למשל.

ניקולאס גייג' ראה את אביו לראשונה, לאחר מלחמת האזרחים, לאחר שאיבד את אימו. כבגרותו, כך הוא מספר, הלך לכיוון העיתונאות, כדי לרכוש כלים לקראת הרגע שבו יהיה מוכן לחקור את ארועי שנות הארבעים. הוא היה לכתב תחקירן ב"ניו-יורק טיימס" וכשהיה בשל למשימה שהציב לעצמו, עבר לעבור ביוון. הוא ביקר בתריסר ארצות, שבהן תיחקר פליטים מליה והסביבה, קומוניסטים וגם מי שסבלו מעולם. בסופו של דבר הוא מניח בידינו מסמך הסטורי (בתחילת כל פרק יש סקירה הסטורית של התקופה ביוון), שאינו אלא קינה כואבת ביותר על אם.

גייג' לא חס על הקורא, הנאלץ לחוות עימו את הזוועות לפרטיהן. השכר הוא הכרות עם אשה, שכל כוחות הרשע לא יכלו לרוחה. באחד הקטעים האלה הוא מתאר את הפרידה מאימו. הוא היה אז בן שמונה. אלני יודעת בסתר ליבה, שלא תראה עוד את ילדיה: "המבט בעיניה כאשר ענדה את השרשרת לצווארי, הוא שמילא אותי בהכרה הנוראה של המעשה שעשתה. היא נותנת לי קמיע זה, שאת כובדו חשתי על חזי, כפיצוי על שאיבדתי אותה. לא רציתי בצלב הכסף, רציתי בחום גופה, בנוחם שבפניה, שהיו כעת כה לבנים...) היא גרמה לי להבטיח שאהיה גיבור...) להיות נחוש ואיתן, כאותו נער ספארטני, שהשועל כירסם את מעיו, כדי שתשוב אלי" (עמ' 309).

בכתיבת הספר הזה, קרוב לוודאי, התכרסמו מעיו של גייג', אך הוא השיב אליו את אימו, ככל שניתן היה לעשות זאת. ■

ברידג'

אדריאן שוורץ

אליפות אירופה לצעירים

בחרת ישראל עד גיל 25 יצאה להתחרות עם שמונה־עשרה קבוצות לאומיות אירופיות באליפות אירופה הנערכת בבודפשט. התחרות החלה ביום ששי ותסתיים ביום ראשון הקרוב. חברי הנבחרת הם צינגיסר – סלומון מחיפה, אפרת – אבורך וטור – גכט מבאר־שבע. הקפטן המרכז את העבודה עם הצעירים זה שנים אחדות הוא אלוף הארץ, הבינלאומי דוד בירמן. חברי הקבוצה אינם מנוסים אך הם מגובשים היטב בזוגות. בשל גילם הצעיר, עתיד הנסיון שירכשו השנה לשמש אותם בשתי אליפויות נוספות, אם יתמידו בעבודתם המשותפת. המשחק שלהלן ליקוח מפגישת אימון והצעירים שיחקוהו היטב.

צפון
♠K 9 6 5
♥8 3
♦10 4 3
♣K 10 8 2

מערב
♠2
♥J 10 7 6 2
♦K 9 7 6 5
♣Q 9

מזרח
♠10 4 3
♥Q 9
♦Q J 8
♣J 7 6 5 4

דרום
♠A Q J 8 7
♥A K 5 4
♦A 2
♣A 3

כולם פגיעים, מחלק דרום.

דרום	מערב	צפון	מזרח
2 ספייד	פאס	3 ספייד	פאס
4 קלאב	פאס	5 קלאב	פאס
6 ספייד	פאס	[illegible]	[illegible]

המתנגדים הגיעו בשיטת אקול להכרזת סלם מצויין. ה־3 ספייד של צפון טבעי וחיובי; ה־4 קלאב של דרום מראה קונטרול ראשון בצבע – אלוף או צבע חסר – וה־5 קלאב של צפון, פירושו הסכמה לסלם, כשהוא מראה קונטרול שני בקלאב ושולל קונטרולים ראשונים בדיאמונד ובהארט. הצעירים צינגיסר וסלומון הגיעו בקלות לאותו חוזה בשיטת הקלאב המדוייק. ביציאה בדיאמונד בוצע החוזה בטכניקה מעולה. הכרוז לקח את הנסיך דיאמונד באלוף ושיחק את האלוף והמלכה ספייד (אם האחרים עונים לצבע, ברור שהחוזה מבוצע כבר בשלב זה). אחר־כך שיחק אלוף ומלך הארט ורשם לעצמו בדאגה את נפילתה של המלכה במזרח. הוא המשיך באלוף ובמלך קלאב ונפילת המלכה במערב הקלה עליו את המשך המשחק כבטחון; הכרוז שיחק את המלך ספייד מהדומם והמשיך בעשירית קלאב. מזרח ענה בקלאב נמוך והכרוז השליך את המפסיד בדיאמונד והחוזה בוצע, שכן, אם מערב יקח את הקלאב (אם הנסיך בידו), יושלם החוזה על־ידי כך, שהכרוז יטרוף הארט אחר ברומם וישליך את השני על השמינית קלאב הגבוהה כרומם. הסיכוי הנוסף בקלאב נוצל איפוא במלואו.

בשולחן השני יצא טור במלכה קלאב נגד אותו חוזה לסלם. אין ממליצים על יציאה כזאת אך במקרה זה היא גרמה להכשלת החוזה. לכרוז היה סיכוי כפול: לאחר שמשך אלוף ומלכה ספייד ואלוף ומלך הארט, הוא טרף הארט שלישי. אם זה היה עובר, היה החוזה עשוי. אך מזרח טרף בעשירית ושיחק דיאמונד וכך טרף לכרוז את החוזה... הכרוז לקח באלוף וניסה להשליך את המפסיד בדיאמונד על־ידי עקיפה „בטוחה" של הנסיך קלאב, ש„צריך" להיות במערב ·· כך חשב הכרוז ·· לפי היציאה. אבל מזרח לקח את הנסיך קלאב ואת הדיאמונד והחוזה נכשל בשתי לקיחות בלי שהכרוז שגה בביצוע. ■

שחמט

שאול הון

הדו־קרב מתחיל

ביום כ' הקרוב, 28 ביולי, ייערך בלונדון טקס ההגרלה שיפתח רשמית את דוקרב הגומלין לאליפות העולם בין גארי קספרוב לבין האלוף המודח אנטולי קרפוב. ההגרלה תקבע מי יפתח בלבן. לאחר תריסר המשחקים הראשונים יעבור הדו־קרב ללנינגרד.

שני היריבים השלימו את הכנותיהם לקראת התחרות המחודשת. קרפוב נחל הצלחה בבוגוינו, קספרוב לעומתו הקדיש את השנה האחרונה לצבירת נסיון נוסף בטכניקה של דו־קרב. כל הסימנים מכשרים שיהיה זה דו־קרב קשה ומותח, המנצח יהיה מי שעצביו וסבילותו הגופנית יהיו חזקים יותר.

בתוך כך תקף קספרוב בחריפות רבה את קמפומנס, ובאנגליה אמר בראיון כי קמפומנס הוא „ראש המאפיה השחמטית בעולם" והאשים אותו כי בכוח הכסף שיש ברשותו הוא עושה קנוניות. קספרוב שונא את קמפומנס ומאשים אותו בהתערבות שרירותית להפסקת הדו־קרב הראשון, כדי להציל בכך את קרפוב שהתמוטט. לכן פועל קספרוב להדחת קמפומנס ובחירת לוסנה מברזיל כנשיא פיר"א. מאבק זה יגיע לשיאו השנה לקראת האולימפיארה.

את חריפותו של קספרוב כבר הדגמנו במשחקיו עם מיילס. עתה נרגים את הטכניקה המעולה של קרפוב, היודע גם להקריב לעת הצורך אפילו נגד ספסקי. היה זה מישחקו הטוב ביותר של קרפוב בבוגוינו (פרס פיקטי): מפגש שני אלופי עולם לשעבר.

קרפוב	ספסקי

1. ה4 ה5, 2. פ־ו3 פ ג6, 3. ר־ב5 6ו (גוסח חביב על ספסקי, שהצליח בו בתחרות המועמדים במונפליה), 4. 33 א6, 5. ר־א4 ד6, 6. ד4 ר־ד7, 7. 0–0 ר־ו7, 8. צ־ה1 פ־ה7, 9. ר־ה3 0–0, 10. פב־ד2 מה־ה8 (מאיים פ־ד4), 11. ר־ב3 ב6 (מסע חסר תכלית), 12. דה ה3, 13. פ־ג4 מ־ח8, 14. מה־ג1 ר־ו4, 15. פ־ו5 6ח, 16. חו (לא פ־ו1 בגלל ר:פ והגנת המלך נחשפת) ר־ד7, 17. פ־ו3 מ־ח7, 18. א4 5ו (נראה טבעי, אך קרפוב מפגין חוש פוזיציוני ותחכולני גם יחד וחושף את הגנת המלך השחור בהקרבת כלי תמורת 2 רגלים), 19. ה:ו, 20. פג:ה5! פ:פ, 21. פ:פ ר:פ, 22. ר:ח6 ר־ד6 (כפוי, על ר־ו7 בא ר:ר עם מה־ה5+ ווכה), 23. מה־ה5 מה־ו6 (שוב כפוי), 24. צ:פ+! ר:צ, 25. מה:ד+ כ:ר, 26. מה:ד 4ו (עדיף מה־ו6 ואז 27. צ־ד1 מ:הממה, 28. צ:מה ושחור עוד יכול להחזיק מעמד), 27. מ:הג7 צ־ה8, 28. צ־ד1 צ־ד6, 29. מ־ח2 א5, 30. צ־ד4 צה־ח8, 31. צ־ד7 צ־ג6, 32. מה־ה5 ומאיים ר־ג2!) מ:ה־ו6, 33. מה־ד5 (לבן שולט על הלוח ומאיים שוב ר־ג2) צ־ג5, 34. מה־ה4 שחור נכנע, על מה־ו6 בא 35. מה־ה7 צ־ה8, 36. מה־ח4+ עם מה:ו4+ ולשחור אין הגנה מספקת.

★ לינודך: בתחרות אמנים קטנה ניצח ג'ים פלאסקט, שצבר 6 מ־6. הנה אחד מנצחונותיו.

פלאסקט	הרטסטון

1. ה4 ג5, 2. פ־ו3 ה6, 3. ד4 ג:ד, 4. פ:ד4 פ־ג6, 5. פ־ג3 א6, 6. ר־ה2 פ־ה7, 7. 0–0 פ:פ, 8. מה:פ פ־ג6, 9. מה־ד3 פ־ב4?! (פיתוח כלים עדיף), 10. מה־ג3 פ:ג2, 11. ר־ו5 61, 12. ר־ו4 ב־ו7 (ולא ה5 בגלל 13. ה:ה5 וא'), 14. ר־ח5+ 6ו, 15. כ:הה5+ מה־ה7, 16. מה:צ וזה, 17. פ־ד5 מה־ו7, 18. מה:מה רומה, 19. צא־ג1 עם פ־ג7+ ווכה), 13. ר־ג7 מה־ה8, 14. צא־ד1 ב5, 15. ה5! ר־ב7, 16. ה:6ו מ־ו8 (כמובן לא ז:ו בגלל ר־ח5+), 17. ה:ז7 הז7, 18. ר־ה5 שחר נכנע, על מה־ז7 בא 19. רד מהר, 20. מהמה+ מ:מה, 21. צ:ד7+ עם צ:ר. ■

בולים

אליעזר בן

„פינלנדיה 88"

פינלנד מתכוננת כבר עתה לתערוכת בולים עולמית שתיערך בהלסינקי ב־1988. גלוית דואר שהופנקה עתה בערך של 1,60 מרק פיני, מציגים את הבנין בו תיערך התערוכה. הבנין נבנה על ידי הארכיטקט המפורסם אלבר אלטו.

פרס השלום הבינלאומי ע"ש אטאטורק

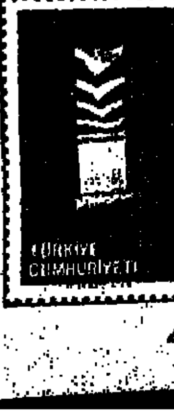

שני בולים בערך של 100, 20 לירה טורקית מציגים את פרס הזהב עם דיוקנו של מייסד טורקיה המודרנית אטאטורק. הזוכים בפרס הם אנשים שפעלו למען השלום לפי הסיסמה של אטאטורק: „שלום במולדת, שלום בעולם".

העולם לוחם בזיהום

שני בולים שוויצריים בערך של 90, 50 סנט מציגים את ציורו של האנס ארני – שני ראשים עטופים בסמלים רדיואקטיביים ובזיהום אויר כתוצאה מהחיים המודרניים.

שלושה בולים שראו אור באירלנד בערך של 46, 28, 24 סנט מציגים צמחים ופרחים בשמורות טבע ובאופק כתיירתושת.

אתיופיה הנפיקה בולי מטבעות

שש בולים בערכי שונים מציגים מטבעות אתיופיות שהם בשימוש באתיופיה שהוכנסו למחזור לפני 8 שנים. צייר את הבולים צייר רוסי והם הודפסו בהולנד. ■

רופא משפחה

ד"ר פנחס ירדן

„הילד משתעל כבר הרבה זמן"

שיעול הוא אחת הסיבות השכיחות להבאת ילדים ותינוקות לבדיקה רפואית. קורה לא פעם שילד עם שיעול כזה מגיע לבדיקת רופא אחרי שבועיים ויותר. השהייה כזאת לפנייה לרופא היא, ברוב המקרים, כאשר השיעול קיים ללא כל תופעות אחרות והילד מתפקד כרגיל.

שיעול הוא, כידוע, פעולה בלתי רצונית (פעולת רפלקס בלעז) שמטרתה לשמור על ניקיון דרכי הנשימה מחומרים זרים או מזיקים. פעולת השיעול מאופיינת בשלושה שלבים. הראשון הוא שאיפת אוויר לריאות, השני הוא הגברת לחץ האויר בבית החזה והשלישי הוא פליטתו בפתאומיות בנשיפה חזקה וקצרה. על מנת שיתהווה שיעול, נדרש שגרוי ליצירתו יגרם באחד הקלטנים (רצפטורים בלעז) המיוחדים לכך. על גרוי זה להגיע, דרך עצבים מתאימים, למרכז השיעול במוח ומשם באמצעות עצבים לשרירים הנכונים הדרושים לפעולת השיעול.

שיעול יכול להיות לא מחלתי, כשהוא אכן מוגבל לפעולה בלתי רצונית יעילה וקצרה לסילוק יעיל של גוף זר מדרכי הנשימה. הוא יכול גם להיות סימן־מחלה. קלטני־שיעול מפוזרים בבית הבליעה, בבית הדיבור ולאורך כל דרכי הנשימה. אבל הם אינם מוגבלים רק לאיזורים אלה. מסתבר שכאלה נמצאים גם בצנור השמיעה החיצוני שבאוזנים ואפילו בקיבה.

גרוי קלטני־שיעול אלה יכול להיות ע"י זהום בגורמים ביולוגיים (חיידקים, נגיפים ואחרים), ע"י גרוי מכני (כמו שאיפת גוף זר, למשל) ובדרכי הנשימה – כתוצאה מהגברת רגישות קולטני השיעול שבהן. הפיזור של קטלני־שיעול באיזורים השונים מסביר מדוע שיעול יכול, לפעמים, להגרם ע"י פקק שעווה באוזן החיצונית, לעתים ע"י בעיות קיבה, בכמה מקרים כתוצאה מגולת המגיעה דרך הנחירים האחוריים לבית הבליעה וכמובן גם ע"י בעיות של דרכי הנשימה עצמן.

לכן, כמו תמיד, גם במקרים של שיעול, חריף או מתמשך, אין לוותר על בדיקת כל הילד. רק הקפדה על כלל זה יכולה להבטיח סכוי סביר לקביעת סיבת השיעול. הטיפול בשיעול מתמשך בילדים ובתינוקות מותנה, כמובן, בסיבתו. כשמדובר בשאיפת גוף זר דרושה פעולה רפואית להוצאתו. כשמדובר בפקק שעווה באוזן ניתן להסתפק בסילוקו. כשמדובר בזהום ניתן טיפול נוגד־זהום מתאים וכשמדובר בהגברת רגישות של קלטני־שיעול של דרכי הנשימה ניתן הטיפול באמצעות תרופות מתאימות.

הבטוי המחלתי המוכר ביותר לציבור של הגברת רגישות קלטני השיעול בדרכי הנשימה הוא זה של דלקת סמפונות עויתית (spastic bronchitis בלעז) ושל גנחת (asthma בלעז). מסתבר שהגברת רגישות כזו יכולה גם להתבטא בשיעול ממושך בלבד, ללא התופעות האחרות של צפצופים בזמן נשימה וללא קשיי נשימה. ■

לאשה האפנתית
50% הנחה
במבצע חד פעמי
עד 31.7 בלבד.

המבחר הגדול והמגוון ביותר של חצאיות אפנתיות לקיץ 86'.
שלל צבעים ודגמים.
כל המידות.

המכירה בשעות 9.00 עד 15.00

חצאיות יצחק
תל־אביב, אלנבי 81, קומה ב' טל' 295396

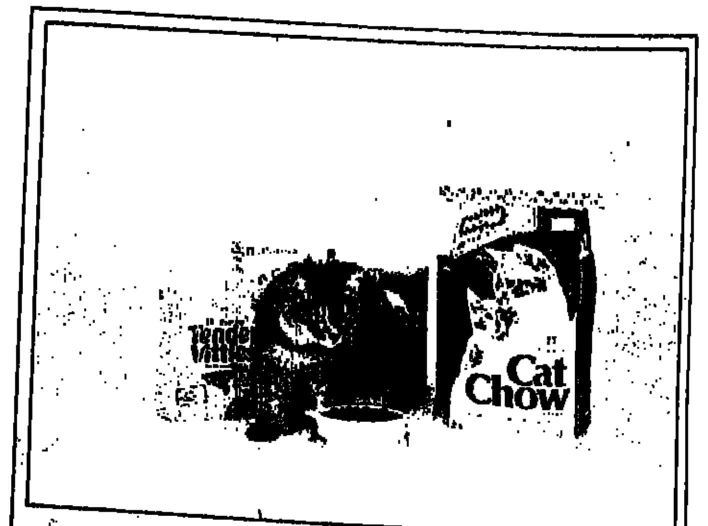

התאבון הסוסי של החתול בילי

בילי נולד לפני חודשיים לרול ממוצא סיאמי, ולקטרינה - שכנה יפהפית ויחידותית. בילי היה התוצרת הכי מתוקה, שנחטף ישר לבית אבינו, ללא תבונה אבהות ברבנות. או אז, הסתבר שהקטנטייק הזה המוכן להיות בעיה משפחתית: אם מישהו מאיתנו יתמנה למאכלו של התרעבתן הקטן, יזהיר עליו לוזר על כל עיסוקיו ולבשל לאנין הטעם הקטן סירים על גבי סירים. מהצעה דמוקרטית, לאני בעד, בעלי השני גוזו התולט לנסות לחמש לו אוכל טוב, כוח מהסופרמרקט. ניסינו הכל. בילי חיסל בדרך כמה סקרים ותקליטים ואת אומרת אכל לי את חיטולו סטרקי ושני ברכים מהאנציקלופדיה העברית, בקיצור, הכל - חוץ מהאוכל שקניתי.

"פורינה". לפי התאור שלה, נראה היה שמדובר בייטיק אוואיי לאנשים. "פורינה" בטעם טונה, פורינה בטעם בשר, ואף (גם קוקטייל "פורינה". את התבולה הראשונה לא הספקתי לראות. בני כל כך התלהב מהחיסול המהיר של בילי, עד שמילא לו את הצלחת 7 פעמים ביום.

בהתחשב בעובדה שאני עכשיו כל התחולים שלי לא התקרבו לאוכל של התחולים, אני מגיחה שיפורינה זה בעצם אוכל לאנשים, שבמקורה הגיע לצלחת של בילי.

בשביל השקט הנפשי, ושלומם של הכרכים השלמים המעטים שנשארו לי - והמול הכל הפוף של החתול - "פורינה" שווה כל אגורה. יש פורינה לח, פורינה יבש והכל מלא וטמונים והרכיבי התזונה היומיים.

עד... עד שאפרת סיפרה לי על

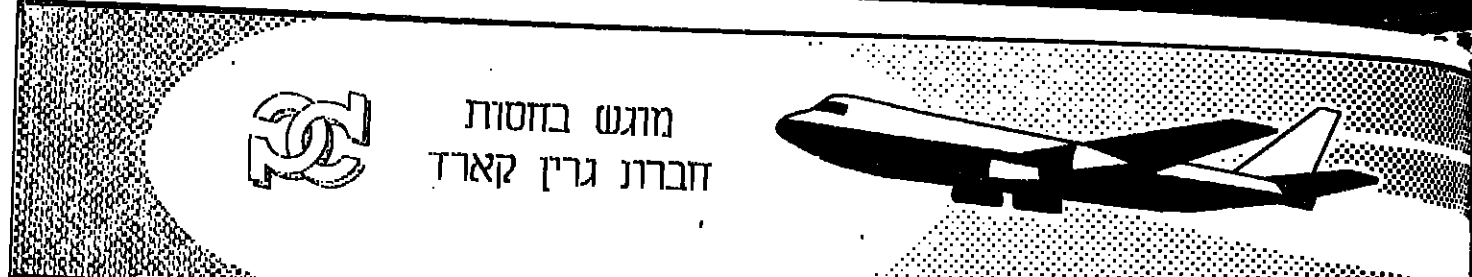

תל אביב

בורקס סמי
קופמן 6 (צמוד לדן פנורמה) ת"א
טל' - 652215
טעים ביותר

- כל סוגי הבורקס, אפויים וקפואים.
- קרואסון (כל הסוגים), אפויים וקפואים.
- עוגיות־שמרים (רוגלך), שוקולד, תפוחי עץ — אפויים וקפואים.

מקבלים בטלי הזמנות לאירועים שונים.
מבצע! 10% הנחה על קניה במקום, או משלוח חינם עד הבית־מעל 1 ק"ג.

אל נגה
מסעדת גריל ודגים
המקום המשגע במרכז העיר
אירועים ומסיבות באל נגה
תחבורה ציבורית נוחה, חניה בשפע בבנין מגדלור
★ שרות אדיב ★ אוירה נהדרת ★ מחירים עממיים
ת"א פינסקר 4 (ככר מוגרבי) טל' 296457

פונדג
דגים ומבחר מגוון של מאכלים ים ופירות ים.
אוירה טיפוסית של פונדק דייגים.
מקבלים כרטיסי אשראי.

שעות פתיחה:
12.00-15.00
18.30-24.00
ממוזג

פרישמן 8 — ת"א, טל. 03-222948

פונדק עלית
המסעדה שלי

מבחר עשיר של סלטים, ממולאים, בשרים על הגריל, פירות ים
ותחנת דלק — צומת עלית, זינגוטינסקי
4 ר"ג. טל. 737751 סניף לונדון
מיניסטור, ה. גבירול 30 — ת"א

מסעדה ומילק-בר המכבים
בתחנות דלק סונול אלוף שדה 101 - ר"ג, טל. 744346

מסעדה לאניני הטעם
- מאכלים דגים
- פירות ים
- מבחר סלטים ובשר
- מטבח בינלאומי עשיר
- ארוחות עסקיות
- אירועים

ריאו גלידות שמנת
גלידות שמנת במבחר טעמים:
וניל בתוספת פתיתי שוקולד
פקאן בתוספת אגוזי פקאן
וניל בתוספת דובדבנים
רום בתוספת צימוקים
קרמל

קנה 3 חבילות של 500 גר', שלח 6 סמלים ותשתתף בהגרלה!

ביח"ר גוגליות: א. תעשיה, טל. 053-23023
סניפים:
ר"ג־א — 03-652074; חיפה — 04-721631; ירושלים 02-822947

לאכול טוב לאכול
מבחר עשיר ומגוון של סלטים
איכות ללא מתחרים
חומוס
חציליםֿ
טחינה
איקרה ועוד...

שלח 1 מכסה של 800 גר' או 2 מכסים של 250 גר' והשתתף בהגרלה

נמל תל אביב מחסן 5 ת.ד. 6382 טל. 459071, 452074

אס
כשר

אם הנך נמצא במרכז העסקים בת"א,
מסעדת אס מציעה:
☆ 60 שנות ותק ☆ מאכלים ביתיים
☆ מחירים סבירים ☆ אוירה נעימה.
פתוח מ-7.00 עד 17.00
ת"א - הרצל 13, טל. 657327

דלידס
מבחר עשיר של לחמים מיוחדים, עוגות ועוגיות.
פרטים בעמוד הבא

דליקטס סנטר
משלב מאכלים ביתיים, ביוז קפה ומבחר דברי מתיקה ושוקולדים ותוצרת חוץ.
- ארוחות קלות • סנדויצ'ים • 15 מיני סלטים • סיגריות • מחירים סבירים ושרות אדיב.

שעות פתיחה: 08.00-20.00 (ובליל שישי 21.00-24.00)
בלעדי במועדון האוכל הטוב. מדיזנגוף סנטר
דיזנגוף סנטר 768 - מתחת לקולנוע לב.
טל. 204408

מפגשון
לא צריך לרוץ רחוק
★ בשרים מבושלים ועל האש ★ סלטים
★ ממולאים ★ שווארמה ★ מנות ביתיים ★ שיפודים בלאפה ★ מנות אחרונות,
כדאי גם לבוא ולקחת הביתה!
שעות פתיחה: מ-10.00 עד 24.00 רצוף
יהודה המכבי 89 — ת"א 448018

והמרכז

מפגש האורחים
מסעדה ומקום לבילוי
ובתחנת דלק "פז" גני התערוכה
מול גן אורנים, טל' 03-473309
בערבי השבוע תכנית אמנותית:
מדי שלישי ושישי — חפלות מזרחיות
מדי שני ורביעי — שירי א"י
★ מטבח עשיר ★ על האש ★ סלטים ★ בר
אוירה פסטורלית
הכניסה חופשית — חניה בשפע.

פונדק שאול

בא לכם לחזור הביתה ישר למנוחת צהרים? בואו לאכול ולהנות מארוחת צהרים ב-

מסעדת חן

תפריט עשיר ומגוון:
ממולאים, דגים, שניצל, סטייקים, תוספות, מבחר סלטים (חופשי) ומנות אחרונות. הכל תוצרת הבית.
- גלידריה
- קונדיטוריה
- בית קפה

מנות מיוחדות לילדים, חניה בשפע, פתוח כל היום
רח' משכית (פינת כביש הנכים), הרצליה פיתוח. טל' 052-557548

מסעדת לה-ולי

מטעמי גריל ואווז
אצ"ל 61 — שכ' התקווה, טל. 372439
ניתן להזמין את המקום ל-50 איש
אלברט
בהשגחת הרבנות הראשית

פלאפל מפגש גולני
40 סוגי סלטים חופשי הנחות לחיילים ולקבוצות

עפולה-מול המשטרה טל. 065-90558

אשדוד והדרום
חנה דמארי
מאכלים מזרחיים, תימניים ודגים.
כשר בהשגחת הרבנות
רחובות, הרצל 53,
טל: 08-457128

מסעדת יונס

ירושלים
תלחם
מבצעים מיוחדים:
3 עוגות שבת - 7 ש"ח.
3 פריכיות אורז - 5 ש"ח.
טורט יום הולדת - 9.90 ש"ח.
הזמנות לארועים מיוחדים
אגריפס 167 ירושלים
שעות פתיחה:
07.00-21.00
טל. 02-244212

ראשון לציון
אנו אפנדים בפונדק האפנדי
"גן דרור"
☆ ארועים
☆ המקום ממוזג ☆ הנחה 5%
פונדק יעקב אפנדי ובניו בע"מ
תרמ"ב 12 — ראשל"צ. טל. 942416
להתראות!

פונדק עד הלום
מסעדה-פאב-ארועים
כביש אשדוד אשקלון טל' 055-56927

רפיד קייטרינג
- ארועים • מסיבות
- שירות ברמה גבוהה
- אוכל ביתי

בהזמנות נא לפנות לכל:
052-864463
055-91800

מסעדת רפיד
מאכלים מיוחדים
★ בוקר ★ צהרים ★ ערב. אפשרות לקחת
פתוח מ-8.00 עד 24.00
כולל שישי ושבת
תחנת סונול בילויים גדרה (ע"י אגד)

PIZZERIA PAPI
פיצריה פפי
הטעימה בירושלים
מרדכי בן הלל 9
טל' 02-223914

מגדניית בונז'ל
בס"ד
נפתחה מגדניה חדשה. כל סוגי העוגות והעוגיות (גם דיאטטיות), פטיפורים ועוגות יום הולדת.
מקבלים הזמנות
ירושלים: רח' הלל 5
טל' 231984;
בבית — 667868

מסעדה סינית כשרה רחובות
CHINESE-KOSHER RESTAURANT REHOVOT
שרות הביתה
רח' הרצל 202, רחובות
202 Herzel st. Rehovot
Tel. 08-471616 טל'